

ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้คืนของสมาชิกต่อการ
ดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี

นางสาวจิตภา โพธิ์ศรี

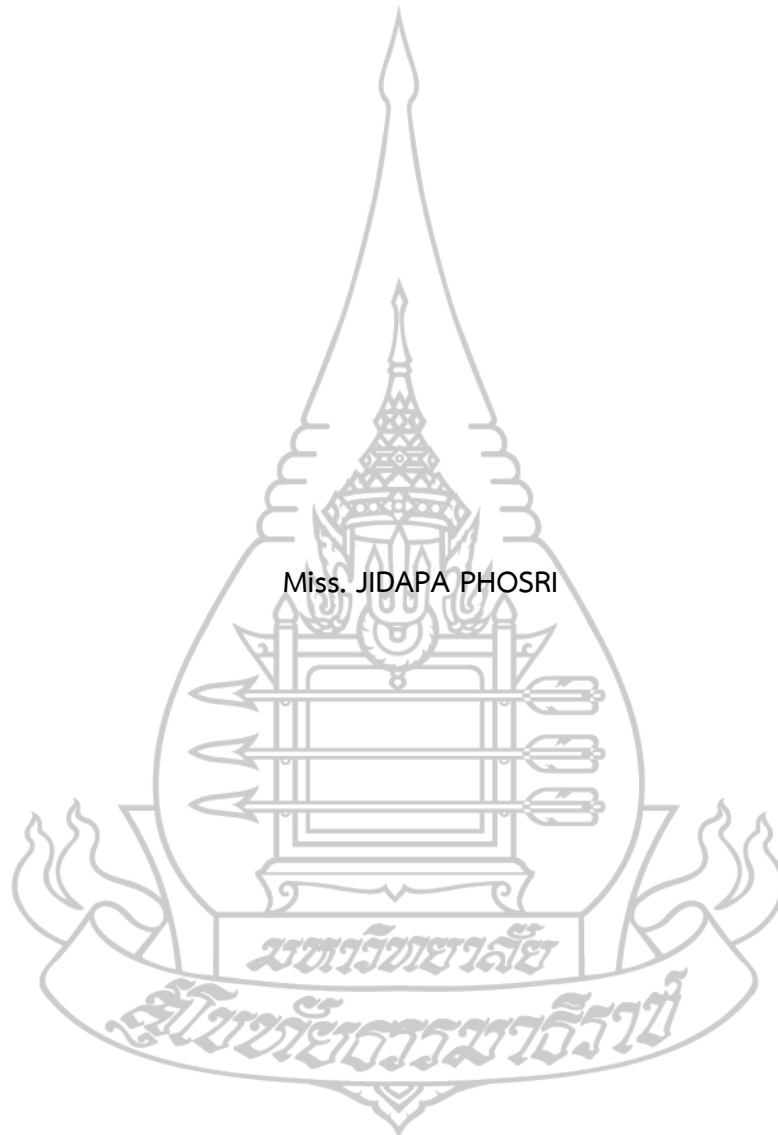
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา

สหกรณ์

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2566

Impact of the Project to Defer Debt Repayment and Reduce
Member' Shares on the Operations of Phrom Buri Agricultural
Cooperative Limited, Sing Buri Province

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master Business Administration in Co-operatives School of Agriculture
and Cooperatives

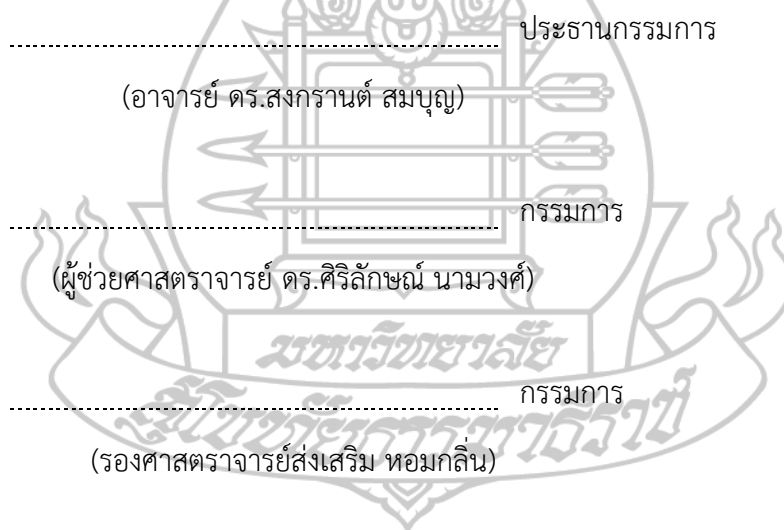
School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2023

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ค้ำประกันของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี
ชื่อและนามสกุล	นางสาวจิตาภา โพธิ์ศรี
แขนงวิชา / วิชาเอก	สหกรณ์
สาขาวิชา	เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	2. รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2567

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.นราธิป ศรีราม)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงาน
ของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี

ผู้วิจัย นางสาวจิตาภา โพธิ์ศรี รหัสนักศึกษา 2659002295

ปริญญา: บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์ (2) รองศาสตราจารย์ส่งเสริม
หอมกลิ่น ปีการศึกษา 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิก
ต่อสมาชิกสหกรณ์ 2) ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานและฐานะ
การเงินของสหกรณ์ และ 3) แนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของ
สหกรณ์

การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประชากรในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ที่
เข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิก ปี 2566 จำนวน 239 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทา
โร ยามาเนน ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 จำนวน 150 คน การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม
การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการวิเคราะห์
ข้อมูลจากรายงานทางการเงินของสหกรณ์ ปี 2562-2566 โดยวิธีย้อนส่วนตามแนวดิ่ง แนวนอน และการวิเคราะห์ในมุมมอง
6 มิติ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกส่งผลกระทบต่อสมาชิก
สหกรณ์ด้านการดำรงชีวิต ($\bar{x} = 3.59$) และด้านการประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 3.83$) โดยรวมอยู่ในระดับมาก และผลกระทบต่อ
การชำระหนี้สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย ร้อยละ 96.70 ซึ่งโครงการฯ ช่วยลดปัญหาหนี้
ค้างชำระได้ 2) ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ทำให้
สหกรณ์มีรายได้จากขายและบริการเพิ่มขึ้นและอัตรากำไรสุทธิเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะกำไรธุรกิจสินเชื่อ ส่วนด้านฐานะ
การเงินของสหกรณ์ สัดส่วนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนของสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น โดยสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนลดลง สัดส่วนหนี้สิน
ต่อทุนของสหกรณ์เปลี่ยนแปลงเล็กน้อยโดยสหกรณ์มีทุนของสหกรณ์มากกว่าหนี้สิน และการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ ซึ่ง
ประกอบด้วย ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง คุณภาพสินทรัพย์ ชัดความสามารถในการบริหาร การทำกำไร สภาพ
คล่อง และผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอก โดยเฉลี่ยมีค่าระดับเดียวกับกลุ่มเทียบเคียงซึ่งมีบางอัตราส่วนมีค่า
ระดับสูงกว่าและต่ำกว่าค่ากลุ่มเทียบเคียงบ้าง และ 3) แนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของ
สมาชิกต่อการดำเนินงานสหกรณ์ ได้แก่ (1) ควรสำรวจความต้องการของสมาชิกในการดำเนินโครงการครั้งต่อไป (2) เพิ่ม
ช่องทางและประสิทธิภาพในการสื่อสารประชาสัมพันธ์โครงการ และ (3) สหกรณ์ต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากร คน
เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

คำสำคัญ การผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิก ผลกระทบของโครงการ สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

Thesis title: Impact of the Project to Defer Debt Repayment and Reduce Member' Shares on the Operations of Phrom Buri Agricultural Cooperative Limited, Sing Buri Province

Researcher: Miss. JIDAPA PHOSRI; ID: 2659002295;

Degree: Master of Agriculture;

Thesis advisors: (1) Assistant Professor Dr. Siriluck Namwong;(2) Associate Professor Songserm Homglin ; Academic year: 2023

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the impact of the deferring debt repayment and reducing members' shares project of members toward the cooperative members 2) the impact from the deferring debt repayment and reducing members' shares project of members on the operations and financial status of the cooperative and 3) the operation guidelines of the deferring debt repayment and reducing members' shares project of members on the operations of the cooperative.

This research was mixed method research. The population of this study was 239 members of Phrom Buri Agricultural Cooperative Limited who participated in the deferring debt repayment and reducing members' shares project of members in 2023. The sample size of 150 people was determined by using Taro Yamane formula with the error value of 0.05 and simple random sampling method. Tool used in this research was questionnaires. Data were analyzed by using statistics such as frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. Data were also analyzed from the cooperative financial reports between 2019-2023 by using common size method, trend analysis, and CAMELS analysis of the cooperative auditing department.

The results of the research found that 1) the impact from the deferring debt repayment and reducing members' shares project of members on the cooperative members regarding the living aspect ($\bar{x} = 3.59$) and professional aspect ($\bar{x} = 3.83$), overall, was at the high level while the impact on the debt repayment showed that members were able to repay the debt as per the due date in both principal and interest of the loan (96.70%) the project helps reduce outstanding debt problems. 2) The impact from the deferring debt repayment and reducing members' shares project of members on the performance of the cooperative made the cooperative earned more revenue from sales and service and higher net project ratio especially the profit from credit business. Regarding the financial status of the cooperative, the proportion of non-current assets increased with the assets themselves not reduced. The proportion of debt per capital of the cooperative changed slightly with the cooperative had more capital than debt. For the CAMELS analysis include with capital strength, asset quality, management ability, earning sufficiency, liquidity and sensitivity the average was at the same level with the comparative group which was for some of the ratio had higher value level and lower value to the comparative group. 3) The operation guidelines of the deferring debt repayment and reducing members' shares project of members toward the operation of the cooperative were such as (1) there should be the survey of needs of members in the next project operation; (2) the increase of channels and effectiveness in project public relations; and (3) the cooperative must manage resources, people, capital, equipment, and maximum effectiveness management.

Keywords : Deferring Debt Repayment and reduce Members' Shares, Impact of the Project, Phrom Buri Agricultural Cooperative Limited

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้ที่สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.สงกรานต์ สมบุญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ส่งเสริม หอมกลิ่น และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำ และถ่ายทอดวิชาความรู้ต่างๆ ตั้งแต่เริ่มการศึกษาวิจัยจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด และเจ้าหน้าที่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหันคา จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่น และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำปรึกษาแนะนำเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ครอบครัว เพื่อนนักศึกษา เพื่อนร่วมงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัย รวมทั้งท่านที่ไม่ได้กล่าวนามที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ วิชาการ และข้อเสนอแนะตลอดระยะเวลาการศึกษา คุณค่าและประโยชน์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอให้เป็นที่แหล่งความรู้แก่ผู้สนใจทุกท่านนำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น อย่างยั่งยืนและขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้ หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้ศึกษายินดีน้อมรับเพื่อการปรับปรุงแก้ไขด้วยความยินดี

นางสาวจิตาภา โพธิ์ศรี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์การเกษตร	8
แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน	16
แนวคิดการวิเคราะห์ทางการเงินของสหกรณ์ในมุมมอง 6 มิติ	24
ข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ย	30
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการเงินของสหกรณ์	36
บริบทสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์ข้อมูล	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้คหู่ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์.....	71
ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้คหู่ของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานและ ฐานะการเงินของสหกรณ์.....	81
แนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้คหู่ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของ สหกรณ์.....	113
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	117
สรุปการวิจัย	117
อภิปรายผล	127
ข้อเสนอแนะ	130
บรรณานุกรม	137
ภาคผนวก	141
ก แบบสอบถาม	142
ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	148
ประวัติผู้วิจัย	152

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 อัตราส่วนทางการเงินวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน	28
ตารางที่ 2.2 จุดหมายในการวิเคราะห์กลุ่มเทียบเคียง	31
ตารางที่ 2.3 ข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร (Peer Group) ระดับขนาดใหญ่ ปี 2562 -2566	35
ตารางที่ 2.4 สรุปจำนวนสมาชิก ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และปริมาณธุรกิจสหกรณ์ การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 - 2566	45
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	72
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	72
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุการเป็นสมาชิก.....	73
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	73
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ	74
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ครัวเรือนต่อปี.....	74
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพหลักในภาคเกษตร.....	75
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพอื่นนอกภาคเกษตร.....	75
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพื้นที่ทำการเกษตร.....	76
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทหนี้เงินกู้	76
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหลักประกันในการกู้เงิน	76
ตารางที่ 4.12 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อ สมาชิกสหกรณ์ด้านการดำรงชีวิต	77
ตารางที่ 4.13 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อ สมาชิกสหกรณ์ด้านการประกอบอาชีพ	78
ตารางที่ 4.14 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อ สมาชิกสหกรณ์ด้านการชำระหนี้	79
ตารางที่ 4.15 ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 - 2566	82
ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 - 2566	83
ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานคงที่ ปี 2562 - 2566	85
ตารางที่ 4.18 รายละเอียดกำไร(ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.19 ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ.....	87
ตารางที่ 4.20 งบฐานะการเงิน ปี 2562 - 2566.....	89
ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานคงที่ ปี 2562 - 2566.....	91
ตารางที่ 4.22 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ปี 2562 - 2566.....	93
ตารางที่ 4.23 อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ ปี 2562 - 2566.....	93
ตารางที่ 4.24 อัตราการเติบโตของสหกรณ์ ปี 2562 - 2566.....	94
ตารางที่ 4.25 อัตราส่วนหนี้สินของสหกรณ์ ปี 2562-2566.....	95
ตารางที่ 4.26 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนทุน ปี 2562 - 2566.....	95
ตารางที่ 4.27 สรุปมิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ปี 2562 - 2566.....	96
ตารางที่ 4.28 อัตราการค้างชำระหนี้ ปี 2562-2566.....	97
ตารางที่ 4.29 อัตราหมุนของสินทรัพย์ ปี 2562 - 2566.....	98
ตารางที่ 4.30 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ปี 2562 - 2566.....	98
ตารางที่ 4.31 อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ ปี 2562 - 2566.....	99
ตารางที่ 4.32 สรุป มิติที่ 2 คุณภาพสินทรัพย์.....	100
ตารางที่ 4.33 อัตราการเติบโตของธุรกิจ ปี 2562 - 2566.....	100
ตารางที่ 4.34 กำไรต่อสมาชิก ปี 2562 - 2566.....	101
ตารางที่ 4.35 เงินออมต่อสมาชิก ปี 2562 - 2566.....	102
ตารางที่ 4.36 หนี้สินต่อสมาชิก ปี 2562 - 2566.....	103
ตารางที่ 4.37 อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ปี 2562 - 2566.....	104
ตารางที่ 4.38 อัตราการเติบโตของทุนสำรอง ปี 2562 - 2566.....	104
ตารางที่ 4.39 อัตราการเติบโตของทุนของทุนสะสมอื่นๆ ปี 2562 - 2566.....	105
ตารางที่ 4.40 อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ ปี 2562 - 2566.....	106
ตารางที่ 4.41 อัตรากำไรสุทธิ ปี 2562 - 2566.....	107
ตารางที่ 4.42 สรุป มิติที่ 4 ความสามารถในการทำกำไร.....	107
ตารางที่ 4.43 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ปี 2562 - 2566.....	109
ตารางที่ 4.44 สรุป มิติที่ 5 ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน.....	110

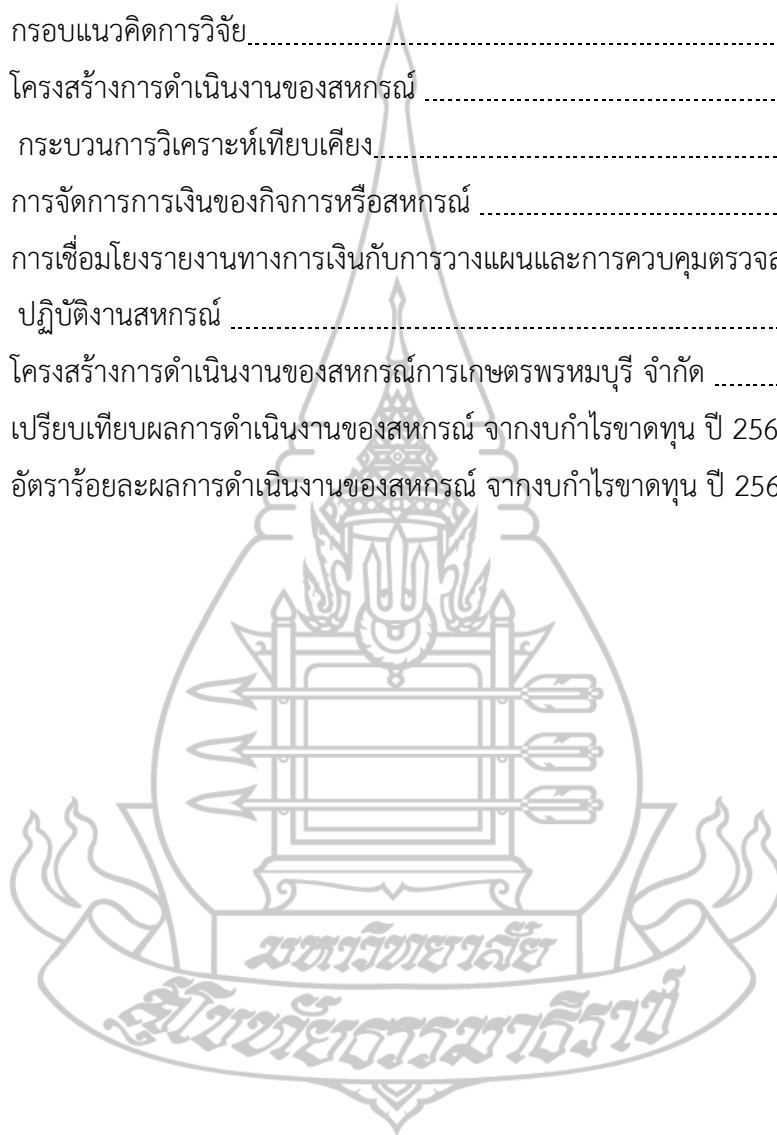
สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.45 เปรียบเทียบอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และดอกเบี้ยเงินกู้ ระหว่างสหกรณ์การเกษตร พรหมบุรี จำกัด และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.....	111
ตารางที่ 4.46 จำนวน และค่าร้อยละ ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระลดหนี้ ของสมาชิกสหกรณ์.....	113
ตารางที่ 4.47 จำนวนและค่าร้อยละ ข้อเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์โครงการผ่อนผันการส่ง ชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์.....	114
ตารางที่ 4.48 จำนวน และค่าร้อยละ ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ ในการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่ง ชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์.....	115

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์	12
ภาพที่ 2.2 กระบวนการวิเคราะห์เทียบเคียง.....	33
ภาพที่ 2.3 การจัดการการเงินของกิจการหรือสหกรณ์	38
ภาพที่ 2.4 การเชื่อมโยงรายงานทางการเงินกับการวางแผนและการควบคุมตรวจสอบการ ปฏิบัติงานสหกรณ์	42
ภาพที่ 2.5 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด	44
ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสหกรณ์ จากงบกำไรขาดทุน ปี 2562-2566.....	84
ภาพที่ 4.2 อัตราร้อยละผลการดำเนินงานของสหกรณ์ จากงบกำไรขาดทุน ปี 2562 - 2566.....	86

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจซึ่งจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์หรือกฎหมายสหกรณ์ การจัดตั้งสหกรณ์ในประเทศไทย เนื่องจากปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก รัฐบาลจึงริเริ่มจัดตั้งสหกรณ์เพื่อแก้ไขปัญหาของเกษตรกร เป็นสหกรณ์ประเภทหาทุน เมื่อการดำเนินการเป็นผลดีสามารถช่วยเหลือสมาชิกได้จึงขยายการจัดตั้งสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ ปัจจุบันประเทศไทยแบ่งสหกรณ์ออกเป็น 8 ประเภท ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 มีการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์สมาชิกสหกรณ์โดยอาศัย หลักการ อุดมการณ์และวิธีการสหกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2566 ประเทศไทยมีจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด 7,498 แห่ง โดยสหกรณ์การเกษตรมีจำนวนมากที่สุด 3,847 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 51.31 มีปริมาณธุรกิจทั้งหมด 379,009.85 ล้านบาท (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2566) สหกรณ์การเกษตรเป็นสหกรณ์สำหรับผู้มีอาชีพเกษตรกรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ มีวัตถุประสงค์หลายประการครอบคลุมครบวงจร การประกอบอาชีพและการดำรงชีพของสมาชิก โดยดำเนินธุรกิจในลักษณะของการบริการแก่สมาชิกเป็นหลัก เช่น ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต และธุรกิจบริการ เป็นต้น การบริหารการดำเนินงานโดยคณะกรรมการดำเนินการ โดยมีฝ่ายจัดการเป็นผู้ดำเนินการ และได้รับการแนะนำส่งเสริม และสนับสนุนจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อพัฒนาสหกรณ์ สร้างความศรัทธาและความร่วมมือร่วมใจจากสมาชิก โดยสร้างฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกให้สมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เริ่มดำเนินงาน เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2513 สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 140 หมู่ที่ 4 ตำบลบางน้ำเชี่ยว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์และสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ รวมทั้งจัดหาวัสดุ การเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นจำหน่ายให้สมาชิก รวบรวมผลผลิตการเกษตร ผลิตภัณฑ์และบริการของสมาชิกมาจำหน่ายการขายหรือแปรรูปออกโดยซื้อหรือรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก จัด

ให้มีเงินกู้หรือสินเชื่อแก่สมาชิก เพื่อประกอบอาชีพและดำรงชีพ ส่งเสริมการออมทรัพย์ ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชน ร่วมมือกับสหกรณ์อื่น สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ องค์กรชุมชนภาคเอกชน หน่วยงานของรัฐเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการสหกรณ์ ส่งเสริมและเผยแพร่อาชีพการเกษตรหัตถกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือประกอบอาชีพอย่างอื่นในหมู่สมาชิกและครอบครัวสมาชิก ส่งเสริมความรู้ในการผลิตทางอุตสาหกรรม เพื่อให้สมาชิกมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง

สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย โดยธุรกิจสินเชื่อเป็นธุรกิจหลักที่สำคัญที่สร้างรายได้ให้แก่สหกรณ์ ผลการดำเนินงานและความสามารถในการทำรายได้ของสหกรณ์การเกษตรขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งการดำเนินธุรกิจสินเชื่อที่ผ่านมาสหกรณ์ประสบปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ของสมาชิก จากข้อมูลรายงานผลการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์พบว่า ขีดความสามารถในการบริหารงานธุรกิจสินเชื่อ ณ วันสิ้นปี 31 มีนาคม 2566 ลูกหนี้เงินกู้คงเหลือ จำนวน 239 ราย เป็นจำนวนเงิน 29,570,015.70 บาท ลูกหนี้ดังกล่าวเป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้จำนวน 110 ราย เป็นจำนวนเงิน 6,740,703.14 บาท ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ร้อยละ 66.94 ของหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ ผลการดำเนินงานมีกำไรเฉพาะธุรกิจ จำนวน 2,741,055.92 บาท มีลูกหนี้ที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ร้อยละ 33.06 ซึ่งอยู่ในระดับที่น่ากังวล อันจะนำไปสู่หนี้ค้างชำระสะสมที่สูงขึ้นทั้งด้านธุรกิจสินเชื่อและธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และผลจากการที่มีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้จำนวนมากส่งผลกระทบต่อการทำงานของสหกรณ์ที่ไม่สามารถนำเงินทุนไปหมุนเวียนสร้างรายได้ให้กับสหกรณ์สมาชิกที่ผิดนัดชำระหนี้ไม่สามารถกู้ยืมเงินไปลงทุนประกอบอาชีพเพิ่มเติมได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งอาจจะทำให้สมาชิกมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้นได้ด้วย

สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จึงได้ทำโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ให้กับสมาชิกที่ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนด โดยคณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ต้องแก้ไขข้อบังคับ เพื่อนำมาปรับแก้ไขระเบียบการถือหุ้นสำหรับการจัดทำโครงการลดหนี้เพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่มีหนี้ค้าง อีกทั้งสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ โรคระบาด ในปีบัญชี 2565 สหกรณ์ได้ดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้กับสมาชิกที่มีหนี้ค้างนาน ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ เมื่อสิ้นสุดโครงการจึงจำเป็นต้องศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิก ศึกษาผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานและวางแผนการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

การศึกษาผลกระทบของโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ให้กับสมาชิก ทั้งที่เกิดขึ้นแล้วและที่อาจจะเกิดขึ้นล่วงหน้า เพื่อเป็นข้อมูลวางแผนทางการเงินให้กับสหกรณ์ จึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ภายใต้สภาวะการแข่งขันกับธุรกิจทั่วไปในปัจจุบัน

ช่วยให้การตัดสินใจของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในการกำหนดนโยบายและวางแผนงานทุกระดับเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนช่วยให้การปฏิบัติงานต่างๆ สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย มีการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการครั้งต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

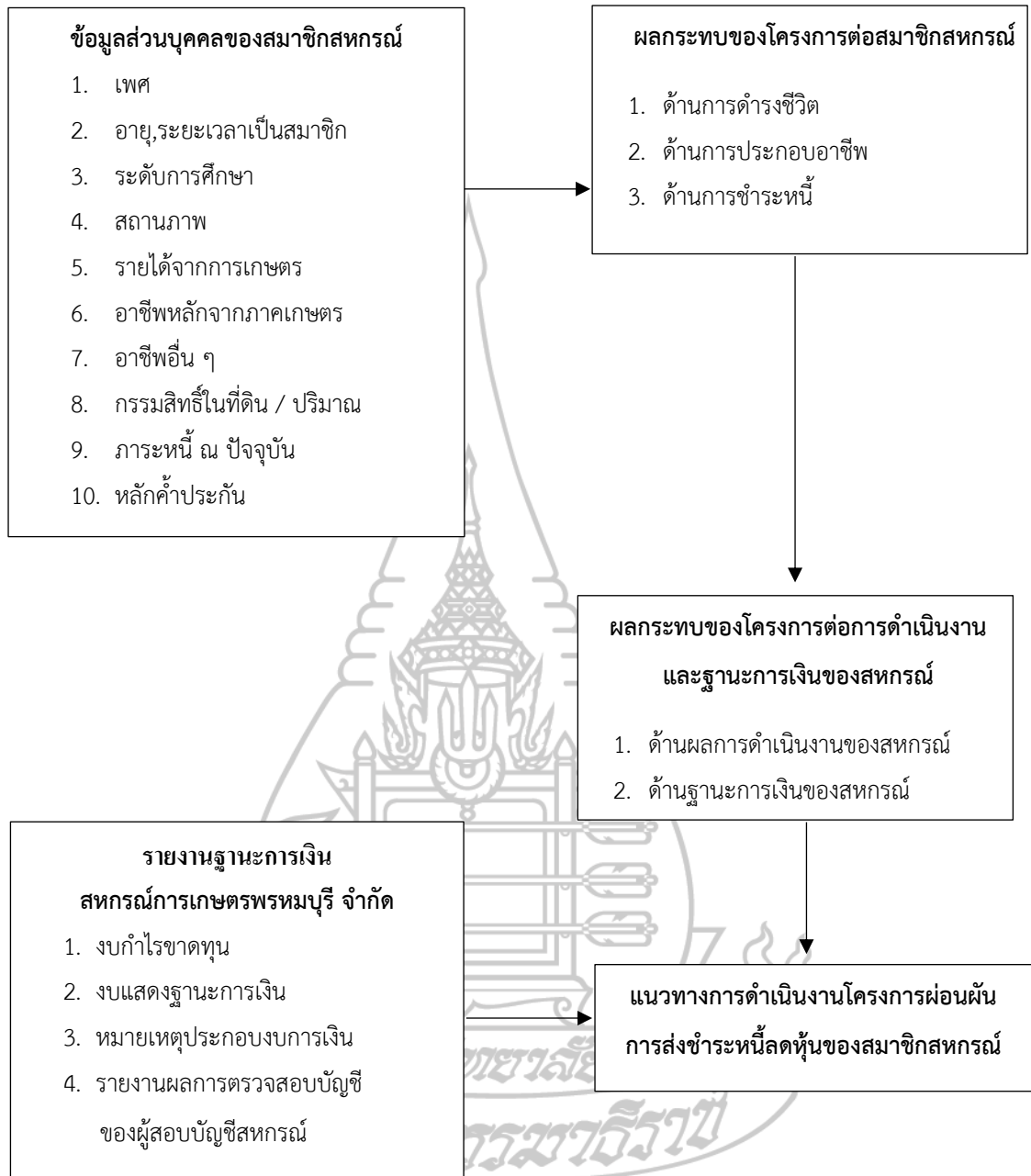
2.1 เพื่อศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

2.2 เพื่อศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี ผู้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบในแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.1.1 ผลกระทบของโครงการต่อสมาชิกสหกรณ์ ที่เกิดขึ้นกับสมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกของสหกรณ์ ใน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการดำรงชีวิต 2) ด้านการประกอบอาชีพ และ 3) ด้านการชำระหนี้

4.1.2 ผลกระทบของโครงการต่อการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ โดยการวิเคราะห์ฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ในปีบัญชี 2562-2566 จากรายงานทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ประกอบด้วย งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะทางการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน รายงานผลการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์โดยใช้เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญ ได้แก่ การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง การวิเคราะห์ตามแนวนอน และการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ (CAMELS Analysis)

4.1.3 แนวทางการดำเนินงานโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ ศึกษาความคิดเห็นจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ โดยนำเสนอผลกระทบต่อสมาชิกสหกรณ์ ผลกระทบของโครงการต่อการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ในที่ประชุมเพื่ออนุมัติแนวทางการดำเนินงานโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ในปีต่อไป

4.2 ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ที่มีหนี้คงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 จำนวน 239 ราย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 จำนวน 150 คน โดยสุ่มจากสมาชิกที่มีหนี้ค้างและเข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นการศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด อำเภอพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา ศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ผู้ศึกษาได้กำหนดช่วงระยะเวลาการรวบรวมข้อมูลระยะเวลาศึกษาตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2567 - 31 กรกฎาคม 2567

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

5.2 สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ที่เข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2566

5.3 โครงการของสหกรณ์ หมายถึง โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

5.4 ผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินของสหกรณ์ หมายถึง ผลการดำเนินงานของสหกรณ์จากงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์ และสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์ จากงบแสดงฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ณ วันสิ้นปีบัญชี 2562-2566

5.5 ผลกระทบของโครงการต่อสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสมาชิกสหกรณ์จากการเข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกของสหกรณ์ ในด้านการดำรงชีวิต ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการชำระหนี้

5.5.1 ด้านการดำรงชีวิต หมายถึง สมาชิกมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต พื้นฐานด้านปัจจัย 4 ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และเพียงพอต่อกิจกรรมทางสังคม เช่น สามารถมีรายได้ไปร่วมทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำบุญ ร่วมงานต่าง ๆ ไม่กระทบต่อค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นต้น

5.5.2 การประกอบอาชีพ หมายถึง การมีเงินทุนในการซื้อปัจจัยการผลิตเพียงพอต่อการนำไปลงทุนประกอบอาชีพเสริม การทำงานหรือทำกิจกรรมใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตและบริการ เพื่อสร้างรายได้เลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว

5.5.3 ด้านการชำระหนี้ หมายถึง ความสามารถชำระหนี้ได้ตรงเวลา ชำระหนี้ได้ตามยอดที่กำหนด ไม่เป็นหนี้ค้างในส่วนอื่น และไม่สร้างภาระหนี้เพิ่ม

5.6 ผลกระทบของโครงการต่อการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ หมายถึง การวิเคราะห์ฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ในปีบัญชี 2562-2566 จากการศึกษารายงานทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ประกอบด้วย งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะทางการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงิน รายงานผลการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์โดยใช้เครื่องมือทางการเงินที่สำคัญ ได้แก่ การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง การวิเคราะห์ตามแนวโน้ม และการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ (CAMELS Analysis) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ คือ

มิติที่ 1 : C – Capital strength : ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง

มิติที่ 2 : A – Asset quality : คุณภาพของสินทรัพย์

มิติที่ 3 : M – Management capability : ชีตความสามารถในการบริหาร

มิติที่ 4 : E – Earning sufficiency : การทำกำไร

มิติที่ 5 : L – Liquidity adequacy : สภาพคล่อง

มิติที่ 6 : S – Sensitivity : ผลกระทบต่อธุรกิจ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 คณะกรรมการและฝ่ายจัดการของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด สามารถนำผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกและต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายเพื่อวางแผนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2 ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด นำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกช่วยแก้ไขปัญหาให้กับสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากโครงการในด้านต่าง ๆ ได้

6.3 ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด นำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดแนวทางในการวางแผนการแก้ไขปัญหา และการพัฒนา การบริหารจัดการหนี้ค้าง และการบริหารจัดการธุรกิจสินเชื่ออย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.4 ผู้บริหารสหกรณ์อื่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยและพัฒนาการดำเนินงานของสหกรณ์ได้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี ผู้ศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์การเกษตร
2. แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน
3. แนวคิดการวิเคราะห์ทางการเงินของสหกรณ์ในมุมมอง 6 มิติ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการเงินของสหกรณ์
5. บริบทสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์การเกษตร

1.1 ความหมายของสหกรณ์

พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ พระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย ประทานคำแปล “สหกรณ์เป็นวิธีการจัดการรูปหนึ่ง ซึ่งบุคคลหลายคนรวมกันเข้าด้วยความสมัครใจในฐานะที่เป็นมนุษย์เท่ากัน โดยความมีสิทธิเสมอหน้ากันหมด เพื่อจะบำรุงตนให้เกิดความจำเป็นในทางทรัพย์” (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2557, น.73)

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน (2554) ได้นิยามว่า สหกรณ์ น. คือ องค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการ ตามความต้องการหรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ , (กฎ) คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันและได้จดทะเบียนตามกฎหมาย

“สหกรณ์” ตามมาตรา 4 ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อ

ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์ผู้มีสัญชาติไทย โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันและได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2562)

ดังนั้น สหกรณ์จึงตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่แก้ปัญหาในด้านการทำมาหากินที่เหมือน หรือ คล้ายๆ กัน หรือความต้องการบริการที่เหมือนกันและเป็นปัญหาที่สมาชิกแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขได้ตามลำพัง หรือตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการ ให้สมาชิกได้รับประโยชน์ในการประกอบอาชีพของตนมากกว่าที่แต่ละคนเคยได้จากการดำเนินกิจการเองตามลำพัง (<https://cpd.go.th/knowledge/general-coop>, 2564)

สหกรณ์ คือ "องค์กรฯ หนึ่ง ที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่มกันด้วยความสมัครใจ เพื่อดำเนินงานทั้งในด้านความคิด ระบบบริหารจัดการผลผลิต และบุคคลโดยใช้หลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม" (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2564) การดำเนินงานของสหกรณ์จะอยู่ภายใต้อุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์ และพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการที่จะทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

1.2 คุณค่าของสหกรณ์ อุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ และวิธีการสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้สรุปความหมายของคุณค่าของสหกรณ์ อุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ และวิธีการสหกรณ์ (<https://cpd.go.th/general-coop.html>, 2564) ไว้ดังนี้

1.2.1 คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperatives Values) “สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์”

1.2.2 อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology) คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักการสหกรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม

1.2.3 หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles) คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม” ประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 7 ประการ คือ

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership) สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจ เปิดรับบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการสหกรณ์ได้และเต็มใจจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก เข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการกีดกันทางเพศ สถานะทางสังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control) สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่มีการควบคุมโดยสมาชิก ซึ่งมีส่วนร่วมอย่าง

แข่งขัน ในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีที่ได้รับการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้แทนสมาชิก ต้องรับผิดชอบต่อสมาชิก สมาชิกมีสิทธิออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคน หนึ่งเสียง)

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation) สมาชิกมีส่วนร่วมในการลงทุน (ถือหุ้น) ในสหกรณ์ของตนเองอย่างเสมอภาคกัน และมีส่วนในการควบคุมการใช้เงินทุนของสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย เงินของสหกรณ์อย่างน้อยๆ ส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนร่วมของสหกรณ์ โดยปกติสมาชิกจะได้รับผลตอบแทน (ถ้ามี) ในอัตราที่จำกัดตามเงินลงทุน (หุ้น) ที่กำหนดเป็นเงื่อนไขในการเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกสามารถจัดสรรเงินส่วนเกินเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งหรือทุกอย่างตามข้อบังคับ ดังนี้

(1) เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ โดยอาจกันไว้เป็นทุนสำรองซึ่งอย่างน้อยๆ จะต้องมีส่วนหนึ่งที่นำมาแบ่งปันกันไม่ได้

(2) เพื่อตอบแทนแก่สมาชิกตามสัดส่วนของปริมาณธุรกิจที่สมาชิกได้ทำกับสหกรณ์

(3) เพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence) สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพาตนเองและปกครองตนเอง โดยการควบคุมของมวลสมาชิก หากสหกรณ์จะต้องมีข้อตกลงผูกพันกับองค์กรอื่นใดซึ่งรวมถึงหน่วยงานของรัฐบาลด้วย หรือจะต้องเพิ่มเงินลงทุน โดยอาศัยแหล่งเงินทุนภายนอกสหกรณ์ สหกรณ์จะต้องกระทำการดังกล่าวภายใต้เงื่อนไขที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย และสหกรณ์ยังคงดำรงความเป็นอิสระ

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information) สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่สมาชิก ผู้แทนสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์เพื่อให้บุคลากรเหล่านี้ที่สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพึงให้ข่าวสารแก่สาธารณชนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เยาวชนและบรรดาผู้นำ ทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives) สหกรณ์จะสามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community) สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืนตามนโยบาย ที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

1.2.4 วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices) คือ “การนำหลักการสหกรณ์ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรม ทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

1.3 ประเภทของสหกรณ์

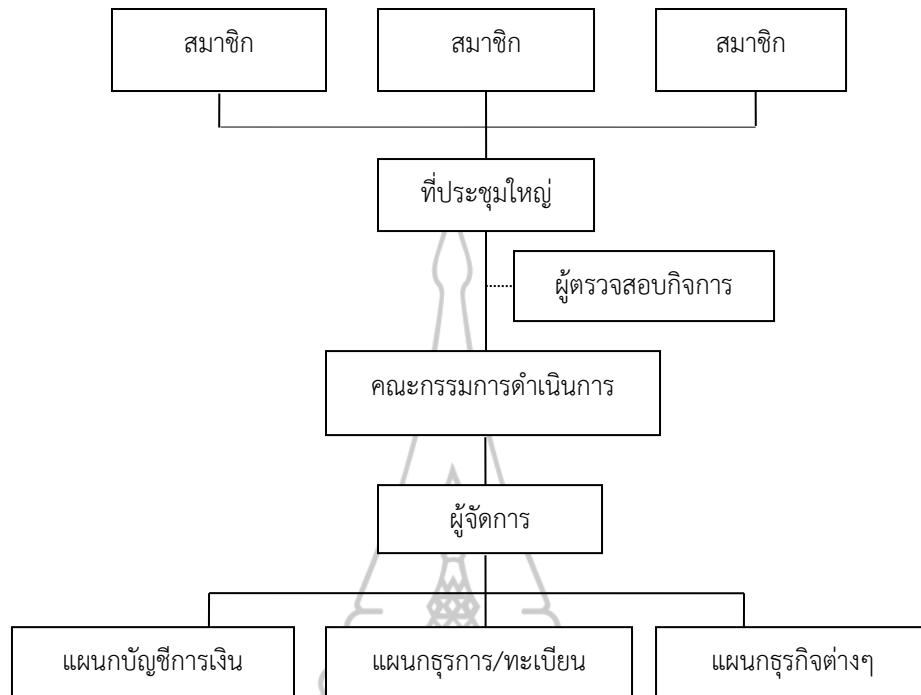
ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 มาตรา 33/1 สหกรณ์ที่รับจดทะเบียนตามมาตรา 33 แบ่งประเภทได้ ดังต่อไปนี้

- (1) สหกรณ์การเกษตร
- (2) สหกรณ์ประมง
- (3) สหกรณ์นิคม
- (4) สหกรณ์ร้านค้า
- (5) สหกรณ์บริการ
- (6) สหกรณ์ออมทรัพย์
- (7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน
- (8) สหกรณ์อื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ลักษณะของสหกรณ์ที่รับจดทะเบียน วัตถุประสงค์ และขอบเขตแห่งการดำเนินกิจการที่จะพึงดำเนินการได้ของสหกรณ์แต่ละประเภทตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

1.4 โครงสร้างของสหกรณ์

สำนักนายทะเบียนและกฎหมาย กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2559) ระบุว่า สหกรณ์ตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์ แต่ทุกคนไม่สามารถร่วมบริหารกิจการของสหกรณ์ได้ จึงต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้บริหารงานแทน ซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการไม่เกิน 15 คน มีอำนาจหน้าที่ เป็นผู้ดำเนินการและผู้แทนสหกรณ์ในกิจการทั้งปวงเพื่อให้กิจการสหกรณ์ดำเนินการอย่างกว้างขวาง และให้บริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง คณะกรรมการดำเนินการควรจัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ความสามารถมาดำเนินธุรกิจแทน และผู้จัดการ อาจจัดจ้างเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือกิจการสหกรณ์ด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณธุรกิจและการประหยัดเป็นสำคัญ

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

ที่มา: (<https://rlo.office.cpd.go.th/cooperative-knowledge/general-knowledge-about-operatives.html>)

1) สมาชิก หมายถึง ผู้ลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์และผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีของผู้ที่จะ เป็นสมาชิกสหกรณ์รวมทั้งผู้ที่จะสมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่า ได้เป็นสมาชิกเมื่อได้รับชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

2) ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก สหกรณ์จะมีการประชุมสมาชิกทั้งหมดหรือผู้แทน สมาชิกอย่างน้อยปีละครั้ง เรียกว่า การประชุมใหญ่ เพื่อพิจารณาเรื่องต่างๆ ดังนี้

- (1) รับทราบเรื่องการรับสมาชิกเข้าใหม่และลาออกจากสหกรณ์
- (2) กำหนดวงเงินกู้ยืมหรือค้ำประกันประจำปี
- (3) กำหนดค่าพาหนะและเบี้ยเลี้ยงของคณะกรรมการดำเนินการ
- (4) เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการหรือถอดถอนกรรมการดำเนินการทั้ง

คณะหรือรายตัว

- (5) เลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ
- (6) พิจารณาอนุมัติงบการเงิน
- (7) พิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
- (8) พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ

- (9) พิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงานของสหกรณ์
- (10) พิจารณารายงานของผู้ตรวจสอบกิจการ
- (11) พิจารณาข้ออุทธรณ์ของสมาชิกเกี่ยวกับมติของคณะกรรมการดำเนินการ
- (12) พิจารณาและปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์
รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์
มอบหมาย หรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
- (13) พิจารณาลงมติให้สหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์หรือ
ให้เข้าร่วมกับสหกรณ์อื่นในการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์
- (14) พิจารณาให้ความช่วยเหลือและประสานงานกับสันนิบาตสหกรณ์แห่ง
ประเทศไทย ในการส่งเสริมและเผยแพร่กิจการสหกรณ์ตลอดจนการรับคำแนะนำช่วยเหลือทาง
วิชาการสหกรณ์และการศึกษาฝึกอบรมวิชาการเกี่ยวกับกิจการสหกรณ์
- (15) พิจารณาควบสหกรณ์และแยกสหกรณ์
- 3) คณะกรรมการดำเนินการ เลือกมาจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการ
ดำเนินการมีหน้าที่กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติงานของสหกรณ์
- 4) ผู้จัดการ หมายถึง ผู้ที่จะต้องรับผิดชอบการจัดการธุรกิจของสหกรณ์ให้
เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด ผู้จัดการจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ
และประสบการณ์ในการทำงาน ผู้จัดการจะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ให้ทำงานในสหกรณ์ตามปริมาณธุรกิจ
และฐานะการเงินของสหกรณ์

1.5 การดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์ดำเนินการภายใต้กรอบแห่งกฎหมายทั้งปวง แต่ต้องไม่ขัดกับข้อบังคับสหกรณ์
และพระราชบัญญัติสหกรณ์ ซึ่งกำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการ ดังนี้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2559)

- (1) ดำเนินธุรกิจบริการสมาชิกโดยการให้เงินกู้ ให้บริการทางการเกษตร รวมกันซื้อ
รวมกันขาย รวมกันแก้ปัญหา อย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อช่วยซึ่งกันและกันและเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ช่วยเหลือ
ตนเองตามกำลังความสามารถ
- (2) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทออมทรัพย์พิเศษจากสมาชิก
หรือสหกรณ์อื่น
- (3) จัดให้ได้มา หรือจำหน่ายไป ซึ่งกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินในทรัพย์สินโดย
หลักแห่งนิติกรรมและสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- (4) ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ โอนหรือรับโอนสิทธิการเช่าซื้อ ขาย
หรือจำหน่าย จำนองหรือรับจำนอง จำนำหรือรับจำนำ ด้วยวิธีอื่นใด ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิก หรือของ
สมาชิก

- (5) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์
- (6) ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว
- (7) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
- (8) ขอรหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศหรือบุคคลอื่น
- (9) ดำเนินการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

1.6 แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2564) ระบุว่า สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อน ในการประกอบอาชีพของสมาชิกและช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวม ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์ ทำไม่ต้องจัดตั้งสหกรณ์การเกษตรเนื่องจากในการประกอบอาชีพของเกษตรกร มักประสบปัญหาต่างๆ ที่สำคัญๆ ดังนี้

- (1) ขาดแคลนเงินทุน เงินทุนที่ใช้ในการประกอบอาชีพมีไม่เพียงพอ ต้องกู้ยืมจากพ่อค้าหรือนายทุนในท้องถิ่น ซึ่งต้องเสียดอกเบี้ยแพง
- (2) ขาดแคลนที่ดินทำกิน เกษตรกรบางรายมีที่ดินทำกินน้อย บางรายไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ต้องเช่าที่ดินผู้อื่นทำกิน โดยเสียค่าเช่าแพงและถูกเอารัดเอาเปรียบจากการเช่า
- (3) ปัญหาในเรื่องการผลิต เกษตรกรขาดความรู้เกี่ยวกับการผลิตสมัยใหม่ที่ต้อง ปลูก เช่น การใช้ปุ๋ย ยาฆ่าแมลงยาปราบศัตรูพืช พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ทำให้ผลผลิตที่ได้รับต่ำไม่คุ้มกับการลงทุน นอกจากนั้นผลผลิตที่ได้ไม่มีคุณภาพ และไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ขาดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น เช่น ระบบชลประทาน ภัยธรรมชาติ
- (4) ปัญหาการตลาด เกษตรกรถูกเอารัดเอาเปรียบในเรื่องการชั่งตวง วัดและมีความจำเป็นต้องจำหน่ายผลผลิตตามฤดูกาล เนื่องจากไม่มีที่เก็บรักษาผลผลิต จึงถูกกดราคาจากพ่อค้าเป็นเหตุให้ไม่มีรายได้เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวปัญหาทางเศรษฐกิจข้างต้น มีผลกระทบต่อสังคมในชุมชน ทำให้คุณภาพชีวิต และฐานะความเป็นอยู่ต่ำกว่าคนประกอบอาชีพอื่น ขาดการศึกษา การอนามัย และขาดความปลอดภัยในทรัพย์สิน

จากปัญหาที่เกษตรกรประสบอยู่ทั่วไป ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นเรื่องยากที่เกษตรกรแต่ละคน จะแก้ปัญหาได้สำเร็จตามลำพังตนเอง หนทางที่จะสำเร็จได้โดยเกษตรกรจะต้องร่วมมือกันแก้ปัญหา โดยการรวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์และจดทะเบียนให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ทั้งนี้เพราะสหกรณ์สามารถช่วยแก้ปัญหาต่างๆได้ดังนี้

1) ธุรกิจการซื้อ คือการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเช่น ปุ๋ยยาปราบศัตรูพืชเมล็ดพืชและสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกโดยจะสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนแล้วสหกรณ์จะเป็นผู้จัดหาจำหน่ายต่อไปซึ่งเพราะการรวมซื้อในปริมาณมาก จะทำให้ซื้อได้ในราคาต่ำลง และเมื่อถึงสิ้นปีหากสหกรณ์มีกำไรก็จะนำเงินจำนวนนี้มาเฉลี่ยคืนแก่สมาชิกด้วย

2) ธุรกิจขายหรือการรวบรวมผลผลิต ให้แก่สมาชิกทำให้มีอำนาจการต่อรองมากขึ้น ผลผลิตจะขายได้ในราคาสูง สมาชิกไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าในเรื่องการชั่ง ตวง วัด หรือถูกกดราคาในการรับซื้อผลผลิต

3) ธุรกิจธนกิจ (สินเชื่อ)

(1) การให้เงินกู้เมื่อเกษตรกรรวมตัวกันเป็นสหกรณ์สามารถสร้างความเชื่อถือให้กับสถาบันการเงิน หน่วยงานของทางราชการและบุคคลทั่วไป โดยสหกรณ์จะจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำมาให้สมาชิกไปลงทุนเพื่อการเกษตร ซึ่งสหกรณ์จะพิจารณาจากแผนดำเนินการหรือแผนการใช้เงินกู้ของสมาชิกประกอบการให้เงินกู้ เช่น สหกรณ์อาจให้เงินกู้แก่สมาชิกเพื่อนำไปซื้อวัสดุการเกษตร ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในครอบครัว หรือเพื่อนำไปบุกเบิกปรับปรุงที่ดิน หรือจัดซื้อที่ดินการเกษตรในกรณี que สมาชิกไม่มีที่ดินทำกิน หรือมีน้อยไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร

(2) การรับฝากเงิน สหกรณ์อาจรับฝากประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทออมทรัพย์พิเศษจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น โดยมีข้อกำหนดเกี่ยวกับการรับฝาก ดอกเบี้ย การถอนเงินและอื่นๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนสหกรณ์

4) การศึกษาอบรม สหกรณ์จะจัดให้มีการศึกษาอบรมแก่สมาชิก คณะกรรมการสหกรณ์ ผู้จัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์อยู่เสมอ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบถึงหลักการ วิธีการสหกรณ์ สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลสหกรณ์ช่วยให้เกษตรกรที่อยู่ในชุมชน หรือสังคมนั้นมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สังคมมีความสุข บุตรหลานสมาชิกได้รับการศึกษาสูงขึ้น มีสุขภาพอนามัยที่ดีเนื่องจากเกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับงบการเงินและการวิเคราะห์งบการเงิน

2.1 ความหมายของงบการเงิน

งบการเงินเป็นรายงานข้อมูลทางการเงินที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ในการนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจในเชิงเศรษฐกิจ

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 4 งบการเงิน หมายความว่า รายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการไม่ว่าจะเป็นรายงานโดย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบกระแสเงินสด งบแสดงเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบประกอบหรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือคำอธิบายอื่นซึ่งระบุไว้เป็นส่วนหนึ่งของงบการเงิน

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2551, น. 2-3) งบการเงิน (Financial Statement) หมายถึง รายงานผลประกอบการทางการเงินของบริษัทซึ่งเป็นผลผลิตทางบัญชีที่ฝ่ายบริหารของบริษัทจัดทำขึ้น เมื่อครบรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งอาจเป็นรอบ 3 เดือน 6 เดือน หรือ 12 เดือน และสรุปออกมาให้อยู่ในรูปของงบการเงิน ทั้งนี้บริษัทผู้รายงานงบการเงิน จะกำหนดรอบระยะเวลาการบัญชีมาบรรจบ ณ เดือนใดเดือนหนึ่งก็ได้ การจัดทำงบการเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือสื่อสารและรายงานให้ผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ คู่ค้า พนักงาน และผู้สนใจทราบถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา

อัจฉรา เอื้ออนุกุลพงษ์ (2557, น. 2-8) สรุปความหมายของงบการเงินโดยอ้างอิงตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 เป็นหลักดังนี้ งบการเงิน หมายความว่า รายงานผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ซึ่งรายงานดังกล่าวรายงานโดยงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกำไรสะสม งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบประกอบ หรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน หรือคำอธิบายอื่นซึ่งระบุไว้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินในรอบระยะเวลาหนึ่ง โดยทั่วไปจะเป็นรอบระยะเวลา 12 เดือน หรือหนึ่งปี

2.2 ส่วนประกอบของงบการเงิน

งบการเงินจะให้ข้อมูลที่สำคัญ โดยปรากฏหรือเปิดเผยไว้ในงบการเงินหรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งจะให้ข้อมูลที่สำคัญดังต่อไปนี้ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2557, น.3-34)

1) สินทรัพย์ หมายถึง สิ่งที่มีตัวตนหรือไม่มีตัวตนที่อยู่ในความควบคุมของสหกรณ์ ซึ่งเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ที่อาจได้จากการซื้อหรือสร้างขึ้นเอง เช่นซื้อ รับบริจาค โดยสหกรณ์จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากกระแสเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสดทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งต้องสามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ

2) หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของสหกรณ์ ซึ่งเป็นผลของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีในอดีตอันเกิดจากการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์จะต้องชำระภาระผูกพันด้วยสินทรัพย์หรือบริการ เช่น การจ่ายเงินสด การโอนสินทรัพย์ การให้บริการ และมูลค่าของภาระผูกพันที่ต้องชำระนั้นสามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

3) ส่วนของเจ้าของ หมายถึง ส่วนของสมาชิกผู้ลงทุนถือหุ้นในสหกรณ์

4) รายได้ หมายถึง ผลตอบแทนที่สหกรณ์ได้รับจากการดำเนินธุรกิจการลงทุน และรายได้อื่นๆ

5) ค่าใช้จ่าย หมายถึง ต้นทุนของสินค้าหรือบริการที่ใช้จ่ายไปเพื่อก่อให้เกิดรายได้

6) กระแสเงินสด หมายถึง การเข้าและออกของเงินสดในมือ เงินฝากธนาคาร เงินฝากชุมชนสหกรณ์ และเงินฝากสหกรณ์อื่น เพื่อให้ทราบว่าสหกรณ์มีเงินสดในช่วงนั้นเป็นอย่างไร

ข้อมูลเหล่านี้และข้อมูลอื่นที่เปิดเผยใน หมายเหตุประกอบงบการเงิน ช่วยผู้ใช้งบการเงินในการคาดการณ์เกี่ยวกับจังหวะเวลาและความแน่นอนที่กิจการจะก่อให้เกิดกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการ เพื่อให้การจัดทำงบการเงินของสหกรณ์แสดงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ และผู้ใช้งบการเงินให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้กำหนดรูปแบบงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งงบการเงินที่สหกรณ์ต้องจัดทำประกอบด้วย

1) งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นงวด แสดงฐานะการเงินของสหกรณ์ ณ วันใดวันหนึ่ง เพื่อทราบว่ากิจการมีฐานะการเงินเป็นอย่างไร ประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของสหกรณ์

2) งบกำไรขาดทุน เป็นรายงานที่แสดงถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ว่าสหกรณ์มีผลกำไรสุทธิ หรือขาดทุนสุทธิเป็นจำนวนเท่าใด ประกอบด้วย รายได้และค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ และกำไรหรือขาดทุนของสหกรณ์ ซึ่งสามารถใช้พิจารณาว่ากำไรหรือขาดทุนของสหกรณ์เกิดจากธุรกิจใด เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม

3) งบกระแสเงินสด เพื่อเป็นข้อมูลให้ทราบถึงการรับและการใช้จ่ายเงินสดและความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิกับกระแสเงินสดสุทธิของสหกรณ์ ประกอบด้วย

(1) กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน หมายถึง กระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้ของสหกรณ์

(2) กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน หมายถึง การที่สหกรณ์ลงทุนในสินทรัพย์หรือจำหน่ายสินทรัพย์ ไม่ว่าจะป็นระยะสั้นหรือระยะยาว

(3) หมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วยสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ข้อมูลที่ให้คำอธิบายอื่น

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน

2.3.1 ความหมายของการวิเคราะห์งบการเงิน

สุจิตรา พันธุมะบำรุง (2557, น.3-6) ได้อธิบายว่า การวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างมีระบบในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งๆ โดยนำเครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการวิเคราะห์ และหาความสัมพันธ์ระหว่างรายการต่างๆ พร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิเคราะห์มาประกอบการตัดสินใจทางการเงิน จากความหมายข้างต้น สามารถแบ่งการวิเคราะห์งบการเงินเป็น 2 ส่วน คือ 1) การหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ 2) การนำข้อเท็จจริงที่ได้มาประกอบในการตัดสินใจ หรือเสนอแนะแนวทางในการวางแผน ควบคุม และการตัดสินใจในการบริหารทางการเงิน

สุรัสวดี สุวรรณรัตน์ (2556, น.6) ได้สรุปความหมายของการวิเคราะห์งบการเงินไว้ว่า การวิเคราะห์งบการเงินเป็นการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของรายการต่างๆ ทางการเงิน การเปรียบเทียบสถานะของธุรกิจของสหกรณ์กับมาตรฐานที่กำหนดไว้ การเปรียบเทียบสถานการณ์ปัจจุบันกับอดีต รวมถึงการพิจารณาถึงการใช้เงินทุนทั้งแหล่งได้มาและแหล่งใช้ไปว่าเหมาะสมหรือไม่ อีกทั้งยังช่วยในการพยากรณ์สถานการณ์และผลที่เกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนเพื่อใช้ในการวางแผน ควบคุม การตัดสินใจในการบริหารทางการเงิน การวิเคราะห์งบการเงินจึงจำเป็นต้องหาข้อมูลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากงบการเงินมาประกอบ เพื่อให้ทราบปัญหาและข้อเท็จจริงได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง กระบวนการค้นหาความจริงเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างมีระบบในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่งๆ โดยนำเครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆ มาใช้ในการวิเคราะห์ และหาความสัมพันธ์ระหว่างรายการต่างๆ พร้อมทั้งนำ ข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิเคราะห์มาประกอบการตัดสินใจทางการเงิน (สุจิตรา พันธุมะบำรุง, 2559, น. 3-6)

2.3.2 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์งบการเงิน

สุจิตรา พันธุมะบำรุง (2557, น.3- 7) กล่าวว่า การวิเคราะห์งบการเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อแปลงข้อมูลของงบการเงินให้เป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกลั่นกรองเบื้องต้นถึงความสำเร็จหรือข้อบกพร่องต่างๆ อันเกิดจากการบริหารงาน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจทางการเงินอย่างสมเหตุสมผล

วัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์งบการเงิน มีดังนี้

- 1) ใช้เป็นเครื่องมือกลั่นกรองเบื้องต้น
- 2) ใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ฐานะทางการเงินในอนาคต และผลที่จะเกิดขึ้น
- 3) เพื่อวินิจฉัยปัญหาการบริหาร การดำเนินงานและปัญหาอื่นๆ ที่เกิดขึ้น
- 4) ใช้เป็นเครื่องมือประเมินการดำเนินงานของผู้บริหาร

ทั้งนี้การวิเคราะห์งบการเงิน สามารถวิเคราะห์แตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

- 1) ผู้เป็นเจ้าของ มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงหรือผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุน ความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์ รายได้และเงินปันผลที่จะได้รับ ประกอบการตัดสินใจเลือกลงทุน
- 2) ผู้ลงทุน วิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์ถึงความเสี่ยง อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน และผลการดำเนินงาน เพื่อที่จะได้ทราบว่าคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่
- 3) เจ้าหนี้หรือผู้ให้สินเชื่อ วิเคราะห์ความสามารถในการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย สภาพคล่องของกิจการ ความสามารถในการใช้เงินทุนหรือสินทรัพย์ การจัดโครงสร้างของเงินทุน
- 4) หน่วยงานรัฐบาล วิเคราะห์ความถูกต้องครบถ้วนของรายงานข้อมูลในงบการเงินวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลในงบการเงินของงวดปัจจุบันและงวดก่อน เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของรายการว่ามีรายการที่เปลี่ยนแปลงอย่างผิดปกติหรือไม่
- 5) ผู้สอบบัญชีของสหกรณ์ วิเคราะห์รายการต่างๆ ดูการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเพื่อกำหนดขอบเขตของงานสอบบัญชีให้ได้ข้อเท็จจริงตามที่ต้องการ เพื่อสามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินของสหกรณ์ว่าได้ปฏิบัติตามระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดหรือไม่ รวมทั้งช่วยให้ทราบข้อดีหรือข้อบกพร่องของสหกรณ์ เสนอแนะหรือให้ข้อสังเกตกับผู้บริหารสหกรณ์ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.4 ความสำคัญของการวิเคราะห์งบการเงิน

จากการศึกษาความหมายและวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์งบการเงิน สุจิตรา พันธุมะบำรุง (2557, น. 3- 9-3-10) ได้กล่าวถึงความสำคัญต่อสหกรณ์ ดังนี้

- 1) ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร พยากรณ์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในอนาคต
- 2) ใช้ในการพิจารณาวางแผนงานโดยใช้ข้อดีและจุดอ่อนของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาแล้วพิจารณาแนวทางที่จะทำให้การดำเนินงานของสหกรณ์มีประสิทธิภาพมากกว่าในอนาคต
- 3) ใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้นำไปพิจารณาหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป และใช้พิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญๆ ของสหกรณ์
- 4) ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่

5) ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนของสหกรณ์ในอนาคต เช่น การลงทุนในสินทรัพย์ถาวร การตัดสินใจก่อหนี้ของสหกรณ์ การตัดสินใจจ่ายเงินปันผล เป็นต้น

2.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน ได้แก่ การวิเคราะห์ย่อยส่วนตามแนวดิ่ง และการวิเคราะห์ตามแนวโน้ม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.5.1 การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง (Vertical Analysis) หรือการวิเคราะห์ย่อยส่วนตามแนวดิ่ง (Common Size Analysis)

สุจิตรา พันธุมะบำรุง (2557, น. 3-20) อธิบายว่า การวิเคราะห์งบการเงินตามแนวดิ่งเป็นการหาความสัมพันธ์ของรายการต่างๆ ในงบการเงินของงวดเดียวกันหรือปีเดียวกันให้อยู่ในรูปของอัตราร้อยละ เพื่อให้เห็นสัดส่วนรายการต่างๆ ของงบการเงินอย่างชัดเจน โดยจะกำหนดให้รายการใดรายการหนึ่งในงบการเงินเป็นฐานในการเปรียบเทียบซึ่งฐานดังกล่าวให้มีค่าเท่ากับอัตราร้อยละ 100 แล้วพิจารณาว่ารายการอื่นๆ ในงบการเงินเดียวกันมีค่าเป็นร้อยละเท่าใดของตัวฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบ การวิเคราะห์งบการเงินแนวดิ่งสามารถทำได้ทั้งงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุน

1) ในงบแสดงฐานะการเงิน รายการต่างๆ จะคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ เทียบกับสินทรัพย์รวม หรือเทียบกับหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น ใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{รายการสินทรัพย์แต่ละรายการ} = \frac{\text{สินทรัพย์แต่ละรายการ} \times 100}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

$$\text{รายการหนี้สิน/ทุนของสหกรณ์แต่ละรายการ} = \frac{\text{หนี้สิน/ทุนของสหกรณ์แต่ละรายการ} \times 100}{\text{หนี้สินและทุนของสหกรณ์}}$$

2) ในงบกำไรขาดทุน รายการต่างๆ จะคิดเป็นเปอร์เซ็นต์เมื่อเทียบกับยอดขาย ใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{รายการแต่ละรายการในงบกำไรขาดทุน} = \frac{\text{รายการแต่ละรายการในงบกำไรขาดทุน} \times 100}{\text{รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุน}}$$

2.5.2 การวิเคราะห์ตามแนวโน้ม (Trend Analysis) หรือการวิเคราะห์ตามแนวนอน (Horizontal Analysis)

สุจิตรา พันธุมะบำรุง (2557, น.3-27) อธิบายว่า เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของรายการในงบการเงินต่างงวดเวลาหรืองบการเงินหลายปี โดยดูการเปลี่ยนแปลงของรายการระหว่างงวดหรือปีการดำเนินงานว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นหรือลดลงอย่างไรบ้าง ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงอัตราการขยายตัวหรือความเจริญเติบโตของสหกรณ์ในด้านต่างๆ เช่น ขนาดของทุนดำเนินงาน ยอดขาย รวมทั้งผลตอบแทนจากการดำเนินงาน เป็นต้น การวิเคราะห์ วิธีนี้รายการในงบการเงินจะ

แสดงรูป ร้อยละเช่นเดียวกันกับการวิเคราะห์แนวดิ่ง แต่การแสดงความสัมพันธ์ของรายการนี้แสดงเป็นรูปร้อยละของข้อมูลงวดก่อนหรือปีฐาน

การวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน หากวิเคราะห์ข้อมูลหลายปีจะสามารถแสดงแนวโน้มของรายการต่างๆ ได้ และเรียกการวิเคราะห์นี้ว่าการวิเคราะห์ตามแนวโน้ม (Trend Analysis)

การวิเคราะห์ตามแนวโน้มสามารถวิเคราะห์ได้ 2 วิธี ได้แก่ คือ

1) การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานคงที่ หรือการวิเคราะห์โดยกำหนดให้งวดใดงวดหนึ่งเป็นฐานในการเปรียบเทียบเป็นวิธีกำหนดให้ปีใดปีหนึ่งเป็นฐานเพียงปีเดียว โดยเทียบปีฐาน ให้เป็น 100 แล้วนำข้อมูลของปีอื่นๆ ซึ่งเป็นรายการเดียวกันมาเทียบกับปีฐาน ซึ่งโดยทั่วไปมักจะกำหนดให้ปีแรกสุดเป็นปีฐาน และพิจารณาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากปีฐานเป็นต้นไป การวิเคราะห์ตามวิธีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการพิจารณา แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงของรายการต่างๆ ในงบการเงินว่ามีแนวโน้มเป็นอย่างไรบ้าง สูงขึ้น ลดลง หรือไม่เปลี่ยนแปลง

ทั้งนี้ หากต้องการทราบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงให้ชัดเจนยิ่งขึ้นผู้วิเคราะห์ก็ควรทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบงบการเงินหลายๆ งวดหรือ หลายๆ ปี อนึ่ง การเลือกปีใดเป็นปีฐานนั้นจะต้องพิจารณาว่าปีนั้นเป็นปีที่มีการดำเนินการตามปกติไม่มีเหตุการณ์ผิดปกติ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนจากสถานะภายในหรือภายนอกสภกรณ์ก็ตาม โดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราร้อยละของปีที่ต้องการทราบ} = \frac{\text{ตัวเลขของปีที่ต้องการทราบ} \times 100}{\text{ตัวเลขของปีฐานคงที่}}$$

2) การวิเคราะห์แบบปีฐานเคลื่อนที่ หรือบางครั้งเรียกเป็นการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบกับงวดก่อน 1 งวด ซึ่งเป็นวิธีที่ไม่กำหนดให้ปีหนึ่งปีใดเป็นฐานในการเปรียบเทียบแต่จะเปรียบเทียบกับข้อมูลของปีก่อนหน้านั้นโดยตรง เช่น ข้อมูลของปี 25X5 จะเปรียบเทียบกับข้อมูลของปี 25X4 และ ข้อมูลของปี 25X4 จะเปรียบเทียบกับข้อมูลของปี 25X3 เป็นต้น ในการคำนวณจะไม่ได้เจาะจงเฉพาะปีใดปีหนึ่งเป็นปีฐานจะเคลื่อนที่ไปเรื่อยๆ สำหรับช่วงระยะเวลาของการเปรียบเทียบจะเทียบเป็นปีต่อปี แบบต่อเนื่องกันหรือเทียบเป็นเดือนต่อเดือนแบบต่อเนื่องกัน ก็ได้ โดยใช้สูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{อัตราเพิ่ม/ลด ของปีที่ต้องการทราบ} = \frac{(\text{ข้อมูลของปีที่ต้องการ} - \text{ข้อมูลของปีก่อน}) \times 100}{\text{ข้อมูลของปีก่อน}}$$

ข้อสังเกตการวิเคราะห์งบการเงินตามแนวนอน

สุจิตรา พันธุมะบำรุง (2557, น. 3-34 – 3-35) ได้ให้ข้อสังเกตการวิเคราะห์งบการเงินแนวนอน ดังนี้

1) การคำนวณหาอัตราร้อยละของแนวนอน ไม่จำเป็นต้องคำนวณทุกรายการที่ปรากฏในงบการเงินก็ได้แต่อาจเลือกคำนวณเฉพาะรายการที่น่าสนใจ และสัมพันธ์กันเท่านั้น เช่น

การคำนวณแนวโน้มของยอดขาย/บริการก็อาจจะคำนวณอัตราของงบบุณขาย เพื่อเปรียบเทียบดูความสัมพันธ์ เป็นต้น

2) อัตราร้อยละสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับตัวเลขที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณ ถ้าตัวเลขในปีฐานเป็นจำนวนน้อย อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจะเพิ่มขึ้นมาก ทั้งๆ ที่จำนวนเงินของรายการนั้นๆ เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีเป็นจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น

3) การวิเคราะห์อัตราร้อยละของแวนอนหรือแนวโน้ม โดยเปลี่ยนตัวเลข ที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณมีผลให้อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของรายการใดรายการหนึ่งจะสูงหรือต่ำเพียงใดนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับฐานในการคำนวณที่เปลี่ยนแปลงทำให้ไม่ทราบแนวโน้มของการดำเนินธุรกิจ

ข้อจำกัดของการวิเคราะห์งบการเงิน

สุจิตรา พันธุมะบำรุง (2557, น. 3-15 – 3-17) ได้ให้ข้อสังเกตในการนำผลการวิเคราะห์งบการเงินมาใช้ในการบริหารของสหกรณ์ จะต้องคำนึงถึงข้อควรระวังหลายประการด้วยกัน ดังนี้

1) การใช้เหตุการณ์ในอดีตเป็นเครื่องชี้เหตุการณ์ในอนาคต การวิเคราะห์เป็นการวิเคราะห์งบการเงินซึ่งเป็นการบันทึกเกี่ยวกับรายการที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต เป็นการวิเคราะห์ สิ่งที่เกิดขึ้นมาแล้ว เพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับฐานะการเงินในอนาคต ดังนั้น ผลการวิเคราะห์อาจไม่สะท้อนให้เห็นความเป็นจริงเสมอไป แต่เป็นการบอกผล ณ เวลาหรือช่วงของเวลาขณะใดขณะหนึ่งเท่านั้น ผู้วิเคราะห์จึงควรพิจารณาปัจจัยด้านอื่นๆ ประกอบด้วย เช่น สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมือง การใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ที่แตกต่างกัน เป็นต้น

2) วิธีการได้มาของสินทรัพย์ถาวรที่แตกต่างกันระหว่างการซื้อหรือการเช่า การได้มาของสินทรัพย์ถาวรทั้งการซื้อและการเช่าจะมีผลทำให้งบการเงินของสหกรณ์แตกต่างกัน และผลการวิเคราะห์ทางการเงินก็จะแตกต่างกันด้วย เช่น สหกรณ์เช่าเครื่องถ่ายเอกสารเป็นปีๆ ค่าเช่าจะปรากฏในงบกำไรขาดทุน ทำให้กำไรของสหกรณ์ลดลง สินทรัพย์ถาวรไม่เปลี่ยนแปลงในขณะที่สหกรณ์ซื้อเครื่องถ่ายเอกสาร สินทรัพย์ของสหกรณ์เพิ่มขึ้น ซึ่งปรากฏในงบแสดงฐานะการเงิน และมีค่าเสื่อมราคาคือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน เป็นต้น

3) การตกแต่งงบการเงิน การจัดทำงบการเงินบางครั้งมีการตกแต่งงบการเงิน เพื่อให้ข้อมูลในงบการเงิน ณ วันสิ้นงวดบัญชีดูดีกว่าที่เป็นจริง โดยการสร้างรายการค้าบางรายการในช่วงใกล้สิ้นงวดบัญชี ทำให้ข้อมูลในการวิเคราะห์งบการเงินดีขึ้น เช่น กู้เงินระยะยาวในช่วงใกล้สิ้นงวดบัญชี เพื่อให้ได้เงินสดเข้ามาทำให้อัตราส่วนเงินหมุนเวียน และอัตราส่วนเงินหมุนเวียนเร็วของสหกรณ์สูงขึ้นแล้วจึงจ่ายคืนในวันต้นงวดบัญชีถัดไป ทำให้ ณ วันสิ้นปี สหกรณ์มีสภาพคล่อง จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนดังกล่าวไม่ได้แสดงให้เห็นถึงสภาพคล่องที่แท้จริง หรือการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ภาคการเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามฤดูกาลหรือเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็น

พิเศษ เมื่อมีการวิเคราะห์งบการเงินในช่วงเวลานั้น อาจทำให้เข้าใจว่าสหกรณ์มีปริมาณธุรกิจสูงตลอดทั้งปี

4) การพิจารณาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์จากอัตราส่วนทางการเงิน บางครั้งก็สรุปผลได้ยาก เช่น ถ้าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วมีอัตราสูง แสดงว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องที่ดี แต่ในขณะเดียวกันอาจตีความได้ว่าสหกรณ์มีปริมาณเงินสดมากเกินไป ทำให้เสียโอกาสที่จะนำเงินสดไปก่อให้เกิดรายได้จึงถือว่าไม่ดี เป็นต้น

5) การพิจารณาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบ การที่ผู้วิเคราะห์จะสรุปผลได้ว่าอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ได้ดีหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบ ซึ่งอาจจะทำให้การสรุปผลคลาดเคลื่อนได้ เช่น อัตราการหมุนของสินค้าคงเหลือสูง อาจไม่ได้หมายความว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการจัดการสินค้าคงเหลือที่ดีก็ได้ อาจจะเป็นเพราะสหกรณ์มีสินค้าคงเหลือไว้น้อย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อขาดแคลนสินค้าก็ได้ หรือกรณีที่สหกรณ์มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นสูง ซึ่งแสดงว่าสหกรณ์ มีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ แต่ถ้าพิจารณาข้อเท็จจริงต่างๆ แล้ว อาจพบว่าไม่ได้เป็นไปตามอัตราส่วนที่บ่งชี้ขึ้นก็ได้ ฉะนั้นผู้วิเคราะห์จึงควรพิจารณาข้อเท็จจริงต่างๆ ให้รอบคอบด้วย

6) วิธีการบันทึกบัญชีที่แตกต่างกัน การวิเคราะห์งบการเงินเป็นการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์เดียวกันตั้งแต่สองงวดบัญชี หรือวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์หนึ่งเปรียบเทียบกับงบการเงินสหกรณ์อื่น ซึ่งการเปรียบเทียบอาจมีการใช้หลักการบัญชีหรือวิธีการบันทึกบัญชีที่แตกต่างกันไปอาจจะทำให้การเปรียบเทียบกันโดยสมบูรณ์ไม่ได้ รายการบางอย่างในงบแสดงฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุนจะมีวิธีปฏิบัติทางบัญชีได้หลายแนวทาง ดังนั้นผู้วิเคราะห์งบการเงินจะต้องเข้าใจถึงตัวเลขดังกล่าวว่าได้มาจากวิธีการบันทึกบัญชีอย่างไร เช่น รายการสินค้าคงเหลืออาจใช้วิธีแบบสินค้าที่เข้าก่อนถือว่าขายออกไปก่อน ด้วยราคาทุน หรือใช้ราคาทุนถัวเฉลี่ย เป็นต้น ดังนั้น การวิเคราะห์งบการเงินผู้วิเคราะห์จะต้องปรับข้อมูลให้อยู่ในหลักการบัญชีเหมือนกันเพื่อสามารถเปรียบเทียบกันได้

7) ความเชื่อถือได้ของงบการเงินที่นำมาวิเคราะห์ หากเป็นงบการเงินที่เชื่อถือได้ ผลการวิเคราะห์งบการเงินก็น่าเชื่อถือเหมาะสมตามที่ควรของสหกรณ์นั้น หากงบการเงินไม่น่าเชื่อถือผลการวิเคราะห์ไม่สะท้อนข้อเท็จจริงของสหกรณ์

8) การใช้ดุลยพินิจของผู้วิเคราะห์ อาจมีดุลยพินิจต่อผลของการวิเคราะห์แตกต่างกันไป ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การแปลความหมายที่ได้จากการวิเคราะห์จะถูกต้องหรือมีความหมายเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพทางด้านดุลยพินิจของผู้วิเคราะห์ด้วย

9) การพิจารณาหมายเหตุประกอบงบการเงิน นโยบายการบัญชีและรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ผู้วิเคราะห์หากวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอที่จะสรุปผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่ถูกต้อง ผู้วิเคราะห์ไม่ใช่เพียงวิเคราะห์งบ

การเงินเพียงอย่างเดียวจะต้องพิจารณาจากหมายเหตุประกอบงบการเงิน นโยบายการบัญชีและรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ด้วย จะช่วยให้ผู้วิเคราะห์สามารถเข้าใจข้อมูลต่างๆ ในงบการเงินและสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดียิ่งขึ้น

3. แนวคิดการวิเคราะห์ทางการเงินของสหกรณ์ในมุมมอง 6 มิติ

แนวคิดการวิเคราะห์สัญญาณเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์ในมุมมอง 6 มิติ (CAMELS Analysis) เป็นเครื่องมือทางการเงินที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์นำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างมาตรฐานในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรอย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกันโดยการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรโดย Camels Analysis ให้เกิดประโยชน์ในเชิงบริหารจัดการ ควรต้องนำโครงสร้างธุรกิจของสหกรณ์มาร่วมวิเคราะห์ด้วยเพื่อสะท้อนถึงผลการบริหารจัดการของสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2548,น.2)

การประยุกต์ใช้ Camels Analysis มีวัตถุประสงค์ คือ

- 1) เพื่อชี้สถานการณ์ความเสี่ยงที่สำคัญและจำเป็นต้องเตือนภัยทางการเงินให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรภายในเวลาที่เหมาะสม
- 2) เพื่อส่งสัญญาณเตือนภัยให้ผู้บริหารสหกรณ์ได้ทราบภาวะเศรษฐกิจของสหกรณ์ เพื่อให้สามารถวางแผนงานและรับสถานการณ์ได้ทันเวลา รวมถึงนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์
- 3) เสนอผลการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจพร้อมให้ข้อเสนอแนะเพื่อการเฝ้าระวังทางการเงินของสหกรณ์เพื่อลดความเสี่ยงและป้องกันมิให้เกิดผลเสียหาย
- 4) เพื่อสร้างตัวชี้วัดที่เป็นมาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรมสำหรับสหกรณ์

CAMELS Analysis ได้รับการออกแบบให้เป็นเครื่องมือวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานและต่อมาได้พัฒนาเป็นเครื่องมือทางการเงินเพื่อสร้างสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) อักษรแต่ละตัวจะทำหน้าที่เฝ้าดูแลเรื่องแตกต่างกัน แต่ทุกตัวมีความสัมพันธ์ และสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร องค์ประกอบที่สำคัญในมุมมอง 6 มิติของ CAMELS (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2548, น.10-13) มีดังนี้

มิติที่ 1 : C - Capital strength : ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง หรือ ความเข้มแข็งของเงินทุน เป็นการวิเคราะห์ความเพียงพอของเงินทุน ต่อความเสี่ยง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แหล่งเงินทุนที่สามารถรองรับ หรือป้องกันผลกระทบจาก

ความเสี่ยงทางด้านธุรกิจ และการเงินที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ เงินทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามระเบียบ ข้อบังคับ กำไรสุทธิ และการจัดหาเงินทุนในรูปของการก่อหนี้ผูกพัน

ความเสี่ยงพหุและความเข้มแข็งของเงินทุน เน้นแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์เป็นหลัก การมีทุนของสหกรณ์เพียงพอกับความเสี่ยงต่างๆ และทุนของสหกรณ์ควรมีลักษณะที่ไม่สามารถถอนได้และไม่ผูกพันที่จ่ายผลตอบแทน หากเงินทุนภายนอก(เงินกู้ยืม)มากกว่าทุนของสหกรณ์แสดงว่าทุนของสหกรณ์ไม่เพียงพอและมีภาระผูกพันทางการเงิน ผู้บริหารสหกรณ์ต้องเพิ่มความระมัดระวังในการใช้ทุนเพื่อสร้างรายได้รองรับ

ความเสี่ยงของเงินทุน การก่อหนี้ในอัตราที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ด้วยทุนของสหกรณ์ มีความเสี่ยงจากสัดส่วนหนี้สินทั้งสิ้นต่อทุนของสหกรณ์ ถ้าผลนี้น้อยกว่าทุนของสหกรณ์ย่อมสามารถรองรับหนี้ได้ด้วยตัวเอง และสร้างความมั่นใจให้กับเจ้าหนี้ หากผลนี้มากกว่าทุนของสหกรณ์ มีความเสี่ยง ต้องระดมทุน และบริหารสินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้รองรับความเสี่ยง

การให้ผลตอบแทน ผลตอบแทนมากหรือน้อย วัตถุประสงค์จากอัตรากำไรต่อส่วนของผู้ถือหุ้น หากมีอัตราสูงแสดงว่าทุนไปสร้างรายได้ดี หรือลงทุนในสินทรัพย์คุณภาพดีเพื่อสร้างรายได้

มิติ ที่ 2 : A – Asset quality : คุณภาพของสินทรัพย์ เป็นการวิเคราะห์ว่าสินทรัพย์ที่ลงทุนได้ก่อให้เกิดรายได้แก่สหกรณ์อย่างไร และได้ถูกใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ สินทรัพย์ที่จะวัดประสิทธิภาพ เช่น ลูกหนี้ สินค้าคงคลังและสินทรัพย์รวม

การลงทุนในสินทรัพย์ เสี่ยงหรือไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ จมอยู่ในสินทรัพย์ที่เกินความต้องการ เช่น สินค้า เงินฝากธนาคาร อาจส่งถึงสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ คุณภาพสินทรัพย์ มุ่งเน้นไปที่สินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ความเพียงพอของทุนสำรองต่อการด้อยคุณภาพของสินทรัพย์เพื่อป้องกันผลกระทบต่อฐานะการเงินของสหกรณ์ เช่น กรณีของการมีหนี้ที่ค้างชำระและสินเชื่อไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีการสำรองหนี้หรือไม่ สูงเกินไปหรือต่ำเกินไป

สินทรัพย์นำไปสร้างรายได้และการให้ผลตอบแทน คุณภาพสินทรัพย์ที่ดีสามารถแปลงเป็นรายได้ สินทรัพย์หมุนเวียนให้ผลตอบแทนเท่าไร วัตถุประสงค์จากอัตรากำไร หรือรายได้ต่อสินทรัพย์ หากอัตราสูงแสดงว่า คุณภาพสินทรัพย์ดีมีรายได้เข้ามา หากอัตราต่ำแสดงว่าสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ไม่ก่อให้เกิดรายได้สหกรณ์ต้องบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพมีสภาพคล่อง

มิติที่ 3 : M – Management capability : ชีตความสามารถในการบริหาร ชีตความสามารถในการบริหารงานเป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถของฝ่ายบริหารในการวางกลยุทธ์ และจัดโครงสร้างองค์กรในการนำ พวองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่กิจการเผชิญอยู่

การบริหารจัดการและโครงสร้างธุรกิจ ทุกธุรกิจต้องมีความสมดุลกันประเภท สหกรณ์กับโครงสร้างธุรกิจมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ เช่น สหกรณ์ ประเภทการเกษตร เน้นไปที่ธุรกิจซื้อกับธุรกิจขาย ทั้งนี้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ต้องเป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ขีดความสามารถบริหารงานและการควบคุมภายใน พิจารณาการปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมีระบบการควบคุมภายในที่ดี ซึ่งมีผลต่อสภาพคล่อง และการทำกำไรของ สหกรณ์ บทบาทการบริหารในอนาคตต่อภาวะแข่งขันเพื่อการวางแผนในอนาคต

มิติที่ 4 : E – Earning sufficiency : การทำกำไร การทำกำไรเป็นการวิเคราะห์ ถึงความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ในธุรกิจ ที่สหกรณ์ดำเนินอยู่ซึ่งจะประกอบไปด้วยการ รักษาอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้ต่ำและเพิ่มอัตรากำไรขั้นต้นใน แต่ละธุรกิจให้มากที่สุดรวมทั้งวิเคราะห์ถึงคุณภาพและแนวโน้มของกำไรในอนาคตของสหกรณ์

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับค่าใช้จ่าย กำไร และคุณภาพของกำไรขึ้นอยู่กับ การบริหารควบคุมรายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ เปรียบเทียบรายได้ กับค่าใช้จ่ายที่ละรายการว่ามี กำไรขั้นต้นหรือไม่ หากบริหารค่าใช้จ่ายดีมีประสิทธิภาพ กำไรสูง ตรงข้ามบริหารค่าใช้จ่ายไม่ดี ไม่ เหมาะสมกับรายได้ กำไรต่ำ รวมถึงอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้ อยู่ในอัตราที่ต่ำ

วินัยทางการเงินมีผลต่อรายได้ ระบบสหกรณ์มีได้มุ่งเน้นกำไรเป็นหลัก หากแต่ มุ่งเน้นสมาชิกเป็นหลัก ซึ่งมีฐานะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ กำไรจึงขึ้นอยู่กับการมีคุณภาพชีวิตที่ดี การมีวินัยทางการเงินหรือการจัดการทางการเงินที่ดีของสมาชิก หากสมาชิกมีอัตราหนี้สินมากกว่าเงิน ออม กำลังความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกลดลง ส่งผลต่อรายได้และฐานะการเงินของสหกรณ์

มิติที่ 5: L – Liquidity : สภาพคล่อง หรือความเพียงพอต่อความต้องการใช้ เงินเป็นการพิจารณาความเพียงพอของเงินสด หรือสินทรัพย์ที่มีสภาพใกล้เคียง เงินสด รวมถึง สินทรัพย์อื่นที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย สภาพคล่องวัดได้จากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ซึ่ง คำนวณได้จากสัดส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน หากสหกรณ์มีความเสี่ยงของ เงินทุน สหกรณ์จำเป็นต้องรักษาสภาพคล่องให้สูงเพียงพอ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการขาดสภาพคล่อง ทางการเงิน

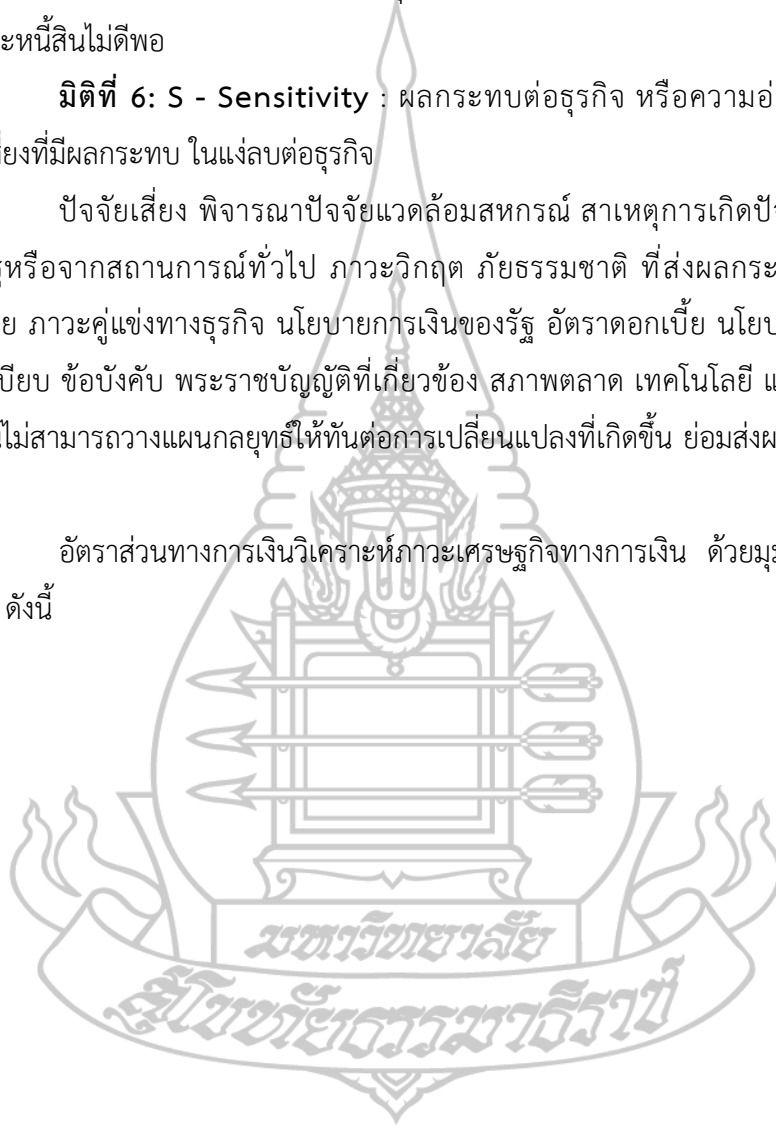
ความเพียงพอของสินทรัพย์ในการแปลงสภาพเป็นเงินสด ความเพียงพอของสภาพ คล่องต่อความต้องการใช้เงิน พิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียนหากสินทรัพย์หมุนเวียน มากกว่า ถือว่ามีสภาพคล่องดี หรือมีความเพียงพอต่อความต้องการใช้เงิน อย่างไรก็ตามต้องพิจารณา ตัวสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้เร็วด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์สภาพคล่องกับภาระผูกพันทางการเงินเปรียบเทียบ
ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์สภาพคล่องกับภาระผูกพันทางการเงิน มีสินทรัพย์สภาพคล่องดำรงไว้
เพียงพอต่อภาระผูกพันทางการเงิน หรือสหกรณ์มีแหล่งที่มาของกระแสเงินสดเพียงพอกับภาระ
ผูกพันทางการเงินที่จะถึงกำหนดหรือไม่ สาเหตุหลักของการขาดสภาพคล่องนั้นมาจากการบริหาร
สินทรัพย์และหนี้สินไม่ดีพอ

มิติที่ 6: S - Sensitivity : ผลกระทบต่อธุรกิจ หรือความอ่อนไหวของธุรกิจ
คือ ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบ ในแง่ลบต่อธุรกิจ

ปัจจัยเสี่ยง พิจารณาปัจจัยแวดล้อมสหกรณ์ สาเหตุการเกิดปัจจัยเสี่ยง อาจมา
จากภาครัฐหรือจากสถานการณ์ทั่วไป ภาวะวิกฤต ภัยธรรมชาติ ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ อัน
ประกอบด้วย ภาวะคู่แข่งทางธุรกิจ นโยบายการเงินของรัฐ อัตราดอกเบี้ย นโยบายช่วยเหลือของ
ภาครัฐ ระเบียบ ข้อบังคับ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง สภาพตลาด เทคโนโลยี และวิทยาการใหม่
หากสหกรณ์ไม่สามารถวางแผนกลยุทธ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อธุรกิจ
ของสหกรณ์

อัตราส่วนทางการเงินวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน ด้วยมุมมอง 6 มิติ มีสูตร
การคำนวณ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 อัตราส่วนทางการเงินวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน (CAMELS ANALYSIS RATIOS)

มุมมอง	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ	การแปลความหมาย
มิติ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (C : Capital strength)	อัตราหนี้สินต่อทุน (เท่า)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$	อัตราส่วนยิ่งน้อย แสดงถึงกิจการมีอัตราหนี้สินต่ำ สามารถก่อหนี้ได้อีก
	อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	$\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$	อัตราส่วนยิ่งสูง แสดงถึงกิจการมีความมั่นคงสูง
	อัตราการเติบโตทุนของสหกรณ์ (%)	$\frac{(\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}) \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}$	จำนวนร้อยละยิ่งมาก แสดงประสิทธิภาพในการระดมทุนของสหกรณ์สูง
	อัตราการเติบโตของหนี้ (%)	$\frac{(\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}) \times 100}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}$	จำนวนร้อยละยิ่งน้อย แสดงถึงอัตราการก่อหนี้ต่ำ
	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (%)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}}$	จำนวนร้อยละยิ่งสูง แสดงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับจากเงินที่ลงทุนไปสูง

E)

มุมมอง	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ	การแปลความหมาย
มิติ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ (A : Asset quality)	อัตราการค้างชำระ(%) (สำหรับภาคการเกษตร)	$\frac{\text{หนี้ที่ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด} \times 100}{\text{หนี้ที่ถึงกำหนดชำระ}}$	จำนวนร้อยละยิ่งน้อย แสดงถึงความสามารถในการบริหารลูกหนี้มีประสิทธิภาพสูง
	อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)	$\frac{\text{ขาย/บริการ*}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$	จำนวนรอบยิ่งสูง แสดงถึงความสามารถในการบริหารสินทรัพย์มีประสิทธิภาพสูง
	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)	$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$	จำนวนร้อยละยิ่งสูง แสดงความสามารถในการใช้สินทรัพย์ก่อให้เกิดผลตอบแทนสูง
	อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (%)	$\frac{(\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}) \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}$	จำนวนร้อยละยิ่งสูง แสดงถึงการขยายตัวของกิจการมีการเติบโตของสินทรัพย์สูง

* หมายถึง รายได้จากธุรกิจหลัก

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

มุมมอง	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ	การแปลความหมาย
มิติ 3 ชีตความสามารถในการบริหาร (M: Management Ability)	อัตรากำไรสุทธิต่อคน (บาท)	$\frac{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีปัจจุบัน} - \text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน}}{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน}} \times 100$	จำนวนร้อยละยิ่งสูง แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของมูลค่าธุรกิจ ผู้บริหารมีขีดความสามารถในการบริหาร และมีประสิทธิภาพสูง
มิติ 4 การทำกำไร (E: Earning Sufficiency)	อัตราเงินออมต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$	ค่าเฉลี่ยกำไรต่อคน อัตราส่วนยิ่งสูง แสดงถึงความสามารถในการทำกำไร
	อัตราหนี้สินต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{เงินฝากสมาชิก} + \text{ทุนเรือนหุ้น}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$	ค่าเฉลี่ยเงินออมต่อคน อัตราส่วนยิ่งสูง แสดงถึงเงินออมสมาชิกมาก
	อัตราหนี้สินต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้} + \text{ลูกหนี้การค้า} + \text{ลูกหนี้ค่าบริการอื่น}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$	ค่าเฉลี่ยหนี้สินต่อคน อัตราส่วนยิ่งต่ำ แสดงถึงหนี้สินของสมาชิกมีน้อย
	อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}$	จำนวนร้อยละยิ่งต่ำแสดงถึงประสิทธิภาพในการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เมื่อเทียบกับกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย

มุมมอง	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ	การแปลความหมาย
มิติ 4 การทำกำไร (E: Earning Sufficiency)	อัตรากำไรสุทธิต่อคน (บาท)	$\frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสำรองปีก่อน}}{\text{ทุนสำรองปีก่อน}} \times 100$	อัตราส่วนยิ่งสูง แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของทุนสำรองอย่างมาก
	อัตรากำไรสุทธิต่อคน (บาท)	$\frac{\text{ทุนสะสมอื่นปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}}{\text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}} \times 100$	อัตราส่วนยิ่งสูง แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของทุนสำรองอย่างมาก
	อัตรากำไรสุทธิต่อคน (บาท)	$\frac{\text{กำไรสุทธิปีปัจจุบัน} - \text{กำไรสุทธิปีก่อน}}{\text{กำไรสุทธิปีก่อน}} \times 100$	อัตราส่วนยิ่งสูง แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธิอย่างมาก
	อัตรากำไรสุทธิ (๑๖)	$\frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ขาย/บริการ(ธุรกิจหลัก)}}$	จำนวนร้อยละยิ่งสูง แสดงถึงความสามารถในการบริหารกิจการที่มีกำไรต่อยอดขายสูง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

มุมมอง	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ	การแปลความหมาย
มิติ 5 สภาพคล่อง (L: Liquidity)	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$	อัตราส่วนยิ่งมาก ถือว่ามีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน มีสภาพคล่องสูง
	อัตราหมุนของสินค้า (ครั้ง) (เฉพาะธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย)	$\frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$	อัตรายิ่งสูง แสดงถึงจำนวนครั้งหรือรอบในการจำหน่ายสินค้ามีการหมุนเร็ว
	อายุเฉลี่ยสินค้า (วัน)	$\frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตราหมุนของสินค้า}}$	จำนวนยิ่งน้อยวัน แสดงถึงอายุเฉลี่ยของสินค้าที่จำหน่ายออกได้เร็ว
	อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด (%)	$\frac{\text{ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด} \times 100}{\text{ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่กำหนดชำระ}}$	ร้อยละยิ่งสูง แสดงถึงลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนดมีอัตราสูงเทียบกับหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ

มุมมอง	อัตราส่วนทางการเงิน	สูตรการคำนวณ	การแปลความหมาย
มิติ 6 ผลกระทบธุรกิจ (S : Sensitivity)	ผลกระทบที่มีต่อธุรกิจหรือความอ่อนไหวของธุรกิจ คือ ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ		ความเสี่ยง/ผลกระทบของธุรกิจ หมายถึง ปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ อันประกอบด้วย ภาวะคู่แข่งทางธุรกิจ นโยบายการเงินของรัฐ อัตราดอกเบี้ย นโยบายช่วยเหลือของภาครัฐ ระเบียบข้อบังคับพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง สภาพตลาด เทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ โรคระบาด ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

ที่มา: คู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis วิเคราะห์เศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

5. ข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ย (Peer Group) ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

รายงานข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ย (Peer Group) ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อใช้ในการวิเคราะห์กลุ่มเทียบเคียง โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางงบการเงิน เพื่อให้มองเห็นภาพของฐานะการเงิน และโครงสร้างทางการเงินว่ามีจุดอ่อนและจุดแข็งทางการเงินอย่างไร ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจทางการเงินและการบริหารงานสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร รวมทั้ง การให้ข้อเสนอแนะต่างๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดจนผู้สอบบัญชีสำหรับการวิเคราะห์รายงานทางการเงิน

ต่างๆ ให้ทราบจุดอ่อน จุดแข็งและวิเคราะห์ทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรว่า มีการพัฒนาปรับปรุง และแก้ไขปัญหาอย่างไร เพื่อให้ข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตกับผู้บริหารสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร นำไปพิจารณาหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเอง สามารถดำเนินธุรกิจ ให้เติบโต สร้างความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรต่อไป (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2565)

การประยุกต์นำข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ย (Peer Group) ของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มาใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลในภาพรวมตามขนาดและประเภทของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้ทราบว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนั้นๆ อยู่ในระดับใด จากการแปลความหมายข้อมูลฐานะการเงินและโครงสร้างการเงินว่ามีจุดอ่อนและจุดแข็งทางการเงินอย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเอง การให้ข้อเสนอแนะต่างๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง(กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2565)

การวิเคราะห์กลุ่มเทียบเคียง มีประโยชน์และมีคุณค่ามากต่อผู้ใช้ที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร โดยผู้ใช้มีจุดหมายในการวิเคราะห์แตกต่างกัน ดังนี้

ตารางที่ 2.2 จุดหมายในการวิเคราะห์กลุ่มเทียบเคียง

กลุ่มผู้ใช้	จุดหมาย
1. ผู้บริหาร	วิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานเพื่อนำมาใช้ประกอบการวางแผนและกลยุทธ์ในการปรับปรุงควบคุมทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
2. ผู้สอบบัญชี	วิเคราะห์รายการต่างๆ ทราบจุดอ่อน จุดแข็ง เพื่อให้ข้อสังเกตและข้อแนะนำให้กับผู้บริหารในการปรับปรุงการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้มีประสิทธิภาพ
3. ผู้ตรวจสอบกิจการ	วิเคราะห์ข้อมูลประกอบการให้ข้อสังเกต ข้อเสนอแนะแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
4. เจ้าหนี้	วิเคราะห์ความเสี่ยงทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาการให้สินเชื่อแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร
5. สมาชิก	วิเคราะห์การดำเนินงานภายใต้การบริหารงานของคณะผู้บริหาร เพื่อใช้ในการตัดสินใจร่วมลงทุนกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

5.1 ระดับเทียบเคียง ในการจัดระดับเทียบเคียงมาตรฐานการเงิน (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์,2565,น.6) เพื่อวัดประสิทธิภาพการบริหารการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร มีเป้าหมายให้เป็นเกณฑ์ในการกำกับดูแลและเฝ้าระวังทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินนั้น อาจมีความหมายเป็นเชิงบวกหรือเชิงลบ โดยประยุกต์ใช้ในการเทียบเคียง 3 ระดับ

1) ระดับสูงกว่ามาตรฐาน (Above Standard Level)

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในระดับสูงกว่ามาตรฐานควรมี ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง คุณภาพของสินทรัพย์ การบริหารจัดการ การทำกำไร และสภาพคล่อง อยู่ในระดับสูงกว่าค่ามาตรฐานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในขนาดและประเภทเดียวกัน

2) ระดับมาตรฐาน (Standard Level)

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในระดับมาตรฐานที่เพียงพอควรมี ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง คุณภาพของสินทรัพย์ การบริหารจัดการ การทำกำไร และสภาพคล่อง อยู่ในระดับค่ามาตรฐานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในขนาดและประเภทเดียวกัน และหากต้องการพัฒนาให้ดีขึ้นอาจอ้างอิงกับกลุ่มที่ต้องการวิเคราะห์ โดยคำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมที่จะทำได้

3) ระดับต่ำกว่ามาตรฐาน (Below Standard Level)

สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานควรมีความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง คุณภาพของสินทรัพย์ การบริหารจัดการ การทำกำไร และสภาพคล่องอยู่ในระดับต่ำกว่ามาตรฐานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในขนาดและประเภทเดียวกัน

5.2 กระบวนการวิเคราะห์เทียบเคียง การเข้าใจโครงสร้างการเงินในอดีตจะช่วยทำให้ผู้วิเคราะห์สามารถคาดการณ์แนวโน้มอนาคตถ้าไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ดังนั้น จึงเน้นการเข้าใจโครงสร้างการเงินและติดตามการเปลี่ยนแปลงว่าได้มีการแก้ไขการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดกระบวนการวิเคราะห์เทียบเคียง 3 ระดับ

ภาพที่ 2.2 กระบวนการวิเคราะห์ที่เทียบเคียง

ที่มา : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รายงานข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ย (Peer Group) ของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร ปี 2565

ดังนั้น การเน้นการเข้าใจโครงสร้าง และติดตามการเปลี่ยนแปลงแก้ไขการอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนา มีรายละเอียด ดังนี้

1) เข้าใจโครงสร้างการเงินของกลุ่มเทียบเคียงในอดีตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ที่วิเคราะห์

(1) หากกลุ่มเทียบเคียงของสหกรณ์ที่จะวิเคราะห์ก่อนเป็นลำดับแรกโดยใช้ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์เฉลี่ย (Peer Group) ตามประเภท ขนาด โดยรวมของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการวิเคราะห์ เพื่อการพัฒนา

(2) วิเคราะห์โครงสร้างทางการเงินกลุ่มเทียบเคียงปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เป็นการดูทั้งระบบว่าระบบที่สหกรณ์อยู่เป็นอย่างไรในระบบมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร และสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรควรต้องปรับปรุงอย่างไร

2) เข้าใจโครงสร้างการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่วิเคราะห์

(1) วิเคราะห์โครงสร้างการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่วิเคราะห์ในอดีต

(2) เปรียบเทียบโครงสร้างการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่วิเคราะห์ในอดีตกับกลุ่มเทียบเคียงโดยนำโครงสร้างการเงินในอดีตของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่วิเคราะห์ มาเปรียบเทียบกับโครงสร้างทางการเงินของกลุ่มเทียบเคียง (Peer Group) เพื่อทราบตำแหน่งของสหกรณ์ที่วิเคราะห์ว่าอยู่ในตำแหน่งใดของกลุ่มเทียบเคียงใน 3 ระดับ

- ระดับสูงกว่ากลุ่มเทียบเคียง
- ระดับเดียวกันกับกลุ่มเทียบเคียง
- ระดับต่ำกว่ากลุ่มเทียบเคียง

ทั้งนี้ต้องหาสาเหตุของความแตกต่าง ซึ่งนับว่าเป็นการดูโครงสร้างเริ่มต้นโดยเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์ที่วิเคราะห์นั้นกับกลุ่มเทียบเคียงที่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนั้นอยู่

3) ติดตามการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่วิเคราะห์

(1) เปรียบเทียบโครงสร้างการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่วิเคราะห์ในปัจจุบันกับโครงสร้างการเงินในอดีตที่ผ่านมาพร้อมทั้งหาสาเหตุของความแตกต่าง

(2) เปรียบเทียบโครงสร้างการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่จะวิเคราะห์ในปัจจุบันว่าดีกว่า หรือ ต่ำกว่า กลุ่มเทียบเคียงปีล่าสุดพร้อมหาสาเหตุของความแตกต่าง

จากกระบวนการวิเคราะห์ที่กล่าวข้างต้น จะได้ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญต่อการบริหารการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ว่ามีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง หรือยังคงมีปัญหายังต่อเนื่องที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2565, น.8)

สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด เป็นจัดอยู่ในสหกรณ์ขนาดใหญ่ ดังนั้นอัตราส่วนที่นำมาเทียบเคียงจึงเป็นระดับใหญ่มากในปี 2562 – 2566 ดังตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.3 ข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร (Peer Group)ระดับขนาดใหญ่
ปี 2562-2566

อัตราส่วนทางการเงิน	ปี 2562 (ใหญ่ มาก)	ปี 2563 (ใหญ่ มาก)	ปี 2564 (ใหญ่ มาก)	ปี 2565 (ใหญ่ มาก)	ปี 2566 (ใหญ่ มาก)
มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital Strength)					
1.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)	2.04	1.96	1.92	1.88	1.84
1.2 อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	0.07	0.07	0.07	0.07	0.08
1.3 อัตราการเติบโตของสหกรณ์ (%)	3.60	0.92	4.69	(2.20)	(4.68)
1.4 อัตราการเติบโตของหนี้ (%)	1.79	(3.13)	2.39	(3.79)	(7.06)
1.5 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของ ทุน (%)	4.68	4.40	4.87	4.69	3.20
มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality)					
2.1 อัตราการค้างชำระของลูกค้า (%)	38.98	40.19	39.17	38.16	37.29
2.2 อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)	0.56	0.52	0.52	0.56	0.59
2.3 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)	1.53	1.47	1.66	1.62	1.12
2.4 อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ (%)	2.38	(1.80)	3.17	(3.25)	(6.23)
มิติที่ 3 ชัดความสามารถในการบริหาร (Management Ability)					
3.1 อัตราการเติบโตของธุรกิจ (%)	(3.57)	(3.43)	(1.873)	(0.26)	(0.85)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

อัตราส่วนทางการเงิน	ปี 2562 (ใหญ่มาก)	ปี 2563 (ใหญ่มาก)	ปี 2564 (ใหญ่มาก)	ปี 2565 (ใหญ่มาก)	ปี 2566 (ใหญ่มาก)
มิติที่ 4 การทำกำไร (Earning Sufficiency)					
4.1 กำไร (ขาดทุน)ต่อสมาชิก (บาท)	998.68	911.00	1,095.05	1,132.51	785.28
4.2 เงินออมต่อสมาชิก (บาท)	32,635.99	30,831.34	34,905.16	36,983.02	36,623.54
4.3 หนี้สินต่อสมาชิก (บาท)	44,561.40	42,398.33	51,897.86	52,729.21	52,708.98
4.4 อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	67.81	67.79	63.47	61.56	70.24
4.5 อัตราการเติบโตของทุนสำรอง	0.78	0.19	5.67	0.69	(4.21)
4.6 อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น	1.98	2.46	3.94	0.94	(4.00)
4.7 อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ	(15.52)	(3.89)	13.78	(2.68)	(34.10)
4.8 อัตรากำไร(ขาดทุน)สุทธิ	2.75	2.80	3.16	2.86	1.88
มิติที่ 5 สภาพคล่อง (Liquidity)					
5.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	1.09	1.11	1.12	1.13	1.11
5.2 อัตราหมุนของสินค้า	21.73	22.15	22.02	24.09	27.13
5.3 อายุเฉลี่ยของสินค้า	16.80	16.48	16.47	15.15	13.45
5.4 อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด	61.20	59.81	60.83	61.84	62.71

ที่มา: (https://cad.go.th/more_news.php?cid=2341&filename=index, 2562)

4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการเงินของสหกรณ์

4.1 ความหมายของการบริหารการเงิน

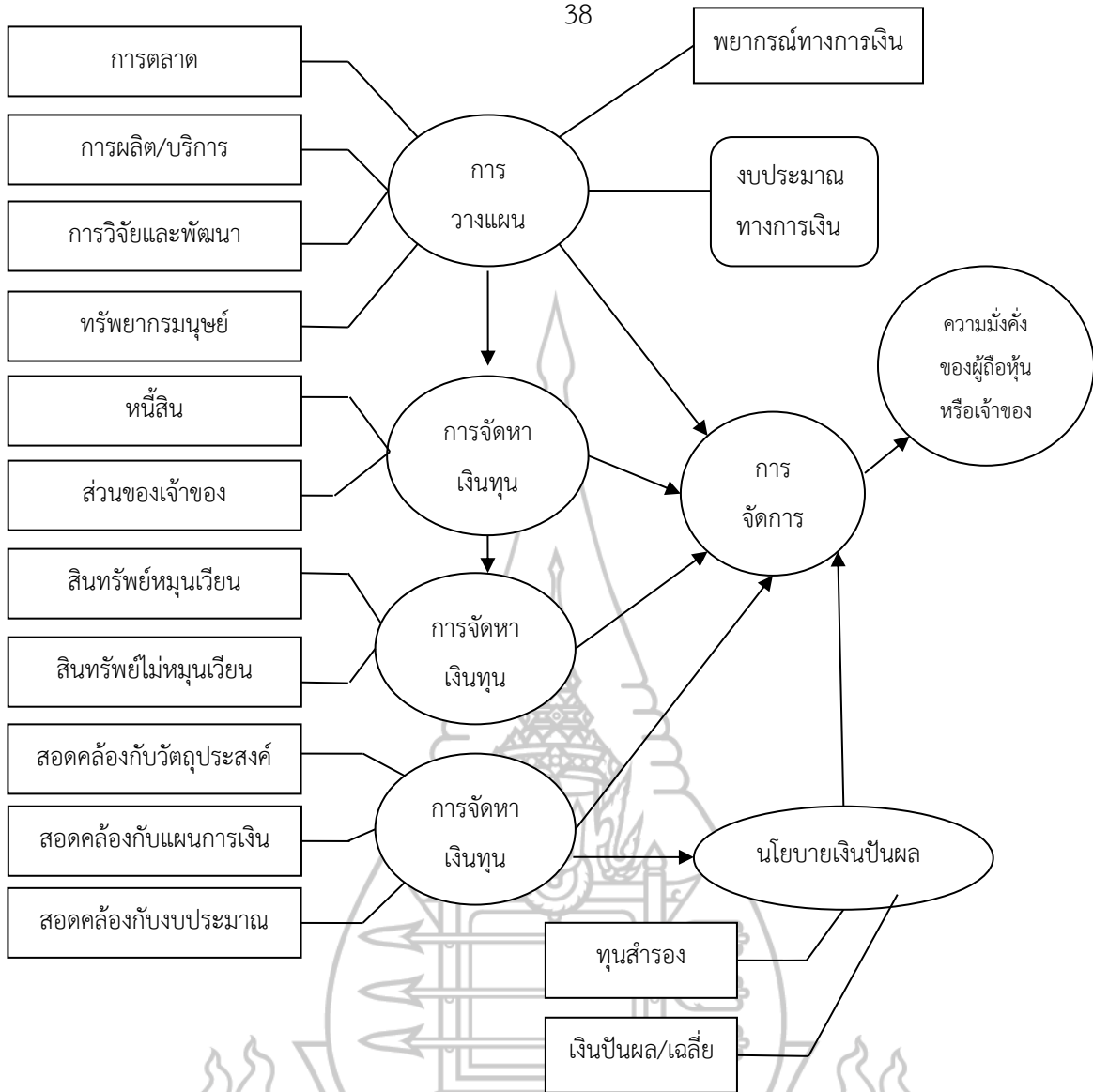
ปรียานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ (2555) ได้อธิบายว่า การบริหารงานทางการเงินธุรกิจ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากหลักในการบริหารงานทางการเงิน จะทำให้ทราบถึงแหล่งที่ได้มาของเงินทุนทั้งแหล่งภายในและแหล่งภายนอก ซึ่งไม่ว่าจะหาจากแหล่งใด ธุรกิจก็ย่อมต้องมีต้นทุนของเงินทุน ซึ่งต้นทุนของเงินทุนนั้นต้องต่ำกว่าผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการลงทุน ดังนั้นเงินทุนที่ได้มานั้นผู้บริหารการเงินต้องศึกษาถึงหลักใน

การจัดสรรเงินทุนเพื่อนำไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนหรือสินทรัพย์ถาวรเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนที่สูงที่สุด หลักการบริหารการเงินที่ดีนั้นผู้บริหารการเงินต้องสามารถกำหนดขนาดของเงินทุนที่ต้องการอย่างเหมาะสมเพื่อหาแหล่งเงินทุนที่ดีที่สุดต้นทุนต่ำที่สุด คือหากต้องการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรที่ให้ผลตอบแทนระยะยาวก็ควรมาจากแหล่งเงินทุนระยะยาวหากลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนก็ควรมาจากแหล่งเงินทุนระยะสั้น เพื่อให้สามารถบริหารเงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่งเสริม หอมกลิน (2557, น.1-14) อธิบายว่า การจัดการหรือการบริหารการเงิน หมายถึง การวางแผนทางการเงิน การจัดหาเงินทุน การจัดสรรเงินทุน และการควบคุมทางการเงิน ตลอดจนการพิจารณานโยบายเงินปันผลของกิจการ เป้าหมายสุดท้ายเพื่อให้กิจการมีความมั่นคงที่จะส่งผลต่อผู้ถือหุ้นหรือสมาชิกสหกรณ์ได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม

ดังภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 การจัดการการเงินของกิจการหรือสหกรณ์

ที่มา : ส่งเสริม ทอมกลิน (2557, น. 1-15)

โดยสรุปความหมายการบริหารการเงินของสหกรณ์ การบริหารการเงินหรือการจัดการทางการเงินเป็นการวางแผนทางการเงินว่าจะดำเนินกิจกรรมอะไร ต้องใช้เงินทุนจำนวนเท่าใด โดยจะจัดทำออกมาในรูปแบบของงบประมาณทางการเงินซึ่งได้จากการพยากรณ์ทางการเงิน เมื่อมีการวางแผนแล้วจะนำมาสู่การจัดการเงินต้นให้ตามแผนที่วางไว้ และจัดการเงินต้นที่มีต้นทุนทางการเงินต่ำที่สุดและนำมาจัดสรรเงินทุนไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ นอกจากนี้จะต้องมีการ

ควบคุมทางการเงินเพื่อให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เมื่อกิจการมีกำไรจะต้องพิจารณานโยบายเงินปันผลว่าจะจัดสรรอย่างไรให้เหมาะสมกับสหกรณ์

4.2 วัตถุประสงค์ของการบริหารทางการเงิน

ปรียานุช กิจรุ่งโรจน์ (2555) อธิบายว่า ในการบริหารการเงินของธุรกิจนั้น จุดมุ่งหมายหลักคือ พยายามทำให้มูลค่าของธุรกิจมีค่าสูงที่สุดซึ่งจะมีผลให้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้การตัดสินใจทางการเงินที่ดีที่สุด

หน้าที่งานด้านการบริหารทางการเงินโดยทั่วไปก็คือ การรักษาสภาพคล่องของธุรกิจ การเพิ่มสมรรถภาพในการทำกำไร การจัดการและการบริหารสินทรัพย์และการจัดการและบริหารเงินทุนเพื่อให้ธุรกิจบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งหากพิจารณาหน้าที่หลักในการบริหารการเงินจะเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หลักของการเงินธุรกิจได้แก่

- 1) เพื่อคาดการณ์เกี่ยวกับความต้องการเงินทุนของธุรกิจ เป็นการวางแผนทางการเงินเกี่ยวกับความต้องการใช้เงินในอนาคต
- 2) การจัดหาเงินทุนมาใช้ในธุรกิจ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมในการจัดหาเงินทุนทั้งในส่วนของเวลา แหล่งเงินทุนที่เหมาะสม
- 3) การจัดสรรเงินทุนไปใช้ในธุรกิจ เป็นการจัดสรรเงินทุนของธุรกิจต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้ธุรกิจมีสภาพคล่อง และมีความสามารถในการทำกำไร

นุกูล กรยีนยงค์ (2556, น.5) อธิบายว่า สหกรณ์แตกต่างจากองค์กรธุรกิจอื่น ตรงที่เจ้าของกิจการและผู้ให้บริการ คือ สมาชิก ซึ่งเป็นบุคคลกลุ่มเดียวกัน จุดมุ่งหมายของการบริหารการเงินของสหกรณ์ จึงไม่ใช่ผลกำไรสูงสุดของสหกรณ์ แต่เพื่อประโยชน์สูงสุดของมวลสมาชิก อย่างไรก็ตามที่สหกรณ์ดำเนินงานโดยใช้นโยบาย “ราคาตลาด” ผลกำไรจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ สหกรณ์จึงจำเป็นต้องมีกำไรเช่นเดียวกับธุรกิจอื่นๆ ผลกำไรจึงเป็นเครื่องวัดความสามารถในการจัดการสหกรณ์ได้ในเชิงธุรกิจในขนาดเดียวกันสหกรณ์ต้องดำเนินนโยบายทางการเงินบางประการที่จะเอื้อประโยชน์แก่สมาชิกในฐานะผู้ออมและสมาชิกในฐานะผู้กู้ ความขัดแย้งของผลประโยชน์จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในมวลสมาชิกและสหกรณ์ต้องดำเนินบทบาทที่จะประสานประโยชน์เพื่อลดความขัดแย้งนี้ลงให้เหลือน้อยที่สุด ซึ่งรวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ จากกิจกรรมต่างๆ ด้วย

สงเสริม หอมกลิ่น (2557, น.1-18) ได้อธิบายว่า หน้าที่ของการจัดการการเงินของกิจการหรือสหกรณ์ทั่วไปต้องการกำไรสูงสุดเพื่อความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการหรือสมาชิกรุนเอง ซึ่งพิจารณาจากมูลค่าธุรกิจของกิจการ โดยพิจารณาการมีกำไรสุทธิมากที่สุด และเมื่อกำไรสุทธิสูง มูลค่าของกิจการก็จะสูงด้วย และมูลค่าหุ้นของกิจการก็จะสูงมากด้วยสำหรับธุรกิจทั่วไป แต่สำหรับสหกรณ์นั้นมูลค่าหุ้นคงที่ ดังนั้นมูลค่าธุรกิจของสหกรณ์พิจารณาจากกำไรสุทธิที่เพิ่มมากขึ้น กำไรต่อหุ้นสูงขึ้น ซึ่งก็นำมาสู่การที่สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนเป็นเงินปันผลที่สูงขึ้น

4.3 ความสำคัญของการบริหารการเงิน

สงเสริม ทอมกลีน (2557, น.1-17 – 1-18) ได้อธิบายว่า การจัดการการเงิน เป้าหมายสุดท้ายเพื่อให้กลุ่มมีความมั่นคงซึ่งจะส่งผลต่อสมาชิกและผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสมซึ่งในทางธุรกิจจะวัดที่ความมั่งคั่งของผู้ถือหุ้น ดังนั้นความสำคัญของการจัดการการเงินจึงมีดังนี้

- 1) ทำให้กิจการมีการกำหนดเป้าหมายในการบริหารการเงินที่ชัดเจนเพื่อความมั่งคั่งสูงสุดของเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น
- 2) ทำให้มีการวางแผนทางการเงินที่สอดคล้องกับแผนการตลาด แผนการผลิต หรือบริการ แผนการวิจัยและพัฒนา และแผนทรัพยากรมนุษย์ในกิจการ
- 3) ทำให้กิจการจัดหาเงินทุนได้สนองความต้องการของกิจการและมีต้นทุนที่ต่ำ
- 4) ทำให้กิจการจัดสรรเงินทุนหรือใช้เงินทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีรายได้ และมีสภาพคล่องทางการเงินด้วย
- 5) ทำให้กิจการมีการควบคุมการดำเนินงานตามแผนทางการเงิน สอดคล้องกับงบประมาณ และวัตถุประสงค์ของกิจการ
- 6) ทำให้กิจการสามารถจัดสรรกำไรสุทธิได้อย่างเหมาะสม และทำให้ผู้ถือหุ้นและกิจการเจริญก้าวหน้าต่อไป

4.4 การวางแผนและการควบคุมการบริหารการเงิน

สุริย์ ชนะโสภิตานนท์ (2562) กล่าวว่า ในการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมายผู้บริหารสหกรณ์ต้องมีการบริหารจัดการที่ดี โดยมีการวางแผนทางการเงินซึ่งถือเป็นนโยบายหลักในการดำเนินงานด้านการบริหารการเงินเพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการวางแผนทางการเงินและดำเนินธุรกิจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการวางแผนทางการเงินผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้องเหมาะสมประกอบการตัดสินใจ และเมื่อมีการวางแผนทางด้านการบริหารทางการเงินแล้วจะต้องมีการควบคุมที่เหมาะสม สอดคล้องกับการวางแผน เพื่อให้การบริหารทางการเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์ห้วงการเงินจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการจัดการทางการเงินทำให้ผู้บริหารสามารถที่จะทราบถึงปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร หรือเพื่อเป็นการประเมินผลการบริหารจัดการของฝ่ายบริหาร เป็นต้น ซึ่งในการตัดสินใจว่าการดำเนินงานมีความถูกต้องเหมาะสมหรือไม่นั้นผู้วิเคราะห์สามารถนำเครื่องมือทางการเงินประกอบการพิจารณาเปรียบเทียบ โดยเน้นความเข้าใจโครงสร้างทางการเงิน และติดตามการเปลี่ยนแปลงว่าได้มีการแก้ไข การปรับปรุงเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องหรือไม่ หรือทำการเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นต้น

ดังนั้น ในการบริหารการเงินให้เกิดประสิทธิภาพต้องมีการวิเคราะห์ทางการเงิน เพื่อให้รู้ถึงจุดอ่อนและจุดแข็งทางการเงิน เช่น โครงสร้างเงินทุน หรือโครงสร้างทางการเงินควรมีสัดส่วนอย่างไร จะทำอย่างไรให้มีผลประกอบการที่ดี ธุรกิจเติบโตหรือลดลง สินทรัพย์ที่มีอยู่มีคุณภาพหรือลงทุนในสินทรัพย์ด้วยคุณภาพหรือไม่ เป็นต้น

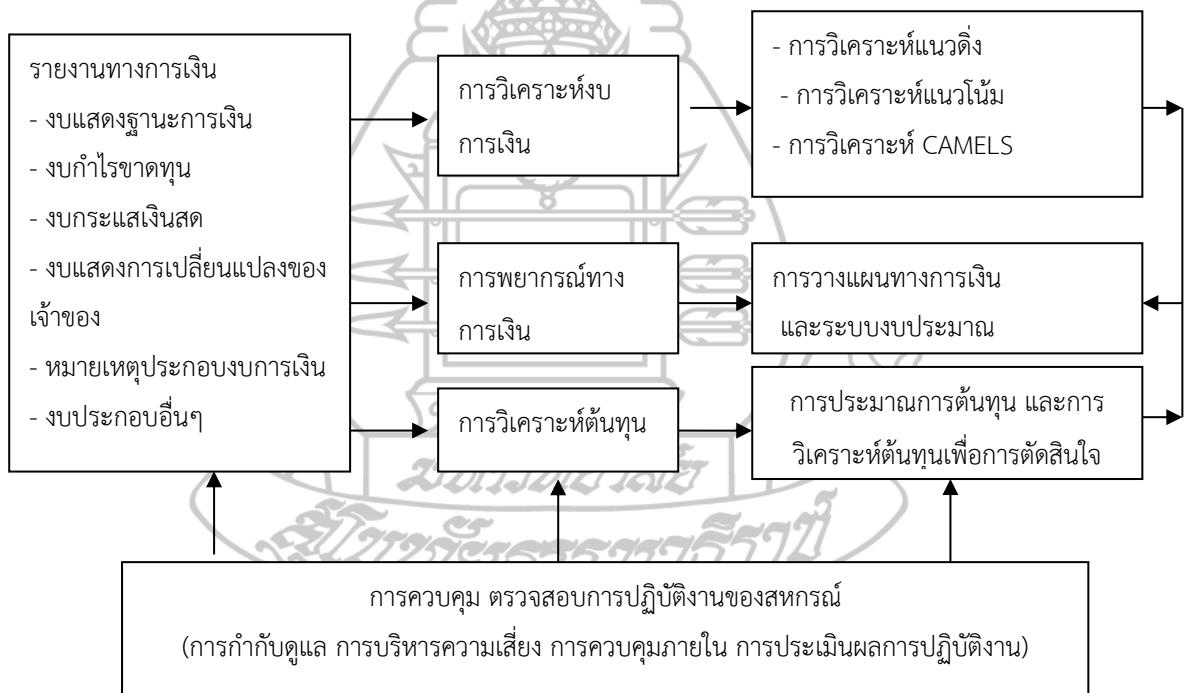
ส่งเสริม หอมกลิ่น (2557, น.1-15-1-17) อธิบายว่าการจัดการทางการเงินของกิจการหรือสหกรณ์ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญตั้งแต่การวางแผนทางการเงินของกิจการหรือสหกรณ์ว่าจะดำเนินกิจกรรมอะไร และต้องใช้เงินทุนจำนวนเท่าใดซึ่งแผนการทางการเงินของสหกรณ์จะจัดทำในรูปแบบของงบประมาณทางการเงินซึ่งจะได้รับการพยากรณ์ทางการเงิน เมื่อมีการวางแผนแล้ว จะต้องนำมาสู่การจัดหาเงินทุนให้ตามแผนที่วางไว้ และต้องจัดหาเงินทุนให้มีต้นทุนทางการเงินต่ำที่สุดด้วย และเมื่อจัดหาเงินทุนมาแล้ว ก็ให้นำมาจัดสรรเงินทุนไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างๆ เพื่อให้กิจการก่อให้เกิดรายได้มากที่สุด และจะต้องมีการควบคุมการดำเนินงานเพื่อให้ การดำเนินงานเป็นไปตามแผนทางการเงิน

1) การวางแผนทางการเงิน การดำเนินการทางการเงินของสหกรณ์จำเป็นต้องมีการวางแผนทางการเงิน เช่นเดียวกับกิจกรรมอื่นของกิจการ ซึ่งการวางแผนทางการเงิน ต้องสอดคล้องแผนการตลาดของกิจการ แผนการผลิตหรือบริการ แผนการวิจัยและพัฒนาตลอดจนแผนด้านทรัพยากรมนุษย์ในกิจการด้วย เพราะเหตุว่าทุกกิจกรรมของกิจการจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรที่เป็นเงินทุนเพื่อใช้ในการจัดการ และสอดคล้องกับความต้องการของกิจการ ที่ต้องการหารายได้หรือดำเนินกิจกรรมตามความต้องการของสมาชิกเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการนั่นเอง การวางแผนทางการเงินที่ดีจะต้องมีการพยากรณ์ทางการเงินโดยมีเครื่องมือต่างๆ ที่มาใช้ในการวางแผนหลายเครื่องมือด้วยกัน กิจการจะต้องเลือกให้เหมาะสมต่อการนำมาใช้ และท้ายสุดของการวางแผนทางการเงินซึ่งจะจัดทำออกมาในรูปแบบของงบประมาณต่างๆ เช่น งบกำไรขาดทุนประมาณการ งบกระแสเงินสดประมาณการ งบแสดงฐานะการเงินประมาณการ งบกระแสเงินสดประมาณการซึ่งจะเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และควบคุมการดำเนินงานต่อไป

2) การควบคุมด้านการเงิน การควบคุมด้านการเงินของสหกรณ์เป็นการควบคุมที่มุ่งเน้นการบริหารจัดการการเงินให้มีเงินทุนที่เพียงพอต่อการดำเนินงานโดยต้นทุนทางการเงินหรือต้นทุนเงินทุนที่ต่ำและผลตอบแทนสูง การควบคุมทางการเงินประกอบด้วย 4 ส่วน คือ การวิเคราะห์งบการเงินหรืออัตราส่วนทางการเงิน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน การควบคุมโดยงบประมาณ และการควบคุมโดยการตรวจสอบซึ่งเป็นการตรวจสอบกิจการโดยการตรวจสอบภายในซึ่งตรวจสอบทั้งด้านบัญชีและการเงินของสหกรณ์และการตรวจสอบจากภายนอกโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การควบคุมการดำเนินงานทางการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการเงินหรือสอดคล้องกับงบประมาณ และสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ด้วยซึ่งจะต้องมีการควบคุมในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดหาเงินทุน ด้านการจัดสรรเงินทุน การควบคุมการดำเนินงานทางการเงินมีเครื่องมือและวิธีการควบคุมหลายวิธีด้วยกันโดยทั่วไปจะเป็นการควบคุมทางการเงินตามงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการและสามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนต่อไปในอนาคตได้ด้วยการควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์มีทั้งการควบคุมทางบัญชี การควบคุมทางการเงิน และการควบคุมทางการบริหารเพื่อให้เกิดความมั่นใจด้านการปฏิบัติงาน ด้านรายงานทางการเงินและการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบ สหกรณ์จะใช้ข้อมูลจากบัญชีการเงินและข้อมูลภายในของสหกรณ์นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ นำไปพยากรณ์ทางการเงิน การวางแผนทางการเงิน งบประมาณทางการเงิน การวิเคราะห์ต้นทุนของสหกรณ์เพื่อการบริหารตลอดจนการควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์ ซึ่งอาจจะสรุปได้ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 การเชื่อมโยงรายงานทางการเงินกับการวางแผน และการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงาน สหกรณ์

ที่มา : ส่งเสริม ทอมกลิน (2557, น. 1-40)

โดยสรุปจากแนวคิดการบริหารการเงินดังกล่าวข้างต้น จะได้ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญต่อการบริหารการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ว่ามีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องหรือยังคงมีปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด เพื่อให้ผู้วิเคราะห์จะสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการบริหารการเงินของสหกรณ์ 2 ด้าน คือ

1) **ด้านการวางแผน** ประกอบด้วย การวางแผนการจัดหาเงินทุน โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมในการจัดหาเงินทุน และการวางแผนการใช้เงินทุนให้เหมาะสมสอดคล้องกันเพื่อให้สหกรณ์มีสภาพคล่อง และมีความสามารถในการทำกำไร

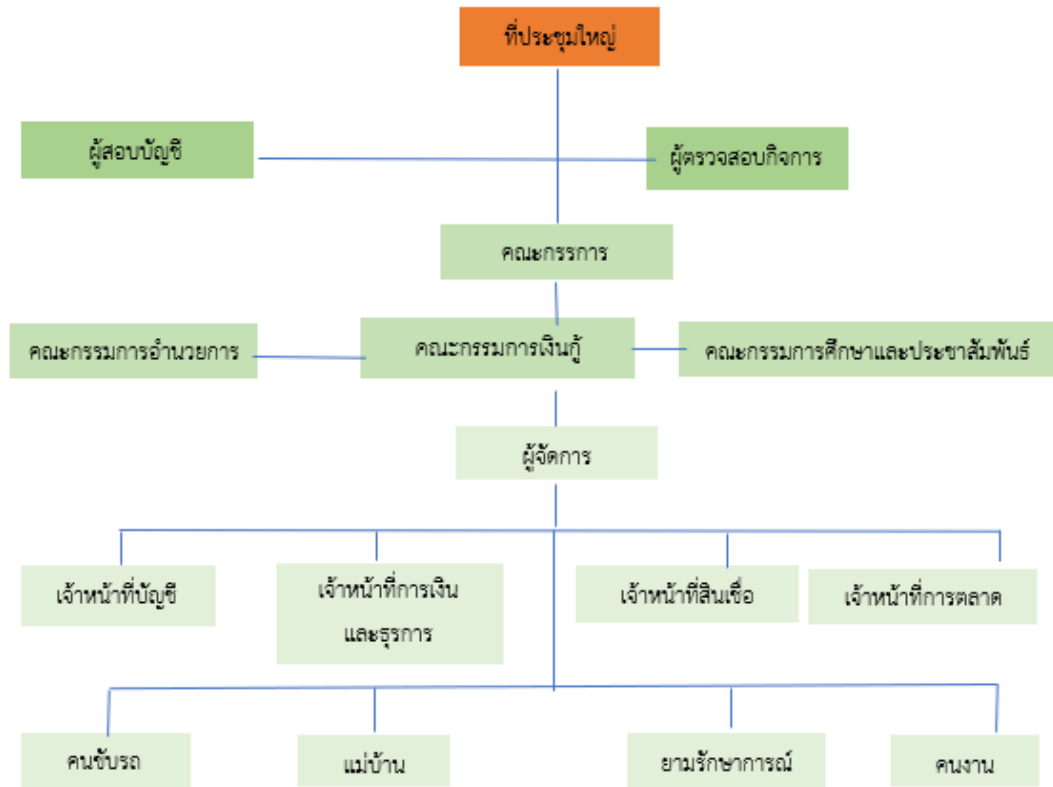
2) **ด้านการควบคุมและติดตาม** ประกอบด้วย การควบคุมการดำเนินงานของกระบวนการลดหุ้น และค่าใช้จ่ายในติดตามผลงานการลดค่าหุ้นจากการดำเนินงาน เพื่อให้สหกรณ์มองเห็นความเปลี่ยนแปลงในเรื่องหนี้ค้าง และการผิดสัญญา และเสนอแนะแนวทางในการทำโครงการลดหุ้น เพื่อให้ในการช่วยเหลือสมาชิกส่งผลให้สหกรณ์ดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์

5. บริบทสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

5.1 ประวัติความเป็นมา

สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จัดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ 2511 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2513 มีพื้นที่ดำเนินงานในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ตำบลหัวสำโรง อำเภอบางบาล จังหวัดลพบุรี ตำบลไชโย อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 140 หมู่ที่ 4 ตำบลบางน้ำเชี่ยว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในปี 2566 สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการทั้งหมด 15 คน ผู้ตรวจสอบกิจการ 2 คน และฝ่ายจัดการ จำนวน 9 คน สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจการรับฝากเงิน รอบปีบัญชีของสหกรณ์ คือ ณ วันที่ 31 มีนาคมของทุกปี และในปี 2566 สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 631 คน มีทุนดำเนินงาน 71 ล้านบาท ทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว 20.61 ล้านบาท ทุนสำรอง 30.11 ล้านบาท โดยผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2566 มีกำไรสุทธิ 2.81 ล้านบาท (สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด, 2566)

สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

ภาพที่ 2.5 โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

ที่มา : รายงานประจำปีสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2566

5.2 การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด (สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด, 2566)

ตลอดระยะเวลา 53 ปีที่ผ่านมา สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ภายใต้การบริหารงานโดยคณะกรรมการดำเนินการ จำนวน 15 คน คณะกรรมการดำเนินการได้ยึดมั่นในอุดมการณ์และหลักการสหกรณ์ตามหลักประชาธิปไตย ตลอดจนการสร้างวิสัยทัศน์ของสหกรณ์ว่า “สหกรณ์ก้าวหน้า พัฒนาธุรกิจ สร้างพันธมิตรทางการค้า นำพาสมาชิก อยู่ดี กินดี มีสันติสุข ” เพื่อส่งเสริมและพัฒนางานสหกรณ์ ให้สมาชิกสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยพื้นฐานการเป็นเจ้าของกิจการได้อย่างต่อเนื่อง (สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด, 2566)

ตารางที่ 2.4 สรุปจำนวนสมาชิก ฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และปริมาณธุรกิจของสหกรณ์
การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

รายการ	2562(บาท)	2563(บาท)	2564(บาท)	2565 (บาท)	2566(บาท)
1. จำนวนสมาชิก (คน)	676	638	635	631	619
2. สินทรัพย์					
สินทรัพย์	67,057,611.40	60,368,798.11	60,405,238.77	54,184,082.51	51,155,339.57
หมุนเวียน					
สินทรัพย์ไม่	11,308,937.77	10,227,964.69	9,518,147.28	17,028,557.36	17,496,367.53
หมุนเวียน					
3. หนี้สิน					
หนี้สินหมุนเวียน	10,509,139.31	10,350,505.55	9,955,045.12	9,807,987.42	9,699,998.32
หนี้สินไม่	931,031.05	1,552,016.72	1,236,252.52	1,355,665.63	1,496,655.29
หมุนเวียน					
4. ทุน	66,926,378.81	58,694,240.53	58,732,084.41	60,048,986.82	57,455,053.49
5. รายได้	2,983,513.66	2,619,264.05	4,011,488.89	4,386,307.63	3,224,142.34
6. ค่าใช้จ่าย	1,939,633.83	1,601,375.75	1,552,478.87	1,574,377.79	1,653,791.75
7. กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	1,043,879.83	1,017,888.30	2,459,010.02	2,811,929.84	1,570,350.59
8. ปริมาณธุรกิจ(รวม)					
ธุรกิจสินเชื่อ	32,641,596.97	27,501,274.61	25,426,171.38	27,583,570.76	27,795,604.73
ธุรกิจจัดหาสินค้า	6,580,819.48	3,391,209.03	9,037,167.66	13,531,833.06	12,652,524.49
มาจำหน่าย					
ธุรกิจรับฝากเงิน	9,497,097.65	9,519,071.32	9,185,367.98	9,807,987.42	9,426,302.58

ที่มา : รายงานประจำปีสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

5.3 การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ดำเนินธุรกิจต่างๆ เพื่อให้บริการสมาชิก (สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด, 2566) ดังนี้

5.3.1 ธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิก 2 ประเภท

เงินกู้ระยะสั้น ได้แก่ เงินกู้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานในการเกษตรตามแผนงานผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น

(ก) ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืชและโรคพืช อาหารสัตว์ วัสดุการเกษตร ใช้อื่น ค่าเครื่องมือ ค่าซ่อมแซม ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์ หรือสัตว์ปีกหรือสัตว์น้ำเพื่อเลี้ยงขายและค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร

- (ข) ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขายแปรรูปและขายผลิตผลการเกษตรซึ่งผู้ผลิตขึ้น
- (ค) ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรเฉพาะที่ต้องชำระด้วยเงินสด
- (ง) ค่าภาษีอากรเกี่ยวกับการเกษตร
- (จ) ค่าบริการต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตร
- (ฉ) ค่าใช้จ่ายของคริวเรือนตามที่จำเป็น
- (ช) ซื้อมอเตอร์ใช้งานสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ซึ่งสมาชิกผู้กู้ประสงค์จะขายสัตว์นั้น

ส่งชำระหนี้ภายในระยะเวลาไม่เกิน

เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนตามแผนการใช้เงินในสินทรัพย์
การเกษตร ซึ่งโดยปกติในประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น

- (ก) บุกเบิกหรือปรับปรุงที่ดิน หรือซื้อที่ดินการเกษตร
- (ข) สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกักน้ำ และงานปรับปรุงที่ดิน

อย่างอื่น

- (ค) ทำสวน
- (ง) วางรูปประกอบการเกษตรขั้นใหม่เพื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น
- (จ) ซื้อมอเตอร์ใช้งาน ซื้อมอเตอร์หรือสร้างหรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ

เครื่องจักรกล อุปกรณ์การขนส่ง และอุปกรณ์อื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร

- (ฉ) ซื้อมอเตอร์หรือสร้างหรือปรับปรุงบ้าน โรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร

การเกษตร

- (ช) ลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ และลงทุนในกิจกรรม

อื่นๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเกษตร

- (ซ) ชำระหนี้สินเดิมเกี่ยวกับการเกษตรสมาชิกผู้กู้ต้องใช้เงินกู้ให้ตรง

วัตถุประสงค์ที่ได้สัญญาไว้

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการดำเนินการ ประธานกลุ่ม ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ที่
เกี่ยวกับเงินกู้เป็นธุระกวาดขันให้สมาชิกผู้กู้ส่งเงินชำระหนี้รายปีต่อสหกรณ์ ให้ครบจำนวนตามสัญญา

จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ จำนวนเงินกู้ระยะสั้นแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่งๆ นั้น
สุดแต่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงาน
ผลิตและ การชำระหนี้เงินกู้อย่างก่อนๆ ของผู้กู้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละหกสิบแห่งราคาประเมินของ
ผลิตผลเฉพาะส่วน เพื่อขายซึ่งผลิตด้วยเงินกู้นั้น ในกรณีที่ผู้กู้เงินกู้ระยะสั้นรายก่อนค้างชำระอยู่โดย
ได้รับผ่อนเวลาชำระหนี้ จำนวนเงินกู้อย่างใหม่ เมื่อบวกด้วยส่วนที่ค้างชำระของเงินกู้อย่างก่อน ต้องไม่
เกินอัตราร้อยละหกสิบดังกล่าว ในกรณีประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติร้ายแรงต้องไม่เกินอัตราร้อยละ
หกสิบแห่งราคาประเมินของผลิตผลเฉพาะส่วนเพื่อขาย

การประเมินราคาผลผลิตดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ให้คำนวณตามที่คณะกรรมการดำเนินการได้คะแนนราคาต่อหน่วยไว้ล่วงหน้า

จำนวนเงินกู้ระยะปานกลางแต่ละรายที่ให้แก่สมาชิกคนหนึ่งๆ นั้น สุดแต่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความต้องการเงินกู้ตามแผนงานผลิตรายได้ ความสามารถชำระหนี้และการชำระหนี้เงินกู้อย่างก่อนๆ ของสมาชิกนั้น

อย่างไรก็ตาม จำนวนขั้นสูงของเงินกู้ระยะสั้นและเงินกู้ระยะปานกลางรวมทุกรายของสมาชิกคนหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่งจะเกิน 1,000,000 บาท ไม่ได้

ระยะเวลาแห่งเงินกู้ เงินกู้ระยะสั้นนั้นให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยให้เสร็จภายในเวลาที่ขายผลผลิตด้วยเงินกู้นั้นได้จำนวนมาก โดยปกติต้องไม่เกินสิบสองเดือน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษให้กำหนดได้ไม่เกินสิบแปดเดือน ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

เงินกู้ระยะปานกลางนั้น ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นงวดๆ โดยคำนึงถึงอายุการใช้ประโยชน์ของสินทรัพย์ที่ใช้เงินกู้ จำนวนเงินกู้ รายได้และความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ โดยปกติให้ชำระคืนเสร็จภายในสามปี เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลพิเศษ อาจให้เวลาไม่เกินห้าปี ทั้งนี้ นับแต่วันทำหนังสือกู้หรือหลักฐานการกู้

อนึ่ง ภายใต้ระเบียบข้อ 13 การชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดนั้นไม่ว่าจะชำระเต็มจำนวนหรือบางส่วนก็ตาม สมาชิกผู้กู้ย่อมกระทำได้เสมอ และสหกรณ์ย่อมไม่คิดดอกเบี้ยสำหรับจำนวนต้นเงินที่ได้รับคืนนั้นต่อไปอีก

หลักประกันเงินกู้ การกู้เงินตามระเบียบนี้ให้มีหลักประกันตามที่คณะกรรมการดำเนินการพิจารณา กำหนด แต่อย่างน้อยต้องมีหลักประกันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) มีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองต่อเจ้าหนี้อื่นจำนองเป็นหลักประกัน โดยคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่น่าพอใจว่าอสังหาริมทรัพย์นั้นมีราคาตลาดตามที่สหกรณ์ประเมินน้อยกว่าสองเท่าของจำนวนเงินกู้ส่วนที่ไม่มีหลักประกันตาม (2) หรือ (3) หรือ (4)

การจำนองนั้น ให้ระบุจำนวนเงินขั้นสูงเต็มราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์หรือในกรณีที่ราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์เกินสามแสนบาท จะระบุจำนวนเงินขั้นสูงไว้เพียงสามแสนบาทก็ได้การจำนองดังกล่าวใช้เป็นประกันการชำระหนี้สินทั้งหลายของสมาชิกซึ่งมีอยู่หรือจะมีในเวลาหนึ่งเวลาใดต่อสหกรณ์

เมื่อสมาชิกชำระหนี้สินทุกรายของตนต่อสหกรณ์แล้ว และไม่ประสงค์กู้เงินโดยจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันต่อไปอีก ผู้จำนองจะถอนจำนองในส่วนที่ประกันหนี้ของสมาชิกนั้นได้เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นว่าเป็นการถูกต้องตามเงื่อนไขดังกล่าวแล้ว สหกรณ์จึงอนุญาตให้ถอนจำนองได้

(2) สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักซึ่งจะทำให้สมาชิกผู้กู้แต่ละคนเป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์โดยจำนวนต้นเงินไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดซึ่งต้องไม่สูงกว่า 50,000 บาท ถ้าสมาชิกผู้ขอกู้ไม่ประสงค์จะใช้หลักประกันตาม (1) หรือ (3) หรือ (4) ให้สมาชิกในกลุ่มเดียวกันทุกคนซึ่งกู้เงินดังกล่าวในฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ ทำหนังสือค้ำประกันต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนดไว้ โดยผู้ค้ำประกันต้องรับ เมื่อผู้กู้คนใดในบรรดาผู้ทำหนังสือค้ำประกันไม่ชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักประจำฤดูกาลผลิตนั้นให้เสร็จตามกำหนด บรรดาผู้ทำหนังสือค้ำประกันต้องรับผิดชอบชำระหนี้แทนผู้กู้

ในกรณีสมาชิกกู้เงินจากเงินทุนปกติของสหกรณ์และจากกองทุนพิเศษส่งเสริมการเกษตรด้วย ให้ขยายจำกัดไม่สูงกว่า 50,000 บาท ตามวรรคก่อนเป็นไม่สูงกว่า 55,000 บาท

(3) สำหรับการกู้เงินทุกประเภท ซึ่งทำให้ผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เช่นนั้นต่อสหกรณ์โดยจำนวน ต้นเงินรวมทั้งสิ้นไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด ซึ่งต้องไม่สูงกว่า 50,000 บาท ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (4) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกซึ่งคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกันอย่างน้อยสองคน ในจำนวนผู้ค้ำประกันสำหรับเงินกู้แต่ละรายนั้นอย่างน้อยคนหนึ่งต้องมีสัทธิทรัพย์ของตนเองตามสมควร

ในกรณีสมาชิกกู้เงินจากเงินทุนปกติของสหกรณ์และจากกองทุนพิเศษส่งเสริมการเกษตรด้วย ให้ขยายจำกัดไม่สูงกว่า 50,000 บาท ตามวรรคก่อนเป็นไม่สูงกว่า 55,000 บาท

(4) ภายใต้ระเบียบข้อ 6 สำหรับเงินกู้ระยะสั้นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตตามชนิดของผลิตผล ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการกำหนดให้สหกรณ์รวบรวมจัดการขายซึ่งทำให้สมาชิกผู้กู้เป็นหนี้เงินกู้เพื่อการนั้นต่อสหกรณ์ โดยจำนวนต้นเงินต้องไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดและสมาชิกผู้กู้มีสัญญาส่งผลิตผลนั้นต่อสหกรณ์ ถ้าผู้กู้ไม่มีหลักประกันตาม (1) หรือ (2) หรือ (3) ผู้กู้ต้องจัดให้มีสมาชิกอย่างน้อยสองคน ซึ่งมีสัญญาส่งผลิตผลชนิดเดียวกันกับผู้กู้มูลค่ารวมกันอย่างน้อยต้องเท่ากับของผู้กู้ และคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควรแล้วเป็นผู้ค้ำประกัน

สมาชิกผู้ค้ำประกันต้องทำหนังสือค้ำประกันหรือหลักฐานการค้ำประกันให้ไว้ต่อสหกรณ์ตามแบบที่กำหนด

สมาชิกคนหนึ่งจะเป็นผู้ค้ำประกันหนี้เงินกู้สำหรับผู้กู้มากกว่าสองคนในเวลาเดียวกันไม่ได้

เมื่อผู้ค้ำประกันตายหรือลาออกจากสหกรณ์โดยเหตุอื่นหรือมีเหตุซึ่งคณะกรรมการดำเนินการไม่ไว้วางใจ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้ผู้กู้จัดสมาชิกอื่น ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้ำประกันแทนคนเดิมให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด

การที่สมาชิกผู้ค้าประกันออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ ไม่เป็นเหตุให้ผู้นั้นหลุดพ้นจากการค้าประกันจนกว่าผู้ผู้ได้จัดสมาชิกอื่นซึ่งคณะกรรมการดำเนินการสอบสวนพิจารณาเห็นสมควรเข้าเป็นผู้ค้าประกันแทน

การควบคุมหลักประกัน

(1) ให้คณะกรรมการดำเนินการและผู้จัดการตรวจสอบ เงินกู้ทุกรายให้มีหลักประกันตามที่ระเบียบกำหนดไว้ และเมื่อคณะกรรมการดำเนินการเห็นว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้รายใดเกิดบกพร่อง ผู้กู้ต้องจัดการแก้ไขข้อบกพร่องให้คืนดีภายในเวลาที่กำหนด

(2) สหกรณ์มีอำนาจเรียกให้สมาชิกผู้กู้มอบหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินหนังสือสำคัญสำหรับสัตว์พาหนะและหนังสือสำคัญสำหรับทรัพย์สินอย่างอื่นบรรดามีไว้แก่สหกรณ์จนกว่าจะได้ชำระหนี้ทุกรายของตนเสร็จ

วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

(1) คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจกำหนดว่า การกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานเกษตรที่มีลักษณะการผลิตอย่างเดียวกันและโดยปกติเริ่มลงมือในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งในบรรดาสมาชิกและเกษตรกรทั่วไปเป็นเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก

(2) เมื่อใกล้จะถึงหรือในระหว่างฤดูกาลผลิต สมาชิกผู้ประสงค์ขอกู้เงินระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักต้องเสนอแผนงานผลิตและค่าขอกู้ตามแบบที่กำหนดไว้ถึงคณะกรรมการดำเนินการโดยผ่านประธานกลุ่มซึ่งตนสังกัด

(3) ให้ประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มนัดเรียกประชุมกลุ่ม เพื่อพิจารณาแผนงานผลิตและค่าขอกู้แต่ละรายและกำหนดวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของสมาชิก โดยในทางปฏิบัติต้องมอบให้ประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์สอบสวนข้อมูลและรายละเอียดตามแผนงานผลิตและค่าขอกู้ ยิงที่ประชุมกลุ่มหรือเรือนหรือบ้านเรือนของสมาชิกผู้กู้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเภทผลิตผล เนื้อที่เพาะปลูกซึ่งจะใช้เงินกู้นั้น ผลที่ได้ต่อไร่ตามปกติ ผลทั้งหมดที่คาดว่าจะได้ ส่วนที่หักเป็นค่าเช่าใช้ในครัวเรือนทำพันธุ์และใช้ในทางอื่นๆ ผลิตผลส่วนเพื่อขาย ราคาต่อหน่วยที่คาดว่าจะได้และราคาประเมินของผลิตผลส่วนเพื่อขาย ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ส่วนที่ส่งมอบต่อสหกรณ์เพื่อชำระหนี้เงินกู้ (รวมทั้งดอกเบี้ย) (ในกรณีสหกรณ์ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก) ตลอดจนสอบสวนจำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่องานนั้นทั้งจำนวนเงินทุนของผู้ขอเองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการเงินกู้และกำหนดการจ่ายเงินกู้แก่ผู้ขอ กู้กำหนดชำระคืนเสร็จ และการชำระหนี้เงินกู้ รายก่อนๆ ของผู้กู้นั้น ในกรณีผู้ขอเลือกใช้การจำนองอสังหาริมทรัพย์หรือการค้าประกัน ก็ให้สอบสวนรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกัน หรือสอบสวนฐานะทั่วไปของสมาชิกซึ่งเสนอเข้าค้า

ประกันด้วยและเมื่อที่ประชุมกลุ่มได้ตรวจสอบและรับรองรายการต่างๆ แล้ว จึงเสนอแนะวงเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลักของสมาชิกผู้ขอกู้แต่ละคนจากกลุ่มนั้นๆ ต่อคณะกรรมการดำเนินการ

(4) สมาชิกผู้ขอกู้ต้องทำหนังสือกู้ตามแบบที่กำหนดไว้เสนอต่อสหกรณ์พร้อมกับแผนงานผลิตและค่าขอกู้ อนึ่ง สมาชิกผู้ขอกู้ทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม ต้องทำหนังสือค้ำประกันต่อสหกรณ์ตามความในข้อ 7 (2) เสนอไปพร้อมกันด้วย

(5) เมื่อคณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเห็นสมควร ก็จะมีอนุญาตให้สมาชิก ผู้ขอกู้ถือใช้หนังสือกู้ได้ โดยกำหนดวงเงินกู้และกำหนดชำระคืนเสร็จไว้ด้วย

(6) เมื่อคณะกรรมการดำเนินการอนุญาตให้ถือใช้หนังสือกู้ได้แล้วสมาชิกผู้กู้จึงเบิกรับ เงินกู้ได้ ทั้งนี้โดยสหกรณ์จะจ่ายเงินกู้แก่สมาชิกผู้กู้เป็นงวดๆ ตามจำนวนและในเวลาที่ต้องการใช้จ่ายดำเนินงาน โดยรวมต้นเงินไม่เกินวงเงินที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดไว้ในการเบิกรับเงินกู้ ผู้กู้ต้องทำหลักฐานการรับเงินกู้ให้ไว้ทุกครั้ง สหกรณ์ย่อมคิดดอกเบี้ยตามจำนวนต้นเงินที่เบิกรับไปจริงเท่านั้น

อนึ่ง หากวัตถุประสงค์ในการขอกู้เงินของสมาชิกเป็นไปเพื่อจัดซื้อวัสดุการเกษตร เครื่องอุปโภคบริโภคหรือสินค้าอย่างอื่นที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจอยู่ สมาชิกผู้กู้เงินจะได้รับเงินกู้จากสหกรณ์ในรูปของสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภค หรือวัสดุการเกษตรนั้นๆ แทนการรับในรูปของเงินสด

วิธีให้เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นและเงินกู้ระยะปานกลาง

(1) สมาชิกผู้ประสงค์ขอกู้เงินระยะสั้น เพื่อการอื่นนอกจากผลิตผลหลัก หรือระยะปานกลางต้องแจ้งความจำนงขอกู้ต่อสหกรณ์เพื่อลงบันทึกไว้ การขอกู้รายที่ปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ซึ่งสหกรณ์ พิจารณานั้น สหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ เพื่อแนะนำสมาชิกทำแผนงานผลิตหรือแผนการใช้เงินทุนและค่าขอกู้ตามแบบที่สหกรณ์กำหนดไว้ให้ถูกต้องตามสมควรและให้ผู้สอบสวน ทำรายการประกอบค่าขอกู้ด้วย

การสอบสวนดังกล่าวรวมทั้งรายการต่างๆ ตามที่จำเป็น เช่น รายละเอียดเกี่ยวกับแผนงานผลิตหรือความมุ่งหมายที่ต้องการเงินทุน จำนวนเงินทุนทั้งหมดที่ต้องการเพื่องานนั้น จำนวนเงินทุนของสมาชิกผู้ขอกู้เองที่จะนำมาใช้ รายการที่ต้องการเงินกู้และกำหนดจ่ายเงินกู้แก่ผู้ขอกู้ กำหนดชำระหนี้เงินกู้ และที่มาแห่งรายได้สำหรับชำระหนี้เงินกู้ รายละเอียดของทรัพย์สินที่จะใช้เงินกู้ การชำระหนี้เงินกู้รายก่อนๆ ของผู้ขอกู้ ความสามารถและประสบการณ์ของ ผู้ขอกู้ที่จะดำเนินงานตามที่เสนอในแผนงานผลิตหรือแผนงานการใช้เงินทุนและค่าขอกู้และข้อความอื่นๆ เกี่ยวกับการประกอบอาชีพและฐานะทั่วไปของผู้ขอกู้ตลอดจนฐานะทั่วไปของสมาชิกซึ่งเสนอเข้าค้ำประกันหรือรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่เสนอเป็นประกัน ทั้งนี้ สมาชิกผู้ขอกู้และผู้เสนอค้ำประกันตลอดจนผู้เสนอจำนองทรัพย์สินเป็นประกันต้องให้ข้อความจริงและร่วมมือ

(2) สมาชิกผู้ขอกู้ต้องทำหนังสือกู้ตามแบบที่กำหนดไว้เสนอต่อสหกรณ์พร้อมกับแผนงานผลิตหรือแผนการใช้เงินทุนและคำขอกู้ ถ้าการกู้เงินรายนั้นใช้การค้ำประกันตามข้อ 7(3) ก็ให้ผู้ค้ำประกันทำหนังสือค้ำประกันตามแบบที่สหกรณ์กำหนดไว้เสนอไปพร้อมกันด้วย

(3) ให้นำความในระเบียบข้อ 9 (6) และข้อ 11 มาใช้บังคับในเรื่องเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นและเงินกู้ระยะปานกลางโดยอนุโลม

การตรวจสอบการใช้เงินกู้

(1) สหกรณ์อาจมอบประธานกลุ่มหรือเลขานุการกลุ่มหรือกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้ อนึ่ง กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์โดยร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะให้คำแนะนำแก่สมาชิกผู้กู้เพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางการเกษตรอันได้ผลดีขึ้น ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้กู้ต้องร่วมมือและปฏิบัติตาม

(2) ในกรณีที่ปรากฏว่าสมาชิกผู้กู้นำเงินกู้ที่เบิกไปใช้ผิดวัตถุประสงค์หรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางการเกษตรอันได้ผลดีขึ้นหรือภาวะแห่งการผลิตที่ใช้เงินกู้นั้น แสดงว่าจะได้ผลไม่ดีหรือมีเหตุอื่นๆ ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเห็นว่าไม่สมควรให้เงินกู้เต็มวงเงินที่กำหนดไว้ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจให้ลดหรือระงับการจ่ายเงินกู้งวดต่อไป สำหรับรายนั้นได้

ข้อผูกพันเกี่ยวกับการชำระหนี้ด้วยผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกผู้กู้

สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณากำหนดให้สมาชิกผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ด้วยผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของตนทางสหกรณ์นี้ตามข้อกำหนดในข้อ 13 ในปริมาณที่คุ้มกับเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ (รวมทั้งดอกเบี้ย) อันพึงชำระตามสัญญาไว้ โดยสหกรณ์คิดราคาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกเท่ากับราคาตลาดแห่งผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์นั้น ในเวลาและสถานที่ที่ส่งมอบให้แก่สหกรณ์ ทั้งนี้ เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม

อนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมเกี่ยวกับเงินกู้ กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีสิทธิเข้าสำรวจผลิตผลของสมาชิกผู้กู้ในนาไร่ ในลานในที่เก็บหรือที่อื่นๆ ในเวลาอันสมควร ได้เสมอ และสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

การชำระหนี้เงินกู้ เมื่อใกล้ถึงกำหนดการชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้สหกรณ์จะออกหนังสือเตือนสมาชิกผู้กู้ และสหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์เข้าร่วมประชุมกลุ่ม ทั้งนี้ เพื่อซักซ้อมสมาชิกผู้กู้เรื่องจำนวนเงินและกำหนดเวลาซึ่งสมาชิกนั้นๆ จะต้องชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ พร้อมทั้งดอกเบี้ยหรือจำนวนผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ส่วนที่สำหรับชำระหนี้เงินกู้รวมทั้งดอกเบี้ยในกรณีที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจในการรวบรวมผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิกซึ่งจะต้องส่งชำระหนี้ต่อสหกรณ์ตามข้อ 12

ในกรณีจำเป็นสหกรณ์จะมอบให้กรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์หรือประธานกลุ่ม หรือเลขานุการกลุ่มออกไปทวงถามสมาชิกผู้กู้รายคนเพื่อให้ชำระคืนเงินกู้หรือเงินงวดชำระหนี้ พร้อมทั้งดอกเบี้ยต่อสหกรณ์หรือให้ส่งชำระหนี้เงินกู้ด้วยผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ต่อสหกรณ์ (ในกรณีที่สหกรณ์ดำเนินธุรกิจในด้านารรวบรวมผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก) เป็นหน้าที่ของสมาชิกผู้เกี่ยวข้องต้องอำนวยความสะดวกตามสมควรและปฏิบัติตาม

ในการชำระหนี้เงินกู้ นั้น ให้สมาชิกผู้กู้มีหน้าที่ต้องจัดการชำระ ณ สำนักงานของสหกรณ์ หรือสถานที่ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการจะกำหนดเป็นคราว ๆ

การจัดสรรจำนวนเงินของสมาชิกเพื่อชำระหนี้เงินกู้ ในกรณีที่สมาชิกมีหนี้เงินกู้หลายราย ให้จัดสรรจำนวนเงินที่สมาชิกผู้กู้ชำระหนี้เงินกู้ให้เป็นไปตามกำหนดชำระหนี้เงินกู้ทุกรายของสมาชิกนั้น แต่ถ้าสมาชิกผู้กู้ไม่มีเงินเพียงพอที่จะชำระให้เป็นไปตามกำหนดได้ทุกราย หนี้เงินกู้อย่างใดถึงกำหนดชำระเสร็จก่อนที่ให้ชำระหนี้เงินกู้อย่างนั้น ให้เป็นไปตามกำหนดก่อนที่จะชำระหนี้เงินกู้อย่างอื่น

ในการชำระหนี้เงินกู้แต่ละราย หลังจากจัดให้ค่าฤชาธรรมเนียมดอกเบี้ยก่อนแล้วจึงจะชำระต้นเงิน

ดอกเบี้ยเงินกู้ ให้สหกรณ์เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ทุกประเภทจากสมาชิกผู้กู้ โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็นรายวัน ตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น ดังนี้

- (1) สมาชิกผู้กู้ส่งชำระต้นเงินและดอกเบี้ยได้ตามสัญญาติดต่อกัน 3 ปีย้อนหลังคิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 6 ต่อปี
- (2) สมาชิกผู้กู้ส่งชำระต้นเงินและดอกเบี้ยได้ตามสัญญาติดต่อกัน 1 - 2 ปีย้อนหลังคิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7 ต่อปี
- (3) สมาชิกผู้กู้ส่งชำระต้นเงินและดอกเบี้ยไม่ได้ตามสัญญาติดต่อกันดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 8 ต่อปี

คณะกรรมการดำเนินการอาจเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ได้ โดยจะประกาศอัตราดอกเบี้ยให้สมาชิกทราบเป็นคราวๆ ไป

ในกรณีที่สมาชิกผู้กู้ไม่ชำระคืนต้นเงินทั้งหมดหรือบางส่วนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหนังสือกู้เงินให้สหกรณ์เรียกค่าปรับสำหรับต้นเงินส่วนที่มิได้ชำระตามกำหนดนั้น ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี นอกเหนือจากอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ในวรรคแรก ทั้งนี้ โดยคำนวณเป็นรายวันนับตั้งแต่วันที่สมาชิกผู้กู้ผิดสัญญาเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น เว้นแต่สมาชิกผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนเวลาได้ตามข้อ 17 การชำระดอกเบี้ยเงินกู้นั้น ถึงกำหนดพร้อมกับการชำระคืนเงินกู้หรืองวดชำระหนี้

อนึ่ง ภายในสิ้นปีทางบัญชีสหกรณ์แต่ละปี ให้สมาชิกผู้กู้ชำระดอกเบี้ยเงินกู้ถึงสิ้นปี
นั้นต่อสหกรณ์ด้วย

**ในกรณีสหกรณ์ให้เงินกู้ระยะสั้น หรือระยะปานกลางแก่สมาชิกจากกองทุนพิเศษ
ส่งเสริมการเกษตรให้เรียกดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละ 8 ต่อปี โดยคำนวณตามต้นเงินคงเหลือเป็น
รายวันตั้งแต่วันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น การชำระดอกเบี้ยให้เป็นไปตามข้อ
15 วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่**

การผ่อนเวลา เมื่อสมาชิกผู้กู้รายใดมีหนี้เงินกู้ใกล้จะครบกำหนดชำระตามสัญญาแต่
มีเหตุจำเป็นตามวรรคสองที่ไม่อาจจะชำระคืนเงินกู้ได้ตามสัญญา สมาชิกผู้กู้จะต้องติดต่อกับสหกรณ์
เพื่อขอทำหนังสือสัญญาผ่อนเวลาต่อสหกรณ์ (ให้ใช้กรณีที่ไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย)
หากไม่ปฏิบัติ สมาชิกอาจจะหมดสิทธิที่จะขอผ่อนเวลา

ในกรณีที่คณะกรรมการดำเนินการได้สอบสวนพิจารณาเป็นที่พอใจว่า สมาชิกผู้กู้ไม่
สามารถจะชำระคืนเงินกู้ไม่ว่าประเภทใดๆ ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดไว้เพราะมีเหตุจำเป็น
เนื่องจากประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติร้ายแรงจนเป็นเหตุให้สมาชิกผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนต้นเงิน
ได้ ก็อาจผ่อนเวลาให้ได้ตามที่เห็นสมควรคราวละไม่เกิน 12 เดือน แต่จะผ่อนเวลาเกินกว่าสามคราว
ไม่ได้ (ให้ใช้ในกรณีไม่สามารถชำระเงินงวดชำระหนี้ด้วย)

การเรียกคืนเงินกู้ ในกรณีใดๆ ดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเงินกู้เป็นอันถึงกำหนดชำระคืน
โดยสิ้นเชิงพร้อมทั้งดอกเบี้ยทันที โดยมีพักค้ำจนถึงระยะเวลาที่ให้ไว้สำหรับเงินกู้นั้นๆ ทั้งนี้ ให้
คณะกรรมการดำเนินการหรือผู้จัดการเรียกคืนโดยมิชักช้า

(1) เมื่อสมาชิกผู้กู้ออกจากสหกรณ์ไม่ว่าเพราะเหตุใดๆ
(2) เมื่อปรากฏต่อคณะกรรมการดำเนินการว่าสมาชิกผู้กู้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์
ของการกู้เงินหรือไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำเพื่อใช้วิธีปฏิบัติทางเกษตรกรรมอันได้ผลดีขึ้น ทั้งนี้ โดยไม่
มีเหตุผลซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

(3) เมื่อสมาชิกผู้กู้มิได้จัดการแก้ไขหรือเพิ่มเติมหลักประกันตามคำสั่งของ
คณะกรรมการดำเนินการ

(4) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ปฏิบัติตามข้อผูกพันในข้อ 12 โดยไม่มีเหตุผล ซึ่งคณะกรรมการ
ดำเนินการเห็นสมควร

(5) เมื่อสมาชิกผู้กู้ไม่ชำระเงินกู้ และดอกเบี้ยให้เสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้
สำหรับเงินกู้นั้นๆ โดยไม่ได้รับผ่อนเวลาหรือไม่ชำระคืนให้เสร็จภายในระยะเวลาที่ผ่อนให้ หรือ
เมื่อสมาชิก ผู้กู้ไม่ชำระเงินงวดชำระหนี้ตามกำหนดสำหรับงวดนั้นๆ โดยไม่มีเหตุผล ซึ่ง
คณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร

การออกสมุดบัญชีเงินกู้ สหกรณ์จะออกสมุดบัญชีเงินกู้ให้แก่สมาชิกทุกคน โดยให้ผู้จัดการหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการลงรายการการเบิกรับเงินกู้การชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยและค่าปรับและการถือหุ้นของสมาชิกให้เป็นปัจจุบัน

ห้ามมิให้สมาชิกลงหรือแก้ไขรายการใดๆ ในสมุดบัญชีเงินกู้ไม่ว่าโดยตนเองหรือบุคคลที่ไม่มีหน้าที่

การบันทึกรายการ ให้ผู้จัดการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้จัดการเป็นผู้ลงลายมือชื่อกำกับรายการในสมุดบัญชีเงินกู้ให้แก่สมาชิกทุกครั้งที่มีรายการเงินกู้เกิดขึ้น

การเก็บรักษาสมุดบัญชีเงินกู้ สมาชิกต้องเก็บรักษาสมุดบัญชีเงินกู้ไว้ให้ปลอดภัย ไม่พึงให้ผู้อื่นใช้สมุดบัญชีเงินกู้แทนเป็นอันขาดและทุกคราวที่ต้องติดต่อกับสหกรณ์ หรือเกี่ยวข้องกับ สหกรณ์หรือในการประชุมสมาชิกต้องนำสมุดบัญชีเงินกู้ไปแสดงด้วยทุกครั้ง โดยเฉพาะเมื่อสมาชิก ต้องการขอกู้เงินเบิกรับเงินกู้ ชำระหนี้เงินกู้หรือชำระหนี้อื่นๆ สมาชิกจะต้องนำสมุดบัญชีเงินกู้ไปยื่น ต่อสหกรณ์ด้วยตนเอง หากสมาชิกผู้ใดมิได้นำสมุดบัญชีเงินกู้ไปด้วยสหกรณ์จะไม่รับดำเนินการให้

การเบิกรับเงินกู้หรือส่งชำระหนี้ เมื่อสมาชิกมาเบิกรับเงินกู้หรือส่งชำระหนี้ ให้เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ลงรายการต่างๆ ในสมุดบัญชีเงินกู้ให้ถูกต้องตรงกับหลักฐานของสหกรณ์ทุกครั้งแล้วให้ผู้จัดการหรือผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการเท่านั้นเป็นผู้ลงลายมือชื่อในช่อง “ลายมือชื่อเจ้าหน้าที่สหกรณ์” กำกับทุกช่อง และสหกรณ์จะใช้เป็นหลักฐานว่าผู้ที่ลงลายมือชื่อดังกล่าวเป็นผู้รับรองและรับผิดชอบในการเบิกหรือชำระหนี้ของสมาชิกผู้นั้น

การออกสมุดบัญชีเงินกู้ใหม่กรณีหายหรือชำรุด ถ้าสมุดบัญชีเงินกู้ของสมาชิกหายหรือชำรุดเสียหายจนใช้การไม่ได้ให้สมาชิกผู้นั้นรีบแจ้งต่อสหกรณ์โดยเร็ว เพื่อสหกรณ์ยกเลิกเล่มที่หายหรือชำรุดนั้นและออกเล่มใหม่ให้แก่สมาชิกโดยสมาชิกจะต้องเสียค่าธรรมเนียมเล่มละ 30 บาท

การออกสมุดบัญชีเงินกู้ใหม่กรณีบันทึกรายการเต็ม เมื่อสมุดบัญชีเงินกู้ของสมาชิกลงรายการเต็มแล้วให้สมาชิกส่งคืนสหกรณ์ เพื่อสหกรณ์จะออกเล่มใหม่ให้แก่สมาชิกโดยไม่คิดมูลค่า

การให้เงินกู้แก่สมาชิกผู้ขอู้ให้เป็นไปตามระเบียบนี้ สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติอื่นๆ ให้เป็นคณะกรรมการดำเนินการกำหนดขึ้นได้ตามความเหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สหกรณ์

คณะกรรมการดำเนินการอาจเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ได้โดยจะประกาศอัตราดอกเบี้ยให้สมาชิกทราบเป็นคราวๆ ไป

5.3.2 ธุรกิจเงินรับฝาก สหกรณ์รับฝากเงินในระหว่างปี 2 ประเภท ประกอบด้วย

- (1) เงินรับฝากออมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 0.50 ต่อปี
- (2) เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 1.00 ต่อปี

ณ วันสิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2566 มียอดเงินรับฝากคงเหลือ จำนวน 9,807,987.42 บาท

5.3.3 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย สหกรณ์จัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้แก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป 5 ประเภท ประกอบด้วย

- (1) ปู่ย
- (2) พันธุ์ข้าว
- (3) เคมีการเกษตร
- (4) น้ำมันดีเซล
- (5) สินค้าอุปโภคบริโภค

ในปีบัญชี 31 มีนาคม 2566 มียอดขายรวม 13,531,833.06 บาท

5.4 การกำหนดกลยุทธ์ของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด สหกรณ์มีการกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน และโครงการเพื่อเป็นแผนในการดำเนินงาน (รายงานประจำปีสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2566) ดังนี้

5.4.1 แผนการพัฒนาธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

- 1) การพัฒนาระบบการทำธุรกิจสินเชื่ออย่างมีระบบ และมีคุณภาพ
- 2) การเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามการให้สินเชื่อ
- 3) แผนการเร่งรัดดอกเบี้ยและค่าปรับค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์
- 4) โครงการจัดชั้นเงินกู้สมาชิกสหกรณ์
- 5) โครงการช่วยเหลือสมาชิกเพื่อแก้ปัญหาหนี้ค้ำนาน
- 6) โครงการช่วยเหลือสมาชิกเพื่อแก้ปัญหาร่อนชำระหนี้เงินกู้ สหกรณ์

ดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด เริ่มดำเนินโครงการ ปี 2564 เป็นต้นมา เพื่อช่วยเหลือสมาชิก เป็นโครงการที่ดำเนินการต่อเนื่อง ดังมีรายละเอียดของดังต่อไปนี้

สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ (ลดหนี้)

เลขที่โครงการ 1/2566

ชื่อโครงการ โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้

เจ้าของโครงการ สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

หลักการและเหตุผล

เนื่องด้วยสถานการณ์การภัยพิบัติทางธรรมชาติยังส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของภาคการผลิตทางการเกษตรมีราคาเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ภาวะเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงค่าครองชีพสูงขึ้น ราคาสินค้าอุปโภค ส่งผลกระทบต่อค่าครองชีพและการประกอบอาชีพของสมาชิกสหกรณ์สะสมอย่าง

ต่อเนื่อง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ได้เล็งเห็นความเดือดร้อนของสมาชิกจากปัญหาดังกล่าว ซึ่งส่งผลกระทบต่อสมาชิกในการประกอบอาชีพจึงทำให้รายได้ลดลงและไม่สามารถส่งชำระหนี้กับสหกรณ์ได้ทำให้ได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก และส่งผลให้สหกรณ์มีหนี้ค้างชำระเพิ่มขึ้น ในปีบัญชี 2565 คณะกรรมการได้ทำโครงการช่วยสมาชิก เพื่อช่วยลดภาระให้กับสมาชิกและเพื่อไม่ให้สมาชิกมีหนี้ค้างจึงได้จัดทำโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้(ลดหุ้น) อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับสหกรณ์ พ.ศ.2565 หมวด 3 ข้อ 6 (2) จึงจัดทำโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและภาวะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงค่าครองชีพสูงขึ้น
- 2) เพื่อช่วยเหลือสมาชิกให้เป็นหนี้ทางเดียว
- 3) เพื่อช่วยแก้ไขปัญหานี้สินของสมาชิกสหกรณ์ ลดปัญหานี้ค้างชำระ
- 4) เพื่อช่วยเหลือสมาชิกไม่ให้ผิดสัญญาเงินกู้และเพื่อการจัดระดับชั้นสมาชิกในอนาคต
- 5) เพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากสินค้าอุปโภคบริโภคและปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่มีราคาเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก

กลุ่มเป้าหมาย

สมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จำนวน 30 กลุ่ม สังกัด 8 ตำบล

ระยะเวลาดำเนินการ

1 เมษายน 2566 – 15 มีนาคม 2567 * พิจารณาเป็นรายบุคคล

วิธีการดำเนินการ

- 1) นำเสนอโครงการฯ ให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาอนุมัติ
- 2) หนี้ถึงกำหนดชำระ 31 มีนาคม 2567 ของสมาชิกที่ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ให้สมาชิกกู้ได้ในวงเงินที่ถึงกำหนดชำระ 31 มีนาคม 2567 โดยสมาชิกต้องชำระดอกเบี้ย, ดอกเบี้ยค้าง, ค่าปรับ, และค่าปรับค้าง (ถ้ามี) ให้เสร็จสิ้นภายใน 15 มีนาคม 2567
- 3) สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ ตามระยะเวลาของโครงการฯ ต้องถือหุ้นตามส่วนแบ่งเงินกู้ในอัตราร้อยละหนึ่งบาทหรือด ของจำนวนเงินกู้ทุกๆหนึ่งร้อยบาท ยกเว้น สมาชิกที่เข้าใหม่ตั้งแต่ 1 เมษายน 2566 เป็นต้นมา ต้องถือหุ้นตามส่วนแบ่งเงินกู้ ในอัตราร้อยละ ห้า ของจำนวนเงินกู้ทุกๆหนึ่งร้อยบาท เศษของหนึ่งร้อยให้ถือเป็นหนึ่งหุ้น
- 4) หลักประกัน ให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้ ของสหกรณ์ฯ
- 5) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้, ค่าปรับ, และกำหนดการส่งชำระคืนให้เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์
- 6) สมาชิกสามารถกู้เงินใหม่ได้ตามวงเงินคงเหลือตามระเบียบสหกรณ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ลดปัญหาในเรื่องการเป็นหนี้ในระบบของสมาชิกสหกรณ์
- 2) สมาชิกสามารถส่งชำระหนี้ได้ปริมาณไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
- 3) หนี้ค่างานของสหกรณ์ลดลง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70
- 4) เพื่อให้สมาชิกมีแรงจูงใจการจัดระดับชั้นตนเองในอนาคต

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ผู้บริหารโครงการ	คณะกรรมการอำนวยการ		
เจ้าหน้าที่โครงการ	1) นส.จิตาภา	โพธิ์ศรี	ผู้จัดการ
	2) นส.อรดี	กุฎีศรี	เจ้าหน้าที่สินเชื่อ
	3) นายสาทิต	สมิงทอง	เจ้าหน้าที่การตลาด
	4) นส.ศิริลักษณ์	ม่วงศรี	เจ้าหน้าที่บัญชี
	5) นส.สุวิมล	ศรีวิเชียร	เจ้าหน้าที่การเงิน

5.4.2 แผนการเร่งรัดหนี้เงินกู้ แยกเป็น

- 1) หนี้ผิดสัญญา โดยสหกรณ์จะเร่งรัดติดตามและประเมินผลความสามารถในการชำระหนี้ค่างาน
- 2) หนี้ปกติ โดยสหกรณ์ ติดตามและตรวจสอบให้การผ่อนชำระเป็นรายเดือน และส่งหนังสือเตือนหนี้ค่าง (หลังปิดปีบัญชี ภายใน 2 เดือน)
- 3) สมาชิกเสียชีวิต และออกนอกพื้นที่ โดยสหกรณ์เร่งรัดติดตามผู้ค้ำประกัน, คู่สมรส, ทายาท, กำหนดแนวทางที่ชำระได้ และทำสัญญาผ่อนชำระ
- 4) หนี้ตามคำพิพากษา โดยสหกรณ์ติดตามเร่งรัดให้ปฏิบัติตามคำพิพากษา และดำเนินการขายทอดตลาด ตามขั้นตอนของกฎหมาย

5.4.3 แผนงานด้านการให้การศึกษอบรมสหกรณ์ โดยสหกรณ์จะส่งเสริมให้การศึกษอบรม ศึกษาน แก่สมาชิกสหกรณ์ ประธานกลุ่ม/เลขานุการกลุ่ม คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่และผู้ตรวจสอบกิจการ

5.4.4 แผนการลงทุนทางการตลาด โดยสหกรณ์จะดำเนินการจะจัดทำแผนการตลาด ให้เกิดกิจกรรมทางการตลาด ที่จะต้องดำเนินการในเชิงปฏิบัติการ จัดทำโครงการจัดหาสินค้ามาจำหน่ายให้ตรงตามความต้องการของสมาชิก และดำเนินการติดต่อขอรับใบอนุญาตการขายน้ำมันให้เป็นไปตามกฎหมายกรมธุรกิจพลังงาน

5.4.5 แผนการลงทุนในสินทรัพย์ โดยสหกรณ์จะดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1) ปรับปรุงอาคารสำนักงานสหกรณ์ การสร้างระบบมาตรฐานของพนักงาน คณะกรรมการ ตลอดจนรองรับ สมาชิกและผู้มาติดต่อได้
- 2) ซื่อและติดตั้งวัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เพื่อป้องกันระบบการควบคุม ต่างๆ และอำนวยความสะดวก ลดเวลาในการติดต่อชำระหนี้
- 3) ซื่อเครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องจอภาพพร้อมโปรเจคเตอร์ เพื่อประกอบการนำเสนอรายงาน การอบรม หรือกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์

5.4.6 แผนการส่งเสริมการออม โดยสหกรณ์ดำเนินการส่งเสริมการออมแก่สมาชิก เป็นการระดมเงินออมเพื่อช่วยลดภาระ ช่วงที่ต้องจ่ายชำระดอกเบี้ยและต้นเงิน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จรินทร์ นามขาน, นิกข์นิภา บุญช่วย และสุริรัตน์ เสนาเลิศ (บทคัดย่อ : 2566) บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ของธุรกิจการเงิน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและ 2) เพื่อศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจการเงิน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คุณภาพสินทรัพย์ของธุรกิจการเงิน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประกอบด้วย 1) อัตราการหมุนของสินทรัพย์ส่งผลต่อ ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ 2) อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร และ 3) อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่อง ส่งผลทำให้ผลตอบแทนเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

เศรษฐพงศ์ วัฒนพลาชัยกูร (บทคัดย่อ : 2566) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยและ 2) ศึกษาผลกระทบของความเสี่ยงด้านเครดิตต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยการวิจัยใช้ตัวอย่างจากธนาคารพาณิชย์ 5 แห่งในประเทศไทย โดยพิจารณาจากยอดสินทรัพย์รวม และทำการวิเคราะห์สมการถดถอยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัดความเสี่ยงทางเครดิตที่ประกอบด้วยค่าความเสี่ยง อัตรากำไรสุทธิ อัตราส่วนสินทรัพย์ที่ไม่ได้ดำเนินงาน อัตราการสำรองสินเชื่อ และอัตราส่วนการกู้ยืม รวมถึงตัวชี้วัดผลการเงิน ความเสี่ยงทางเครดิตและประสิทธิภาพทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยในช่วงระหว่างปี 2562 ถึง 2566 การจัดการปัจจัยเหล่านี้ย่อมมีประสิทธิภาพจะช่วยลดความเสี่ยงทางเครดิตและส่งเสริมประสิทธิภาพทางการเงินของธนาคาร

พาณิชย์ในประเทศไทย การตระหนักถึงผลกระทบเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนกลยุทธ์และการตัดสินใจทางการเงินในอนาคตการวิเคราะห์สมการถดถอยเน้นย้ำถึงผลกระทบที่สำคัญของตัวแปรความเสี่ยงทางเครดิตต่อประสิทธิภาพทางการเงินของธนาคาร และชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการมีกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพเพื่อเสริมสร้างกำไรและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์สำหรับธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

สุทธิรัตน์ พันนันทิ (บทคัดย่อ : 2564) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสถานะหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัดปริมณฑล 2. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการก่อหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัดปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัดปริมณฑล จำนวน 393 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขตกรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัดปริมณฑล โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 ปัจจัยการกู้ยืมเงิน ประกอบด้วย ด้านค่านิยม/ทัศนคติ และด้านความจำเป็นในการบริโภค/อุปโภค ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

อริษา วีระวงค์ (2564 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์ จำกัด ผลการศึกษาพบว่า 1) การวิเคราะห์ CAMELS โดยฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ปี 2561 สหกรณ์มีเจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้นและมีสินค้าขาดบัญชีมูลค่าสูง ส่งผลให้ในปี 2562 สหกรณ์มีผลการดำเนินงานขาดทุนจำนวน 260,329.78 บาท ทำให้ต้องนำเงินสำรองไปชดเชยการขาดทุน ในด้านของสินทรัพย์ ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของเงินสดและเงินฝากธนาคาร ในด้านธุรกิจ สหกรณ์มีปริมาณธุรกิจลดลงและต่ำที่สุดในปี 2562 และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง แต่มีอัตราเงินออมต่อสมาชิกอยู่ในเกณฑ์ดีทุกปีและสามารถเรียกเก็บหนี้ระยะสั้นได้ตามกำหนด 2) แนวโน้มฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในภาพรวมลดลง ตั้งแต่ปี 2560 - 2564 สหกรณ์มีความเสี่ยงของเงินทุนสูง ผลตอบแทนของสินทรัพย์ต่ำ มีปริมาณธุรกิจลดลงอย่างต่อเนื่อง และมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ทำให้มีความสามารถในการทำกำไรต่ำ 3) ควรมีการวางแผนบริหารจัดการสหกรณ์และการให้บริการสมาชิกให้ตรงตามความต้องการของสมาชิกเพื่อสามารถเพิ่มปริมาณธุรกิจสหกรณ์ได้พิจารณาใช้สินทรัพย์ที่มีก่อให้เกิดรายได้มากขึ้น และลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง เพื่อเพิ่มรายได้และช่วยให้สหกรณ์สามารถทำกำไรได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

รัตน์ทะนาพร ไพฑูรย์ (2563 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรโครงการหลวงปังค่า จำกัด จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน ในปี 2561-2562 ผลดำเนินงานขาดทุน เนื่องจากมีรายได้

น้อย ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง ปี2563 ผลดำเนินงานมีกำไรและฐานะทางการเงินปี 2561-2563 ไม่เข้มแข็ง หนี้สินมากกว่าทุนของสหกรณ์ร้อยละ 82.02 – ร้อยละ 92.37 2) แนวโน้มผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน สหกรณ์มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นรายได้จากการขาย/บริการเพิ่มขึ้นรายได้และค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจมีแนวโน้มลดลง กำไรสุทธิของสหกรณ์มีความผันผวน ทุนดำเนินงานของสหกรณ์มีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับปีฐาน ผลการวิเคราะห์ CAMELS เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยสหกรณ์ที่มีขนาดเดียวกัน มิติที่ 1 ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง สหกรณ์มีอัตราหนี้สินต่อทุนสูงกว่าค่าเฉลี่ย ทุนของสหกรณ์ไม่เพียงพอกับการชำระหนี้ มิติที่ 2 ด้านคุณภาพสินทรัพย์สหกรณ์ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยสินทรัพย์ของสหกรณ์ก่อให้เกิดผลตอบแทนน้อย มิติที่ 3 ด้านขีดความสามารถการบริหารจัดการ สหกรณ์มีขีดความสามารถในการบริหารและมีประสิทธิภาพดีกว่าค่าเฉลี่ย มิติที่ 4 ด้านการทำกำไร สหกรณ์สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายได้ดีกว่าค่าเฉลี่ยการเติบโตของทุนสำรองและทุนสะสมอื่นต่ำกว่าค่าเฉลี่ย มิติที่ 5 ด้านสภาพคล่องทางการเงิน สหกรณ์มีสภาพคล่องสูงกว่าค่าเฉลี่ยแต่ประสิทธิภาพในด้านสินค้านำต่ำกว่าค่าเฉลี่ย มิติที่ 6 ผลกระทบของธุรกิจพบปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ คือความขัดแย้งในชนเผ่า คู่แข่งขันทางธุรกิจ ภัยธรรมชาติ เอกสารสิทธิ์ในที่ดิน สถานการณ์โรคโควิด-19 นโยบายภาครัฐ ระเบียบ ข้อบังคับ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อจำกัดในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และการวิเคราะห์ระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ปี 2563 สหกรณ์อยู่ในระดับวิเคราะห์เพื่อเฝ้าระวังมากขึ้น ทุนสำรองของสหกรณ์ต้องปรับปรุง เงินทุนมีความเสี่ยงคุณภาพสินทรัพย์ การทำกำไร และสภาพคล่องยังมีความเสี่ยง และ3) แนวทางในการบริหารการเงินของสหกรณ์ คือด้านเงินทุนควรเพิ่มทุนจากภายใน ด้านคุณภาพสินทรัพย์ควรมีการบริหารจัดการด้านลูกหนี้ แก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระ และการบริหารสินค้านำคงคลัง ด้านดำเนินธุรกิจควรเพิ่มปริมาณธุรกิจเพื่อเพิ่มรายได้ โดยการวางแผนการลงทุนในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เนื่องจากธุรกิจนี้มีแนวโน้มรายได้เพิ่มขึ้น และควรลดค่าใช้จ่ายประเภทหนี้สงสัยจะสูญ-ลูกหนี้เงินกู้ในธุรกิจสินเชื่อ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อศึกษาถึงผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิก ต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ และแนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยศึกษาข้อมูลจากงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบการเงิน และรายงานผลการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ถึงผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและการสอบถามจากสมาชิกถึงผลกระทบต่อสมาชิกสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินงานของสหกรณ์ต่อไป โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยแบบสำรวจ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จะประกอบไปด้วย

1.1 ประชากร ในการวิจัยแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1.1 ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน รวมถึงหมายเหตุประกอบงบการเงิน และหนังสือรับรองของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

1.1.2 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ที่มีหนี้คงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 จำนวน 239 ราย ที่เข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิก

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.2.1 ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบการเงิน และรายงานผลการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ย้อนหลัง 5 ปี ในปีบัญชี 2562 – 2566

1.2.2 สมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ที่มีหนี้คงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 จำนวน 239 ราย ที่เข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด โดยใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ที่มีนี้คงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2566 จำนวน 239 ราย ที่เข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง กำหนดค่าความเชื่อมั่นเท่ากับร้อยละ 95 ดังนั้น ค่าความคลาดเคลื่อน (e) จะเท่ากับ 0.05

เมื่อนำมาแทนค่าสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{239}{1+239(0.05)^2}$$

$$n = 150$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการวิจัยเท่ากับ 150 ตัวอย่าง (คน) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 150 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 การสร้างเครื่องมือ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าวิจัย ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-ended question) โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ เป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนการเป็นสมาชิก ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ อาชีพหลัก อาชีพนอกภาคเกษตร กรรมสิทธิ์ในที่ดิน จำนวนหนี้ และหลักประกันเงินกู้

ตอนที่ 2 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ เป็นข้อคำถามปลายปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่ง

ชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ ใน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการดำรงชีวิต และด้านการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นข้อคำถามลักษณะประเมินค่า (Rating Scale) โดยวิธีการประเมินมีให้เลือก 5 คำตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีระดับความคิดเห็น ดังนี้

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 3 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการชำระหนี้ เป็นข้อคำถามปลายปิด มีตัวเลือกให้ตอบ ได้ และไม่ได้ ทั้งหมด 7 ประเด็น ประกอบด้วย 1) สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย 2) สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ เฉพาะค่าปรับ 3) สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ เฉพาะดอกเบี้ย 4) สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ ทั้งค่าปรับและดอกเบี้ย 5) สมาชิกสามารถชำระดอกเบี้ย และต้นเงินบางส่วน 6) สมาชิกไม่ต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน และแหล่งเงินทุนอื่นเพิ่มอีก และ 7) โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นมีประโยชน์ต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิก เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสหกรณ์ เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 ผู้วิจัยได้นำร่างแบบสอบถามที่ออกแบบแล้ว ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และพิจารณาความชัดเจนของภาษาที่ใช้ หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

2.2.2 วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1) รองศาสตราจารย์ ว่าที่ ร้อยตรี ดร.สุรัชย์ กังวล ตำแหน่ง คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 2) อาจารย์ ดร.สงกรานต์ สมบุญ ตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารความเสี่ยง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำนักงานใหญ่ และ 3) นายมานพ โพธิ์สุวรรณ ตำแหน่ง อดีตประธานกรรมการสหกรณ์การเกษตรห้วยคต จำกัด จังหวัดชัยนาท

ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามและข้อความ และปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามและข้อความ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มีเกณฑ์การยอมรับ คือ ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าเท่ากับ 0.93 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงตรงที่ยอมรับได้

2) การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไป ทดลองใช้ (Try – Out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ของเครื่องมือ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก สมาชิกสหกรณ์การเกษตรหัตถ์ จำกัด จังหวัดชัยนาท ที่เข้าร่วมโครงการลดหนี้ จำนวน 30 ชุด จาก หลังจากนั้นนำมาตรวจสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์โดยใช้ สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (∞ - Coefficient) ผลการ วิเคราะห์ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.93 ดังนั้นแบบสอบถามฉบับ นี้จึงนำไปใช้ได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในกาวิจัยครั้งนี้ ใช้ข้อมูลที่จำแนกตามแหล่งที่มา 2 ส่วน ดังนี้

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน หมายเหตุประกอบงบการเงิน และรายงานผลการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ รอบปีบัญชี 2562 - 2566 ระยะเวลา 5 ปี ข้อมูลจากหน้าเว็บไซต์ และข้อมูล อื่นๆ เช่น อัตราดอกเบี้ย โครงสร้างองค์กร ข้อบังคับ ระเบียบ ข้อมูลธุรกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลของ สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรีจำกัด และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสหกรณ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน เป็นสมาชิกที่กู้และเข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว คำนวณข้อมูลโดยจำแนกตาม แหล่งที่มา 2 ส่วน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทฤษฎี ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด เปรียบเทียบระหว่างปี 2562 - 2566 และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ขนาดใหญ่และการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำเสนอแนวทางเพื่อใช้ในการบริหารการเงินของสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

4.1.1 การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง (Common Size Analysis) การวิเคราะห์งบแสดงฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุน โดยแปลงค่าตัวเลขของรายการต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปของเปอร์เซ็นต์ของรายการสำคัญของงบการเงิน โดยการเปรียบเทียบระหว่างรายการหนึ่งกับร้อยละของตัวเลขที่เป็นฐานเดียวกันในงบการเงินนั้น ๆ โดยเทียบตัวเลขที่เป็นฐานเท่ากับอัตราร้อยละ 100 และหาอัตราร้อยละของรายการอื่น ตามสัดส่วนต่อตัวเลขที่เป็นฐาน ในงบแสดงฐานะการเงินจะให้สินทรัพย์รวมเป็นร้อยละ 100 ส่วนในงบกำไรขาดทุนจะให้รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นร้อยละ 100 มีสูตรดังนี้

$$\text{อัตราร้อยละของรายการที่ต้องการหา} = \frac{\text{ข้อมูลตัวเลขรายการที่ต้องการของปีนั้น}}{\text{สินทรัพย์รวมของปีเดียวกัน}} \times 100$$

4.1.2 การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) การวิเคราะห์ตามแนวนอน เพื่อให้เห็นแนวโน้ม หรือการเปลี่ยนแปลงการเพิ่มขึ้นลดลงของรายการที่เป็นสาระสำคัญ โดยการเปรียบเทียบระหว่างรายการที่เหมือนกันของงบการเงินในปัจจุบันและอดีตที่ผ่านมา วิธีการที่ใช้ในที่นี้จะเลือกใช้พิจารณาการเปลี่ยนแปลงเทียบกันปีต่อปี โดยใช้วิธีอัตราร้อยละของปีฐานคงที่ (Fixed - based Analysis) เพื่อวิเคราะห์หาอัตราการเปลี่ยนแปลง /ขยายตัวเพิ่มขึ้น/(ลดลง) มีสูตรดังนี้

$$\text{อัตราร้อยละของปีที่ต้องการทราบ} = \frac{\text{ตัวเลขของปีที่ต้องการทราบ}}{\text{ตัวเลขของปีฐานคงที่}} \times 100$$

4.1.3 การวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ : CAMELS Analysis โดยวิเคราะห์จากงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลในลักษณะของอัตราส่วน (Ratio Analysis) โดยใช้ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ย้อนหลัง 5 ปี ตั้งแต่ปี 2562-2566 อัตราส่วนที่ได้นำไปเปรียบเทียบกับอัตราส่วนที่กำหนดให้เป็นมาตรฐานคือ ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ย (Peer Group) เพื่อตีความหมายของงบการเงินให้มองเห็นภาพฐานะทางการเงิน โครงสร้างการเงิน และจุดแข็ง/จุดอ่อนทางการเงินในด้านต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง (Capital Strength) อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยอัตราส่วนดังต่อไปนี้

1) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น (เท่า)}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$$

2) อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{ทุนสำรอง (เท่า)}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$$

3) อัตราการเติบโตของสหกรณ์ มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราการเติบโตของสหกรณ์} = \frac{\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน} \times 100 \text{ (ร้อยละ)}}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}$$

4) อัตราการเติบโตของหนี้ มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราการเติบโตของหนี้} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน} \times 100 \text{ (ร้อยละ)}}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}$$

5) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100 \text{ (ร้อยละ)}}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}}$$

มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ (Assets Quality) อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยอัตราส่วนดังต่อไปนี้

1) อัตราหมุนของสินทรัพย์ มีสูตรคำนวณคือ

$$\text{อัตราหมุนของสินทรัพย์} = \frac{\text{ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ (รายได้ธุรกิจหลัก) (รอบ)}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย}}$$

2) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน} \times 100 \text{ (ร้อยละ)}}{\text{สินทรัพย์ถัวเฉลี่ย}}$$

3) อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราการเติบโตของสินทรัพย์} = \frac{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน} \times 100 \text{ (ร้อยละ)}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}}$$

มิติที่ 3 ชัดความสามารถในการบริหาร (Management Capability) อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยอัตราส่วน ดังนี้

1) อัตราการเติบโตของธุรกิจ มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราการเติบโตของธุรกิจ} = \frac{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีปัจจุบัน} - \text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน} \times 100 (\text{ร้อยละ})}{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน}}$$

มิติที่ 4 การทำกำไร (Earnings Sufficiency) อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย อัตราส่วน ดังนี้

1) กำไรต่อสมาชิก มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{กำไรต่อสมาชิก} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} (\text{บาท})}{\text{จำนวนสมาชิก}}$$

2) เงินออมต่อสมาชิก มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{เงินออมต่อสมาชิก} = \frac{\text{เงินฝากสมาชิก} + \text{ทุนเรือนหุ้น} (\text{บาท})}{\text{จำนวนสมาชิก}}$$

3) หนี้สินต่อสมาชิก มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{หนี้สินต่อสมาชิก} = \frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้} + \text{ลูกหนี้การค้า} + \text{ลูกหนี้ค่าบริการอื่น} (\text{บาท})}{\text{จำนวนสมาชิก}}$$

4) อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย

ดำเนินงาน มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100 (\text{บาท})}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}$$

5) อัตราการเติบโตของทุนสำรอง มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราการเติบโตของทุนสำรอง} = \frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสำรองปีก่อน} \times 100 (\text{ร้อยละ})}{\text{ทุนสำรองปีก่อน}}$$

6) อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ} = \frac{\text{ทุนสะสมปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสะสมปีก่อน} \times 100 (\text{ร้อยละ})}{\text{ทุนสะสมปีก่อน}}$$

7) อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิปีปัจจุบัน} - \text{กำไรสุทธิปีก่อน} \times 100 (\text{ร้อยละ})}{\text{กำไรสุทธิปีก่อน}}$$

8) อัตรากำไรสุทธิ มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100 (\text{ร้อยละ})}{\text{รายได้ธุรกิจหลัก}}$$

มิตีที่ 5 สภาพคล่อง (L – Liquidity) อัตราส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์
ประกอบด้วยอัตราส่วน ดังนี้

1) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน (เท่า)}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

2) อัตราหมุนเวียนของสินค้า มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินค้า} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย (ครั้ง)}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

3) อายุเฉลี่ยสินค้า มีสูตรคำนวณ คือ

$$\frac{\text{อายุเฉลี่ยสินค้า} = 365 \text{ วัน (วัน)}}{\text{อัตราหมุนของสินค้า}}$$

4) อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด มีสูตรคำนวณ คือ

$$\text{อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด} = \frac{\text{ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด} \times 100 \text{ (ร้อยละ)}}{\text{ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ}}$$

มิตีที่ 6 ผลกระทบของธุรกิจ (Sensitivity) เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อธุรกิจหรือความอ่อนไหวของธุรกิจ คือปัจจัยที่มีผลกระทบในแง่ลบต่อธุรกิจ ปัจจัยเสี่ยง พิจารณาปัจจัยแวดล้อม สหกรณ์ ประกอบด้วย ภาวะคู่แข่งทางธุรกิจ นโยบายการเงินของรัฐ อัตราดอกเบี้ย นโยบายช่วยเหลือของรัฐ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลาด เทคโนโลยี การลดลงของรายได้ และการลดลงของต้นทุน การวิเคราะห์ผลโดยเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) ของกรมตรวจบัญชี สหกรณ์ตามขนาดของสหกรณ์การเกษตรขนาดใหญ่ จำแนกรายปี และค่าเฉลี่ย 5 ปี โดยเทียบเคียง เป็น 3 ระดับ ได้แก่

- 1) ระดับสูงกว่ากลุ่มเทียบเคียง
- 2) ระดับเดียวกันกับกลุ่มเทียบเคียง
- 3) ระดับต่ำกว่ากลุ่มเทียบเคียง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ การวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามมาคำนวณข้อมูลโดยใช้เครื่องมือทางสถิติ โดยการนำเข้าโปรแกรมโดยใช้สถิติ ดังต่อไปนี้

4.2.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้รับรวบรวมมาได้ มาวิเคราะห์เพื่ออธิบายสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ที่เข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้คหุ่่นของสมาชิก ได้แก่ เพศ อายุ จำนวนการเป็นสมาชิก ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ อาชีพหลัก อาชีพนอกภาคเกษตร กรรมสิทธิ์ในที่ดิน จำนวนหนี้ และหลักประกันเงินกู้ ใช้สถิติค่าสัดส่วนร้อยละ เพื่อแจกแจงความถี่

4.2.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) การวิเคราะห์ผล

ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ ใน 3 ด้าน คือ ด้านการดำรงชีวิต ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการชำระหนี้ ใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คำนวณน้ำหนักเฉลี่ย (Weight Mean Score) โดยกำหนดระดับค่าคะแนนตามแบบของ Likert's Scale ดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์ที่มีผลกระทบต่อสมาชิกจากการดำเนินโครงการของสหกรณ์ โดยออกแบบสอบถามโดยวิธีคำนวณน้ำหนักเฉลี่ย (Weight Mean Score) ของระดับความคิดเห็นในแต่ละด้าน มีสูตรในการคำนวณดังนี้ (สุวรรณ ชูโชติ, 2544, น 68-70)

$$WMS = \frac{5f_1 + 4f_2 + 3f_3 + 2f_4 + 1f_5}{TNR}$$

WMS	=	น้ำหนักคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็น
f_1	=	จำนวนข้อมูลที่เลือกตอบในระดับมากที่สุด
f_2	=	จำนวนข้อมูลที่เลือกตอบในระดับมาก
f_3	=	จำนวนข้อมูลที่เลือกตอบในระดับปานกลาง
f_4	=	จำนวนข้อมูลที่เลือกตอบในระดับน้อย
f_5	=	จำนวนข้อมูลที่เลือกตอบในระดับน้อยที่สุด
TNR	=	จำนวนตั้งอย่างทั้งหมด

การจัดลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อใช้มาตรฐานการเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของระดับคะแนนเฉลี่ยที่ได้ ซึ่งจะกำหนดขนาดของชั้นเพื่อแปลความหมาย ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 5	คะแนน
มาก	ให้คะแนนเท่ากับ 4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ 3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนนเท่ากับ 2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ 1	คะแนน

ในการแปลผลค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม โดยการเปรียบเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

ระดับคะแนน	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความเห็นต่อผลกระทบน้อยที่สุด
ระดับคะแนน	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความเห็นต่อผลกระทบน้อย
ระดับคะแนน	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความเห็นต่อผลกระทบปานกลาง
ระดับคะแนน	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความเห็นต่อผลกระทบมาก

ระดับคะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเห็นต่อผลกระทบมากที่สุด
ในส่วนข้อเสนอแนะที่เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด สรุปข้อเสนอแนะจากจำนวน
แบบสอบถามที่ใช้เก็บจำนวน 150 ชุด โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเป็นความถี่ และร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษางานวิจัย เรื่อง ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิก ต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 2 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์

ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

ตอนที่ 1 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ที่กู้และเข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ จำนวน 150 คน เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสมาชิกจากการโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกในด้านการดำรงชีวิต ด้านการประกอบอาชีพ และด้านการชำระหนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้

1.2 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการดำรงชีวิต และด้านการประกอบอาชีพ

1.3 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการชำระหนี้

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้น

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ครัวเรือนต่อปี อาชีพหลักในภาคเกษตร อาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร กรรมสิทธิ์ในที่ดิน จำนวนเงินกู้ หลักประกันในการกู้เงิน ปรากฏผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.1 - ตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

(n = 150)

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	47	31.30
หญิง	103	68.70
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 68.70 และเป็นเพศชาย จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

(n=150)

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20-30 ปี	3	2.00
31-40 ปี	18	12.00
41-50 ปี	25	16.70
51-60 ปี	53	35.30
61 ปี ขึ้นไป	51	34.00
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.70 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 2.00

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์
(n = 150)

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-10 ปี	77	51.40
11-20 ปี	35	23.30
21-30 ปี	21	14.00
31-40 ปี	12	8.00
41 ปี ขึ้นไป	5	3.30
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 1-10 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 51.40 สมาชิกมีอายุการเป็นสมาชิกระหว่าง 11-20 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 23.30 อายุการเป็นสมาชิกระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 อายุการเป็นสมาชิกระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 อายุการเป็นสมาชิก 41 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา
(n = 150)

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	44	29.30
มัธยมศึกษา (ม.3 ม.6)/ปวช.	81	54.00
อนุปริญญา/ปวส. หรือสูงกว่า	21	14.00
อื่นๆ โปรรระบุ	4	2.70
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีการศึกษามัธยมศึกษา (ม.3 ม.6)/ปวช. มากที่สุด จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 44 คน

คิดเป็นร้อยละ 29.30 ระดับอนุปริญญา/ปวส. หรือสูงกว่า จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 จบการศึกษาคุณวุฒิอื่น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

(n= 150)		
สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	41	27.30
สมรส	92	61.30
หย่า/หม้าย	15	10.00
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 61.30 สถานภาพโสด จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 และสถานภาพหย่า/หม้าย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ครัวเรือนต่อปี

(n=150)		
รายได้ครัวเรือนต่อปี	จำนวน(คน)	ร้อยละ
10,000 - 40,000 บาท	28	18.70
40,001 - 60,000 บาท	39	26.00
60,001 - 80,000 บาท	18	12.00
80,001 - 100,000 บาท	6	4.00
100,000 บาทขึ้นไป	59	39.30
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีรายได้ 100,000 บาทขึ้นไป จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 39.30 รายได้ 40,001 – 60,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 รายได้ 10,000 – 40,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70 รายได้ 60,001 – 80,000 บาท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 รายได้ 80,001 – 100,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพหลักในภาคเกษตร

(n = 150)

อาชีพหลักในภาคการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำนา	81	54.00
ทำสวน	34	22.70
ทำไร่	1	7.00
ผสมผสาน	29	19.30
เลี้ยงสัตว์/ประมง	5	3.30
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักในภาคเกษตร คือ ทำนา จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 ทำสวน จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 22.70 ทำไร่ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.00 ผสมผสาน จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 เลี้ยงสัตว์/ประมง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพอื่นนอกภาคเกษตร

(n=150)

อาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับจ้างทั่วไป	64	42.70
ลูกจ้างบริษัท/ส่วนราชการ	19	12.70
ค้าขาย	31	20.70
ไม่มี	32	21.30
อื่นๆ โปรรระบุ	4	2.70
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีอาชีพอื่นนอกภาคเกษตรส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 42.70 ไม่มีอาชีพ 32 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 ค้าขาย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.70 ลูกจ้างบริษัท/ส่วนราชการ 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.70 อื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพื้นที่ทำการเกษตร

(n=150)

พื้นที่ทำการเกษตร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มี	94	62.70
ไม่มี	36.70	55
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 62.70 สมาชิกไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 36.70

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทหนี้เงินกู้

(n=150)

หนี้เงินกู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หนี้เงินกู้ระยะสั้น ต่ำกว่า 50,000 บาท	93	62.00
หนี้เงินกู้ระยะปานกลาง 50,000 บาท ขึ้นไป	38	25.30
หนี้เงินกู้ระยะสั้นและปานกลาง	19	12.70
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง สมาชิกสหกรณ์มีหนี้เงินกู้ระยะสั้นต่ำกว่า 50,000 บาท จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 มีหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง 50,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.30 สมาชิกมีหนี้ระยะสั้นและปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.70

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหลักประกันในการกู้เงิน

(n=150)

หลักประกันในการเงินกู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บุคคลค้ำ	86	57.30
หลักทรัพย์ (ที่ดิน)	45	30.00
บุคคลค้ำ, หลักทรัพย์	19	12.70
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า หลักประกันในการกู้เงินสมาชิกสหกรณ์ใช้บุคคลค้ำ จำนวน 86 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 57.30 ใช้เป็นหลักทรัพย์(ที่ดิน) จำนวน 45 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 30.00 ใช้บุคคลค้ำและหลักทรัพย์ จำนวน 19 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 12.70

1.2 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการดำรงชีวิต และด้านการประกอบอาชีพ

ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการดำรงชีวิต และด้านการประกอบอาชีพ โดยสมาชิกสหกรณ์แสดงความคิดเห็นในแต่ละด้าน ดังผลในตารางที่ 4.12 - ตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.12 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการดำรงชีวิต

(n = 150)

ผลกระทบต่อสมาชิกด้านการดำรงชีวิต	\bar{X}	S.D.	ระดับของผลกระทบ	ลำดับที่
1. สมาชิกมีเงินเหลือนำไปใช้จ่ายในการซื้ออาหารเพิ่มมากขึ้น	3.78	0.90	มาก	3
2. สมาชิกมีเงินเหลือนำไปใช้จ่ายในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้ดีขึ้น	3.37	1.05	ปานกลาง	6
3. สมาชิกมีเงินเหลือสามารถนำไปเป็นค่ารักษาพยาบาล หรือซื้อยารักษาโรคหากมีการเจ็บป่วย	3.52	0.89	มาก	4
4. สมาชิกมีเงินเหลือนำไปใช้จ่ายในเรื่องการศึกษาของลูกหลาน	3.29	1.07	ปานกลาง	8
5. สมาชิกมีเงินเหลือสามารถนำเงินไปร่วมทำบุญ ร่วมงานสังคม เช่น งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ และกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น	3.47	0.90	ปานกลาง	5
6. สมาชิกมีเงินเหลือเพิ่มมากขึ้น สามารถเก็บออมเงินได้	3.30	1.02	ปานกลาง	7
7. การลดค่าหุ้นสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับสมาชิก	3.92	0.97	มาก	2
8. โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของสมาชิก	4.09	0.89	มาก	1
รวมเฉลี่ย	3.59	0.69	มาก	

จากตารางที่ 4.12 ผลการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ เห็นว่า โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกมีผลต่อการดำรงชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์ เห็นว่า โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของสมาชิก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คือ การลดค่าหุ้นสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับสมาชิกได้ ระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) สมาชิกมีเงินเหลือนำไปใช้จ่ายในการซื้ออาหารเพิ่มมากขึ้น ระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) สมาชิกมีเงินเหลือสามารถนำไปเป็นค่ารักษาพยาบาล หรือซื้อยารักษาโรคหากมีการเจ็บป่วย ระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) สมาชิกมีเงินเหลือสามารถนำเงินไปร่วมทำบุญ ร่วมงานสังคม เช่น งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ และกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) สมาชิกมีเงินเหลือนำไปใช้จ่ายในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้ดีขึ้น ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) สมาชิกมีเงินเหลือเพิ่มมากขึ้น สามารถเก็บออมเงินได้ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) สมาชิกมีเงินเหลือนำไปใช้จ่ายในเรื่องการศึกษาของลูกหลานได้ ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$)

ตารางที่ 4.13 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์
ด้านการประกอบอาชีพ

(n = 150)				
ผลกระทบต่อสมาชิกด้านการประกอบอาชีพ	\bar{X}	S.D.	ระดับของผลกระทบ	ลำดับที่
1. สมาชิกได้เงินเต็มจำนวน เพียงพอต่อการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์การลงทุนในการประกอบอาชีพ	3.87	0.89	มาก	2
2. สมาชิกมีเงินทุน เช่น ซื้อปัจจัยการผลิต จ่ายค่าบริการ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการประกอบอาชีพ	3.75	0.87	มาก	3
3. สมาชิกมีทางเลือกในการประกอบอาชีพ เพิ่มมากขึ้น	3.67	0.91	มาก	5
4. สมาชิกสามารถนำไปลงทุนประกอบอาชีพเสริม สร้างรายได้พิเศษนอกเหนืออาชีพหลัก	3.74	0.92	มาก	4
5. โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของสมาชิก	4.13	0.89	มาก	1
ค่าเฉลี่ย	3.83	0.75	มาก	

จากตารางที่ 4.13 ผลการสำรวจพบว่า สมาชิกสหกรณ์ เห็นว่า โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกมีผลต่อการประกอบอาชีพของสมาชิก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า สมาชิกสหกรณ์เห็นว่ โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของสมาชิก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมา คือ สมาชิกได้เงินเต็มจำนวน เพียงพอต่อการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์การลงทุนในการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) สมาชิกมีเงินทุน เช่น ซื้อปัจจัยการผลิต จ่ายค่าบริการ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) สมาชิกสามารถนำไปลงทุนประกอบอาชีพเสริม สร้างรายได้พิเศษนอกเหนืออาชีพหลัก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) สมาชิกมีทางเลือกในการประกอบอาชีพ เพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับมาก $\bar{X} = 3.67$)

โดยสรุป ผลการศึกษาพบว่า โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกส่งผลต่อสมาชิกสหกรณ์ ในด้านการประกอบอาชีพได้แก่ สมาชิกมีเงินทุนไปใช้ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของตน โดยมีเงินทุนเพียงพอต่อการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์การลงทุนนำไปซื้อปัจจัยการผลิตเป็นค่าใช้จ่ายและลงทุนในการประกอบอาชีพหลักและอาชีพเสริม ซึ่งช่วยให้สมาชิกมีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น

1.3 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการชำระหนี้

ผลจากการเก็บข้อมูลโดยให้สมาชิกเลือกตอบข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงในด้านการชำระหนี้ของสมาชิก หลังจากเข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิก แสดงผลดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการชำระหนี้

(n = 150)

ผลกระทบต่อสมาชิกด้านการชำระหนี้	ทำได้		ทำไม่ได้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย	145	96.70	5	3.30
2. สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ เฉพาะ ค่าปรับ	149	99.30	1	0.70

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

(n = 150)

ผลกระทบต่อสมาชิกด้านการชำระหนี้	ทำได้		ทำไม่ได้	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ เฉพาะดอกเบี้ย	149	99.30	1	0.70
4. สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ ทั้ง ค่าปรับและดอกเบี้ย	147	98.00	3	2.00
5. สมาชิกสามารถชำระดอกเบี้ย และต้น เงินบางส่วน	148	98.70	2	1.30
6. สมาชิกไม่ต้องกู้ยืมเงินจากสถาบัน การเงิน และแหล่งเงินทุนอื่นเพิ่มอีก	138	92.00	12	8.00
7. โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ มีประโยชน์ต่อความสามารถในการ ชำระหนี้ของสมาชิก	149	99.30	1	0.70

จากตารางที่ 4.14 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ ด้านการประกอบอาชีพ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน สามารถสรุปได้ดังนี้

1) สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย สมาชิกแสดงความคิดเห็นว่า “ได้” จำนวน 145 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 96.7 สมาชิกตอบว่า “ไม่ได้” จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 สมาชิกที่ไม่แสดงความคิดเห็นจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2

2) สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ เฉพาะค่าปรับ สมาชิกแสดงความคิดเห็นว่า ไม่เลือกเลย จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 99.3 สมาชิกแสดงความคิดเห็นว่า “ได้” จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

3) สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ เฉพาะดอกเบี้ย สมาชิกแสดงความคิดเห็นว่า ไม่เลือกเลย จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 99.3 สมาชิกแสดงความคิดเห็นว่า “ได้” จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

4) สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ ทั้งค่าปรับและดอกเบี้ย สมาชิกไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 99.3 สมาชิกแสดงความคิดเห็นว่า “ได้” จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

5) สมาชิกสามารถชำระดอกเบี้ย และต้นเงินบางส่วน สมาชิกไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 99.3 สมาชิกแสดงความคิดเห็นว่า “ได้” จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 99.3

6) สมาชิกไม่ต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน และแหล่งเงินทุนอื่นเพิ่มอีก สมาชิกแสดงความคิดเห็นว่า “ได้” จำนวน 138 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 92.0 สมาชิกตอบว่า “ไม่ได้” จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8

7) โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดต้นทุนมีประโยชน์ต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก สมาชิกแสดงความคิดเห็นว่า “ได้” จำนวน 149 คน คิดเป็นอัตราร้อยละ 99.3 สมาชิกตอบว่า “ไม่ได้” จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถที่จะชำระหนี้ได้ตามกำหนด ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย และในด้านการชำระหนี้ โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดต้นทุนมีประโยชน์ต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก โครงการฯ ดังกล่าวสามารถช่วยลดภาระให้กับสมาชิกได้ อันจะนำไปให้สหกรณ์มียอดค่าปรับค้าง ดอกเบี้ยค้างลดลง สมาชิกไม่ผิดสัญญา

โดยสรุปผลการศึกษาพบว่า โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดต้นทุนของสมาชิกส่งผลต่อการเพิ่มความสามารถในการส่งคืนชำระหนี้ของสมาชิกได้ ทั้งในรูปแบบของการชำระครบทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย หรือการชำระคืนแบบบางส่วน ซึ่งจะเพิ่มมิติของความสามารถในการก่อหนี้เพิ่มจากสหกรณ์แก่สมาชิกสหกรณ์ จากการที่สมาชิกไม่ต้องไปกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนอื่นเพิ่มอีก

ตอนที่ 2 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดต้นทุนของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์

การศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดต้นทุนของสมาชิกต่อการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ แบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ตามแนวคิด (Common Size Analysis) การวิเคราะห์ทั้งบแสดงฐานะการเงิน และงบกำไรขาดทุน โดยแปลงค่าตัวเลขของรายการต่างๆให้อยู่ในรูปของเปอร์เซ็นต์ของรายการสำคัญของงบการเงิน โดยการเปรียบเทียบระหว่างรายการหนึ่งกับร้อยละของตัวเลขที่เป็นฐานเดียวกันในงบการเงินนั้นๆ โดยเทียบตัวเลขที่เป็นฐานเท่ากับอัตราร้อยละ 100 และหาอัตราร้อยละของรายการอื่น ตามสัดส่วนต่อตัวเลขที่เป็นฐาน ในงบแสดงฐานะการเงินจะให้สินทรัพย์รวมเป็นร้อยละ 100 ส่วนในงบกำไรขาดทุนจะให้รายได้ดอกเบี้ยและผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นร้อยละ 100

2. การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) การวิเคราะห์ตามแนวโน้มเพื่อให้เห็นแนวโน้ม หรือการเปลี่ยนแปลงการเพิ่มขึ้นลดลงของรายการที่เป็นสาระสำคัญ โดยการเปรียบเทียบระหว่างรายการที่เหมือนกันของงบการเงินในปัจจุบันและอดีตที่ผ่านมา วิธีการที่ใช้ในที่นี้จะเลือกใช้พิจารณาการเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีต่อปี โดยใช้วิธีอัตราร้อยละของปีฐานคงที่ (Fixed - based Analysis) เพื่อวิเคราะห์หาอัตราการเปลี่ยนแปลง/ขยายตัวเพิ่มขึ้น/(ลดลง)

3. การวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ : CAMELS Analysis โดยวิเคราะห์จากงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลในลักษณะของอัตราส่วน (Ratio Analysis) โดยใช้ข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์ย้อนหลัง 5 ปี ตั้งแต่ปี 2562-2566 อัตราส่วนที่ได้นำไปเปรียบเทียบกับอัตราส่วนที่กำหนดให้เป็นมาตรฐานคือ ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรใกล้เคียง (Peer Group) เพื่อตีความหมายของงบการเงินให้มองเห็นภาพฐานะทางการเงิน โครงสร้างการเงิน และจุดแข็ง/จุดอ่อนทางการเงินในด้านต่างๆ ในการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ

ผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ โดยพิจารณาจากข้อมูลของสหกรณ์ปี 2562 -2566 และผลกระทบในแต่ละด้านดังนี้

ตารางที่ 4.15 ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562-2566

รายการ	2562(บาท)	2563(บาท)	2564(บาท)	2565 (บาท)	2566(บาท)
1. จำนวนสมาชิก (คน)	676	638	635	631	619
2. สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน	67,057,611.40	60,368,798.11	60,405,238.77	54,184,082.51	51,155,339.57
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	11,308,937.77	10,227,964.69	9,518,147.28	17,028,557.36	17,496,367.53
3. หนี้สิน					
หนี้สินหมุนเวียน	10,509,139.31	10,350,505.55	9,955,045.12	9,807,987.42	9,699,998.32
หนี้สินไม่หมุนเวียน	931,031.05	1,552,016.72	1,236,252.52	1,355,665.63	1,496,655.29
4. ทุน	66,926,378.81	58,694,240.53	58,732,08.41	60,048,986.82	57,455,053.49
5. รายได้	2,983,513.66	2,619,264.05	4,011,488.89	4,386,307.63	3,224,142.34
6. ค่าใช้จ่าย	1,939,633.83	1,601,375.75	1,552,478.87	1,574,377.79	1,653,791.75
7. กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	1,043,879.83	1,017,888.30	2,459,010.02	2,811,929.84	1,570,350.59
8. ปริมาณธุรกิจ(รวม)					
ธุรกิจสินเชื่อ	32,641,596.97	27,501,274.61	25,426,171.38	27,583,570.76	27,795,604.73
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	6,580,819.48	3,391,209.03	9,037,167.66	13,531,833.06	12,652,524.49
ธุรกิจรับฝากเงิน	9,497,097.65	9,519,071.32	9,185,367.98	9,807,987.42	9,426,302.58

ที่มา : งบการเงินสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.15 จำนวนสมาชิก ปี 2562-2566 ไม่มีเพิ่มขึ้น แต่ลดลง สิ้นทรัพย์ หมุนเวียนมียอดลดลง แต่สิ้นทรัพย์ไม่หมุนเวียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจาก ปี 2565 มีการช่วยเหลือสมาชิกปรับโครงสร้างหนี้หนี้สินคงที่ ไม่ลดลงมากนัก ทุนของสหกรณ์ลดลง เนื่องจากมีสมาชิก เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนรายได้มีเพิ่มมากขึ้น ปี 2564-2565 แต่ลดลงในปี 2566 จำนวนรายได้เพิ่มมากขึ้นเนื่องจากธุรกิจสินเชื่อสามารถเรียกเก็บลูกหนี้ค้างชำระเข้ามาได้ ค่าใช้จ่ายมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปี 2564-2566 กำไรสุทธิของสหกรณ์เพิ่มมากขึ้นในปี 2564-2565 แต่ลดลงในปี 2566

ปริมาณธุรกิจของสินเชื่อสหกรณ์ และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเพิ่มมากขึ้นในปี 2564-2566 แต่ปริมาณธุรกิจเงินรับฝากมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย

2.1 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์

ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์จากการวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์ตามแนวดิ่งและแนวนิมดังตารางต่อไปนี้

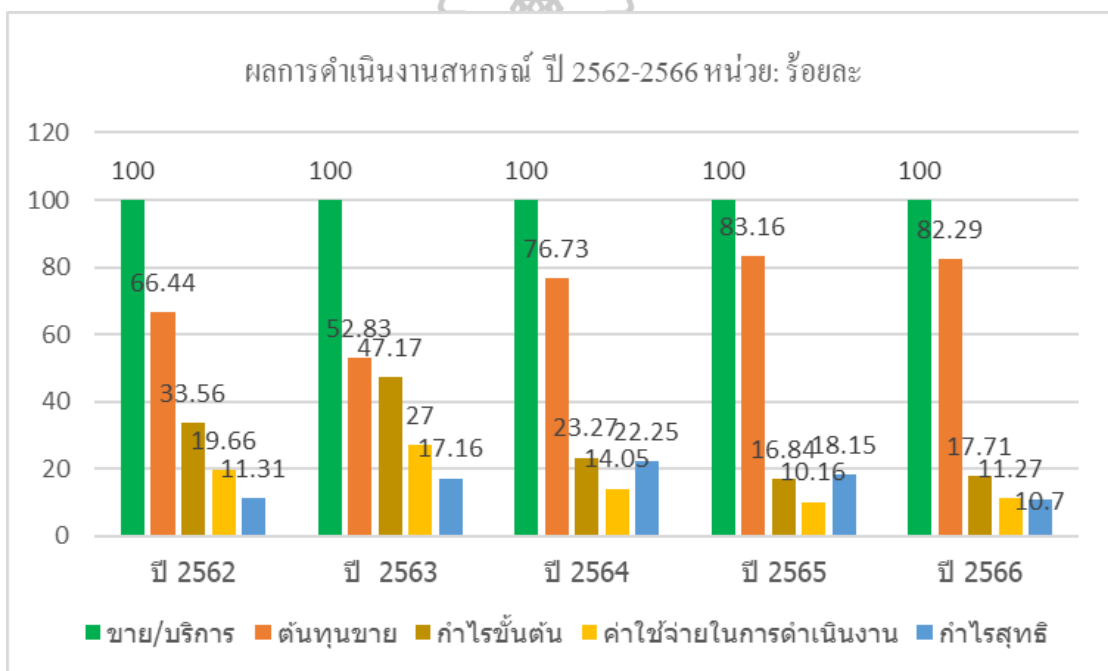
ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ขาย / บริการ	9,228,005.68	100	5,930,380.16	100	11,049,190.33	100	15,491,153.34	100	14,676,301.99	100
หัก ต้นทุนขาย / บริการ (ลบต้นทุนขาย/ บริการ)	6,130,732.95	66.44	3,132,887.65	52.83	8,478,512.62	76.73	12,881,817.58	83.16	12,077,274.02	82.29
กำไรขั้นต้น	3,097,272.73	33.56	2,797,496.51	47.17	5,570,677.71	23.27	2,609,335.76	16.84	2,599,027.97	17.71
บวก รายได้ เฉพาะธุรกิจ	808,148.03	8.76	767,773.60	12.95	682,663.95	6.17	529,286.13	3.42	449,375.48	3.06
	3,905,420.76	42.32	3,565,270.11	60.12	3,253,341.66	29.44	3,138,621.89	20.26	3,048,403.45	20.77
หัก ค่าใช้จ่าย เฉพาะธุรกิจ	1,918,483.95	20.79	1,133,272.42	19.11	(517,335.64)	(4.68)	(852,458.10)	(5.50)	57540.07	0.39
กำไรเฉพาะธุรกิจ (รายละเอียด 1-2)	1,986,936.81	21.53	2,431,997.69	41.01	3,770,677.30	34.12	3,991,079.99	25.76	2,990,863.38	20.38
บวก รายได้อื่น (รายละเอียด 3)	871,413.46	9.44	187,266.36	3.15	240,811.59	2.18	395,227.64	2.55	233,278.96	1.59
รวม	2,858,350.27	30.97	2,619,264.05	44.16	4,011,488.89	36.30	4,386,307.63	28.31	3,224,142.34	21.97
หัก ค่าใช้จ่ายใน การดำเนินงาน (รายละเอียด 4)	1,814,470.44	19.66	1,601,375.75	27.00	1,552,478.87	14.05	1,574,377.79	10.16	1,653,791.75	11.27
กำไรสุทธิ	1,043,879.83	11.31	1,017,888.30	17.16	2,459,010.02	22.25	2,811,929.84	18.15	1,570,350.59	10.70

ที่มา : งบกำไรขาดทุนสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2562 – 2566 เป็นดังนี้

ยอดขายสินค้าก่อนทำโครงการฯ ปี 2562 – 2563 มียอดขาย/บริการต่ำกว่า ปี 2564 – 2566 ในขณะเดียวกัน ในปี 2564- 2566 สมาชิกเข้ามาใช้บริการสภกรรมากขึ้นจึงส่งผลต่อต้นทุนขาย/บริการ เพิ่มมากขึ้น กำไรขั้นต้น ในปี 2562 -2563 ก่อนทำโครงการฯ มียอดกำไรที่น้อยกว่า ปี 2564 – 2565 เนื่องจาก หลังทำโครงการสมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ทำให้กำไรขั้นต้นสูงขึ้น และ สภกรรสามารถเรียกเก็บหนี้ที่ถูกตั้งเผื่อไว้กลับเข้ามาเป็นรายได้ ทำให้กำไรเฉพาะธุรกิจในปี 2564 – 2565 มียอดสูงขึ้น ยอดค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจลดลง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมีแนวโน้มลดลง ซึ่งมองได้ว่าการบริหารงานมีประสิทธิภาพ สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายได้ หากเทียบก่อนทำโครงการ ปี 2562 – 2563 มียอดค่าใช้จ่ายสูงกว่า หลังทำโครงการฯ ก่อนทำโครงการฯ กำไรสุทธิ มียอดต่ำกว่า ปี 2564 – 2565 แสดงให้เห็นว่า โครงการฯ ไม่มีผลต่อผลการดำเนินงาน

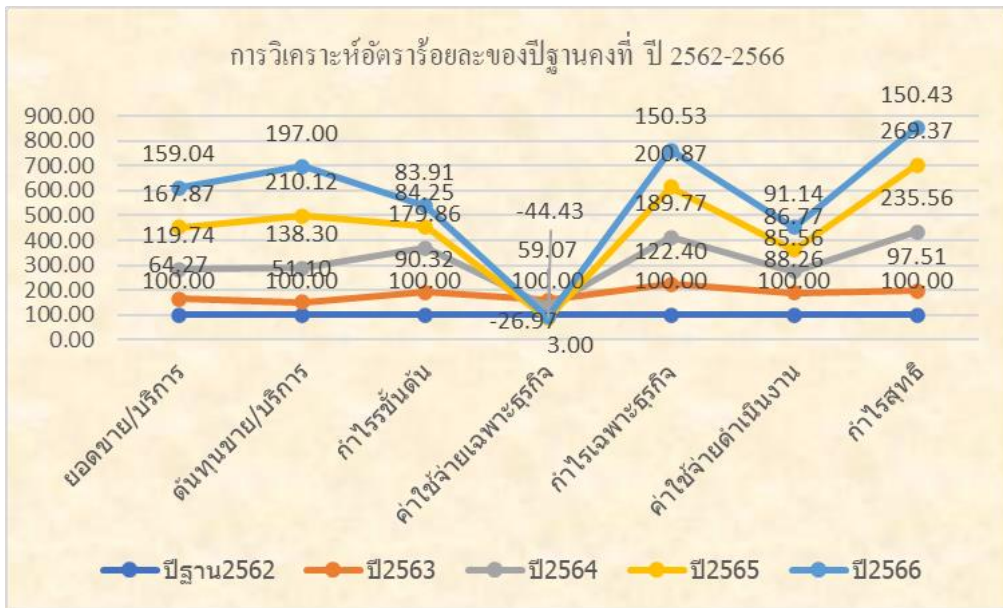
ภาพที่ 4.1 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสภกรร จากงบกำไรขาดทุน ปี 2562-2566

ตารางที่ 4.17 การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานคงที่ ปี 2562 – 2566

รายการจากงบกำไรขาดทุน	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
ยอดขาย / บริการ	9,228,005.68	5,930,380.16	11,049,190.33	15,491,153.34	14,676,301.99
อัตราร้อยละ(เมื่อเทียบกับปีฐาน 2561)	100	64.27	119.74	167.87	159.04
ต้นทุนขาย/บริการ	6,130,732.95	3,132,887.65	8,478,512.62	12,881,817.58	12,077,274.02
อัตราร้อยละ(เมื่อเทียบกับปีฐาน 2561)	100	51.10	138.30	210.12	197.00
กำไรขั้นต้น	3,097,272.73	2,797,496.51	5,570,677.71	2,609,335.76	2,599,027.97
อัตราร้อยละ(เมื่อเทียบกับปีฐาน 2561)	100	90.32	179.86	84.25	83.91
ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	1,918,483.95	1,133,272.42	(517,335.64)	(852,458.10)	57,540.07
อัตราร้อยละ(เมื่อเทียบกับปีฐาน 2561)	100	59.07	(26.97)	(44.43)	3.00
กำไรเฉพาะธุรกิจ	1,986,936.81	2,431,997.69	3,770,677.30	3,991,079.99	2,990,863.38
อัตราร้อยละ(เมื่อเทียบกับปีฐาน 2561)	100	122.40	189.77	200.87	150.53
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	1,814,470.44	1,601,375.75	1,552,478.87	1,574,377.79	1,653,791.75
อัตราร้อยละ(เมื่อเทียบกับปีฐาน 2561)	100	88.26	85.56	86.77	91.14
กำไรสุทธิ	1,043,879.83	1,017,883.30	2,459,010.02	2,811,929.84	1,570,350.59
อัตราร้อยละ(เมื่อเทียบกับปีฐาน 2561)	100	97.51	235.56	269.37	150.43

จากตารางที่ 4.17 จะเห็นได้ว่า ในปี 2562 – 2566 อัตรากำไรสุทธิมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น มากกว่ายอดขายและค่าใช้จ่ายรวมเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะยอดขาย ปี 2565 และ 2566 แต่ในขณะเดียวกัน ค่าใช้จ่ายดำเนินงานมีแนวโน้มมีการปรับตัวที่สูงขึ้น อาจเป็นไปได้ว่าการที่กำไรสุทธิเพิ่มมากขึ้นในอัตราที่สูงกว่ารายได้เป็นเพราะสภกรณมีต้นทุนขายหรือค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจลดลงในอัตราที่มากกว่ายอดขายหรือมีรายได้อื่นเพิ่มขึ้นมาจากการได้กลับมาของค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

จากตารางที่ 4.17 สามารถนำมาแสดงผลการวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานคงที่ ปี 2562 – 2566 (ปี 2562 เป็นปีฐาน) สำหรับยอดขาย/บริการ ต้นทุนขาย/บริการ กำไรขั้นต้น ค่าใช้จ่ายรวมและกำไรสุทธิ เพื่อให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ดังภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 อัตราร้อยละผลการดำเนินงานของสหกรณ์ จากงบกำไรขาดทุน ปี 2562 – 2566

ตารางที่ 4.18 รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ

	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ - รับจริง	1,320,681.66	49.89	1,458,060.51	57.42	1,217,995.35	60.51	1,111,262.99	56.72	1,374,180.53	67.90
ค่ารับ	1,292,365.05	48.82	1,053,573.00	41.50	768,033.32	38.17	505,529.01	25.70	292,452.91	14.45
ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ - รับจริง	4,516.77	0.17	3,619.61	0.14	0.00	0.00	294,019.69	15.00	333,506.90	16.48
ค่ารับ	14,919.31	0.56	0.00	0.00	26,594.00	1.32	50,508.59	2.58	23,637.16	1.17
ดอกเบี้ยรับตามคำพิพากษา - รับจริง	0.00	0.00	6,911.87	0.27						
ค่ารับ	14,703.41	0.56	17,010.14	0.67						
รวม	2,647,186.20	100	2,539,175.13	100	2,012,022.67	100		100		100
กำไรรับต้น	2,647,186.20	100	2,539,175.13	100	2,012,022.67	100		100		100
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ										
- รายได้ค่าปรับลูกหนี้เงินกู้	409,333.70	15.46	393,681.28	15.50	350,651.87	17.43	220,414.24	11.25	142,025.77	7.02
- รายได้ค่าปรับลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	2,419.68	0.09	5,572.86	0.22	5,297.94	0.26	0.00	0.00	165.25	0.01
- รายได้ค่าปรับลูกหนี้ตามคำพิพากษา					22,715.33	1.13	4,302.61	0.22	2,859.95	0.14
- ดอกเบี้ยรับตามคำพิพากษา							19,660.28	1.00	53,037.51	2.62
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ	411,753.38	15.55	399,254.14	15.72	378,665.14	18.82	244,377.13	12.47	198,068.48	9.79
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ										
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้	788,140.24	29.77	497,930.47	19.61	(238,087.23)	(11.83)	46,978.21	2.40	(53,242.09)	(2.63)
- หนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	0.00	0.00	(82,251.45)	(3.24)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินให้กู้ที่เกินแผนการชำระหนี้	200,725.33	7.58	301,414.59	11.87	(264,835.64)	(13.16)	0.00	0.00	0.00	0.00
- หนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	104,562.41	3.95	(8,094.66)	(0.32)	(131,770.08)	(6.55)	(596,016.23)	(30.42)	(111,748.75)	(5.52)
- หนี้สงสัยจะสูญค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับ	8,940.08	0.34	(13,767.21)	(0.54)	(16,592.54)	(0.82)	(128,243.39)	(6.55)	(37,256.64)	(1.84)
- หนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยลูกหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	(92,790.00)	(3.50)	(53,545.76)	(2.11)	0.00	0.00	(15,203.00)	(0.78)	8,301.15	0.41
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	(30,064.00)	(1.13)	(11,357.12)	(0.45)	(16,063.00)	(0.80)	0.00	0.00	31,906.83	1.58
- หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	93,122.36	3.52	125,051.97	4.93	(46,841.05)	(2.33)	0.00	0.00	10,596.00	0.52
- หนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยตามคำพิพากษา	12,186.35	0.46	15,681.72	0.62	14,225.69	0.71	(38,846.65)	(1.98)	(120,049.60)	(5.93)
- หนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยตามคำพิพากษาค้างรับ	1,555.68	0.06	2,654.95	0.11	(5,252.78)	(0.26)	12,362.55	0.63	(30,801.09)	(2.51)
- หนี้สงสัยจะสูญค่าปรับตามคำพิพากษาค้างรับ	18,299.00	0.69	7,950.00	0.31	0.00	0.00	635.02	0.03	(13,947.13)	(0.69)
- ค่าใช้จ่ายค่าปรับคดี	114.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,400.00	0.17	7,249.83	0.36
- ค่าใช้จ่ายติดตามหนี้	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,701.00	0.09	86.00	0.00
- เงินเดือนและค่าจ้าง	309,820.00	11.70	103,400.00	4.07	127,320.00	6.32	135,000.00	6.89	142,920.00	7.06
- ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	16,500.00	0.62	25,442.00	1.00	23,840.00	1.18	39,000.00	1.99	40,100	1.98
- ส่วนลดดอกเบี้ยเงินกู้และค่าปรับเงินกู้	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,873.98	0.10	2,408.35	0.12
รวมค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	1,431,111.45	54.06	910,509.30	35.86	(534,056.63)	(27.54)	(537,338.51)	(27.43)	(143,477.14)	(7.09)
กำไรเฉพาะธุรกิจ	1,627,828.13	61.49	2,279,197.77	79.86	2,944,744.44	146.36	2,741,055.92	139.90	2,365,343.12	116.68

ที่มา : รายละเอียดกำไร (ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์ ปี 2562 - 2566

จากตารางที่ 4.18 ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้-รับจริง ในปี 2562 คิดเป็นร้อยละ 49.89 ปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 57.42 ปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 60.51 ปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 56.72 ปี และในปี 2566 คิดเป็นร้อยละ 67.90 ซึ่งจะเห็นได้ว่าปี 2562-2563 ก่อนทำโครงการฯ ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้มีไม่ต่างจาก ปี 2564-2566 หลังจากทีสหกรณ์ได้เริ่มทำโครงการฯ

ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้-ค้ำรับ ในปี 2562 คิดเป็นร้อยละ 48.82 ปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 41.50 ปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 38.17 ปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 25.70 และในปี 2566 คิดเป็นร้อยละ 14.45 ซึ่งจะเห็นได้ว่าปี 2562-2563 ก่อนทำโครงการฯ ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ค้ำรับ มี ยอดค้ำรับ สูงกว่า ปี 2564 จนถึง ปี 2566 เนื่องจากหลังสหกรณ์ได้ทำโครงการฯ สมาชิกสามารถชำระดอกเบี้ยรับจากเงินกู้ได้มากขึ้น ทำให้ยอดดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ค้ำรับลดลง ส่งผลไปถึงรายได้ค่าปรับลูกหนี้เงินกู้

รายได้ค่าปรับลูกหนี้เงินกู้ ในปี 2562 คิดเป็นร้อยละ 15.46 ปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 15.50 ปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 17.43 ปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 11.25 และในปี 2566 คิดเป็นร้อยละ 7.02 ซึ่งจะเห็นได้ว่าสมาชิกเข้ามาชำระตามสัญญาไม่เป็นหนี้เงินกู้ที่ผิดนัด ทำให้รายได้ค่าปรับลูกหนี้เงินกู้มีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง รวมถึง

รายได้ค่าปรับค่าปรับลูกหนี้เงินกู้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ในปี 2562 คิดเป็นร้อยละ 0.09 ปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 0.22 ปี 2564 คิดเป็นร้อยละ 0.26 ปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 0 และในปี 2566 คิดเป็นร้อยละ 0.01

ส่วนค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ ปี 2562-2563 มียอดค่าใช้จ่ายที่สูงกว่า ปี 2564-2566 เนื่องจากสหกรณ์สามารถเรียกเก็บ หนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้ำรับ หนี้สงสัยจะสูญค่าปรับค้ำรับ หนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยลูกหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หนี้สงสัยจะสูญลูกหนี้ตามคำพิพากษา หนี้สงสัยจะสูญดอกเบี้ยตามคำพิพากษาค้ำรับ หนี้สงสัยจะสูญค่าปรับตามคำพิพากษาค้ำรับกลับมา ทำให้ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจลดลง ส่งผลให้กำไรเฉพาะธุรกิจสูงขึ้นใน ปี 2564-2566

ตารางที่ 4.19 ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้ำรับ - สุทธิ

	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)	(บาท)
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้ำรับ - สมาชิก	2,620,521.76	2,579,370.10	2,618,202.76	1,429,807.28	976,334.69
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	1,203,657.79	1,491,305.17	1,209,876.99	598,657.76	495,210.16
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้ำรับ - สุทธิ	1,416,863.97	1,088,064.93	1,408,325.77	831,149.52	481,124.53
ดอกเบี้ยตามคำพิพากษาค้ำรับ	79,243.62	95,467.80	109,529.14	121,513.58	70,712.49
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	79,243.62	94,925.34	109,151.03	121,513.58	70,712.49
ดอกเบี้ยตามคำพิพากษาค้ำรับ - สุทธิ	0.00	542.46	378.11	0.00	0.00
รวมดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้ำรับ - สุทธิ	1,416,863.97	1,088,607.39	1,408,703.88	831,149.52	481,124.53

ที่มา : ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้ำรับ - สุทธิ หมายเหตุประกอบงบการเงิน ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.19 ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สมาชิก แสดงให้เห็นว่าในปี 2562 มียอดรวมทั้งสิ้น 2,620,521.76 บาท ปี 2563 มียอดรวมทั้งสิ้น 2,579,370.10 บาท ซึ่งสหกรณ์ยังไม่ทำโครงการฯ ในปี 2564 เป็นต้นมา สหกรณ์เริ่มทำโครงการฯ ทำให้ปี 2564 มียอดรวมทั้งสิ้น 2,618,202.76 บาท ปี 2565 มียอดรวมทั้งสิ้น 1,429,807.28 บาท และในปี 2566 มียอดรวมทั้งสิ้น 976,334.69 บาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สมาชิก มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และที่เห็นได้ชัดเจนปี 2565 และ 2566

2.2 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อฐานะการเงินของสหกรณ์

ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อฐานะการเงินของสหกรณ์ โดยการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์ตามแนวดิ่ง และแนวนอน ปี 2562-2566 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 ฐานะการเงิน ปี 2562 – 2566

รายการ ปีบัญชี	ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564		ปี 2565		ปี 2566	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%	บาท	%
สินทรัพย์										
สินทรัพย์หมุนเวียน										
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	39,587,649.05	50.52	38,436,313.75	54.44	37,641,889.86	53.83	36,835,012.83	51.73	35,564,268.00	51.80
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - สุทธิ	22,399,496.97	28.58	18,361,864.45	26.01	17,360,971.38	24.83	12,121,913.56	17.02	11,485,995.97	16.73
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	1,546,587.65	1.97	723,499.87	1.02	2,261,604.20	3.23	3,231,327.20	4.54	2,554,973.20	3.72
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ	1,416,863.97	1.81	1,088,607.39	1.54	1,408,703.88	2.01	831,149.52	1.17	481,124.53	0.70
สินค้าคงเหลือ	457,168.61	0.58	290,237.62	0.41	113,664.49	0.16	232,362.46	0.33	256,413.78	0.37
ที่ดินแทนการชำระหนี้รอจำหน่าย	1,460,480.00	1.86	1,415,400.00	2.00	1,415,400.00	2.02	724,600.00	1.02	724,600.00	1.06
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	189,365.15	0.24	52,875.03	0.07	203,004.96	0.29	207,716.94	0.29	87,964.09	0.13
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	67,057,611.40	85.57	60,368,798.11	85.51	60,405,238.77	86.39	54,184,082.51	76.09	51,155,339.57	74.51
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน										
เงินลงทุนระยะยาว	643,348.90	0.82	719,382.20	1.02	746,592.50	1.07	765,388.00	1.07	505,200.00	0.74
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	10,242,100.00	13.07	9,139,410.16	12.95	8,065,200.00	20.20	15,461,657.20	21.71	16,309,608.76	23.76
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	307,642.87	0.39	253,326.33	0.36	590,508.78	0.84	685,666.16	0.96	673,558.77	0.98
เงินประกันมิสเตอร์ไฟฟ้า	115,846.00	0.15	115,846.00	0.16	115,846.00	0.17	115,846.00	0.16	8,000.00	0.01
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	11,308,937.77	14.43	10,227,964.69	14.49	9,518,147.28	13.61	17,028,557.36	23.91	17,496,367.53	25.49
รวมสินทรัพย์	78,366,549.17	100.00	70,596,762.80	100.00	69,923,386.05	100.00	71,212,639.87	100.00	68,651,707.10	100.00
หนี้สินและทุนขององค์กร										
หนี้สินหมุนเวียน										
เงินวันฝาก	9,497,097.65	12.12	9,519,071.32	13.48	9,185,367.98	13.14	9,348,615.05	13.13	9,426,302.58	13.73
เงินรอจ่ายคืนที่ดินแทนการชำระหนี้	559,692.95	0.71	559,692.95	0.79						
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	452,348.71	0.58	271,741.28	0.38	769,677.14	1.10	459,372.37	0.65	273,695.74	0.40
รวมหนี้สินหมุนเวียน	10,509,139.31	13.41	10,350,505.55	14.66	9,955,045.12	14.24	9,807,987.42	13.77	9,699,998.32	14.13
หนี้สินไม่หมุนเวียน										
สำรองหนี้หรือเสียหายที่หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	510,710.00	0.65	611,120.00	0.87	1,236,252.52	1.77	1,355,665.63	1.90	1,496,655.29	2.18
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	420,321.05	0.54	940,896.72	1.33						
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	931,031.05	1.19	1,552,016.72	2.20	1,236,252.52	1.77	1,355,665.63	1.90	1,496,655.29	2.18
รวมหนี้สิน	11,440,170.36	14.60	11,902,522.27	16.86	11,191,297.64	16.01	11,163,653.05	15.68	11,196,653.61	16.31
ทุนขององค์กร										
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10 บาท)	31,799,750.00	40.58	22,716,200.00	32.18	20,743,670.00	29.67	20,615,600.00	28.95	18,125,690.00	26.40
ทุนสำรอง	28,497,205.00	36.36	28,914,757.05	40.96	29,553,607.47	42.27	30,114,913.39	42.29	30,858,500.94	44.95
ทุนสะสมค่าเสื่อมราคา - ระเบียบอื่นๆ	5,501,543.96	7.02	5,896,895.18	8.35	5,803,300.92	8.30	6,326,543.59	8.88	6,633,511.96	9.66
กำไรจากเงินลงทุนที่ไม่เกิดขึ้น	84,000.00	0.11	148,500.00	.021	172,500.00	0.25	180,000.00	0.25	267,000.00	0.39
กำไรสุทธิประจำปี	1,043,879.83	1.33	1,017,888.30	1.44	2,459,010.02	3.52	2,811,929.84	3.95	1,570,350.59	2.29
รวมทุนขององค์กร	66,926,378.81	84.40	58,694,240.53	83.14	58,732,088.41	83.99	60,048,986.82	84.32	57,455,053.49	84.69
รวมหนี้สินและทุนขององค์กร	78,366,549.17	100.00	70,596,762.80	100.00	69,923,386.05	100.00	71,212,639.87	100.00	68,651,707.10	100.00

ที่มา : ฐานะการเงินสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.20 จะเห็นได้ว่า ปี 2562 เงินให้กู้ยืมระยะสั้น คิดเป็นร้อยละ 28.58 ปี 2563 เงินให้กู้ยืมระยะสั้น คิดเป็นร้อยละ 28.58 ก่อนที่สหกรณ์จะทำโครงการฯ ปี 2564 เงินให้กู้ยืมระยะสั้น คิดเป็นร้อยละ 24.83 ปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 17.02 และในปี 2566 คิดเป็นร้อยละ 16.73 ซึ่งจะเห็นได้มียอดลดลง สหกรณ์การเกษตรปรับปรุงโครงสร้างให้กับสมาชิก ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมลดลง ทำให้สินทรัพย์หมุนเวียนมียอดลดลงอย่างต่อเนื่อง ในส่วนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เงินให้กู้ยืมระยะยาว ปี 2565-2566 มียอดเพิ่มขึ้นจากปี 2562-2564 ทำให้อัตราส่วนของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้การปรับโครงสร้างหนี้ทำให้สหกรณ์ต้องติดตามลูกหนี้กลุ่มนี้ หากลูกหนี้ไม่สามารถส่งได้ตามกำหนด จะส่งผลถึงการถูกต้องค่าเผื่อได้ ก่อนทำโครงการฯ ทุนเรือนหุ้น ปี 2562-2563 คิดเป็นร้อยละ 40.58, 32.18 ปี 2564 สหกรณ์ฯ เริ่มทำโครงการฯ ทำให้ ปี 2564-2566 ทุนเรือนหุ้นเริ่มลดลง คิดเป็นร้อยละ 29.67, 28.95, 26.40 ตามลำดับ หลังจากที่สหกรณ์ฯ ได้ทำโครงการฯ ทุนสำรองของสหกรณ์ฯ มียอดเพิ่มขึ้นทุกปี จาก ปี 2562-2566 คิดเป็นร้อยละ 36.36, 40.96, 42.27, 42.29 และ 44.95 สหกรณ์ฯ มีกำไรเพิ่ม สามารถที่จะจัดสรรเข้าทำสำรอง และทุนสะสมตามข้อบังคับระเบียบอื่นๆ ได้เพิ่มขึ้น ในด้านกำไรสุทธิ จากปี 2562-2563 ก่อนทำโครงการฯ มียอดต่ำกว่า ปี 2564-2565 หลังจากที่สหกรณ์ฯ เริ่มทำโครงการฯ ทำให้มียอดกำไรสุทธิ ปี 2564 และ 2565 คิดเป็นร้อยละ 3.52 และ 3.95 ในปี 2566 มีกำไรสุทธิลดลง คิดเป็นร้อยละ 2.29 แต่ยังมียอดสูงกว่าปี 2562-2563

ตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์หัตถ์รายย่อยของปีฐานคงที่ ปี 2562 – 2566

	2562	2563	2564	2565	2566
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	50.52	54.44	53.83	51.73	51.80
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - สุทธิ	28.58	26.01	24.83	17.02	16.73
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	1.97	1.02	3.23	4.54	3.72
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ	1.81	1.54	2.01	1.17	0.70
สินค้ำคงเหลือ	0.58	0.41	0.16	0.33	0.37
ที่ดินแทนการชำระหนี้รอจำหน่าย	1.86	2.00	2.02	1.02	1.06
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.24	0.07	0.29	0.29	0.13
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	85.57	85.51	86.39	76.09	74.51
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินลงทุนระยะยาว	0.82	1.02	1.07	1.07	0.74
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	13.07	12.95	20.20	21.71	23.76
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์- สุทธิ	0.39	0.36	0.84	0.96	0.98
เงินประกันมิเตอร์ไฟฟ้า	0.15	0.16	0.17	0.16	0.01
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	14.43	14.49	13.61	23.91	25.49
รวมสินทรัพย์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
หนี้สินและทุนของสหกรณ์					
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินรับฝาก	12.12	13.48	13.14	13.13	13.73
เงินรอจ่ายคืนที่ดินแทนการชำระหนี้	0.71	0.79			
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	0.58	0.38	1.10	0.65	0.40
รวมหนี้สินหมุนเวียน	13.41	14.66	14.24	13.77	14.13
หนี้สินไม่หมุนเวียน					
สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	0.65	0.87	1.77	1.90	2.18
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	0.54	1.33			
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	1.19	2.20	1.77	1.90	2.18
รวมหนี้สิน	14.60	16.86	16.01	15.68	16.31
ทุนของสหกรณ์					
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10 บาท)	40.58	32.18	29.67	28.95	26.40
ทุนสำรอง	36.36	40.96	42.27	42.29	44.95
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบอื่นๆ	7.02	8.35	8.30	8.88	9.66
กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	0.11	.021	0.25	0.25	0.39
กำไรสุทธิประจำปี	1.33	1.44	3.52	3.95	2.29
รวมทุนของสหกรณ์	84.40	83.14	83.99	84.32	84.69
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

จากตารางที่ 4.21 การวิเคราะห์อัตราร้อยละของปีฐานคงที่ ปี 2562-2566 โดยใช้ ปี 2561 เป็นฐานคงที่ พบว่า เงินทุนที่จัดหาเพื่อเป็นทุน สหกรณ์ได้นำไปลงทุนในเงินสดและเงินฝากธนาคารตั้งแต่ ปี 2562-2566 มีค่าเฉลี่ย 52.46 เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ มีแนวโน้มลดลง ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในปี 2564-2566 เนื่องจากสมาชิกเข้ามาทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเพิ่มมากขึ้น ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับปี 2562-2564 มียอดสูง หลังจากเริ่มทำโครงการฯ ปี 2565-2566 ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ มียอดปรับลดลง สหกรณ์สามารถควบคุมยอดสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นปีได้ดี เงินให้กู้ยืมระยะยาวปี 2562-2563 มียอดต่ำกว่าปี 2564-2566 เนื่องจาก สหกรณ์มีการปรับโครงสร้างให้กับสมาชิก สหกรณ์มียอดเงินรับฝากจากสมาชิก ปี 2562-2566 ไม่ต่างกันมาก ปี 2562-2563 สหกรณ์มีทุนเรือนหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว สูงกว่า ปี 2564-2566 ในขณะที่ทุนสำรอง มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เนื่องมาจากสหกรณ์มีกำไรเพิ่มมากขึ้น ทำให้ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบอื่นๆ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ยอดกำไรสุทธิปี 2562-2563 ก่อนทำโครงการมี ยอดต่ำกว่า ปี 2564-2566 หลังทำโครงการฯ

2.3 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ จากการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ

ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ จากการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ CAMELS Analysis ตั้งแต่ปี 2562-2566 ผลการวิเคราะห์ในแต่ละมุมมองดังนี้

มิติที่ 1 C-Capital Strength : ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงหรือความเข้มแข็งของเงินทุน เป็นการวิเคราะห์แหล่งเงินทุนที่สามารถรองรับ หรือป้องกันผลกระทบจากความเสียหายทางด้านธุรกิจและการเงินที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์ เงินทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามระเบียบ ข้อบังคับ กำไรสุทธิและการจัดหาเงินทุนในรูปของการก่อหนี้ผูกพัน เพื่อวัดความมั่นคงของสหกรณ์ ประกอบด้วยการวิเคราะห์อัตราส่วนต่อไปนี้

1) **อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน** กล่าวคือ อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์คำนวณจากหนี้สินทั้งสิ้น หาร ด้วยทุนของสหกรณ์

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}} \text{ (เท่า)}$$

ตารางที่ 4.22 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ปี 2562 – 2566

ปี	หนี้สินทั้งสิ้น (บาท)	ทุนของสหกรณ์ (บาท)	อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (บาท)	ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group)
2562	11,440,170.36	66,926,378.81	0.17	1.96
2563	11,902,522.27	58,694,240.53	0.20	1.92
2564	11,191,297.64	58,732,088.41	0.19	0.80
2565	11,163,653.05	60,048,986.82	0.19	1.84
2566	11,196,653.61	57,455,053.49	0.19	1.84
ค่าเฉลี่ย			0.19	1.70

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

จากตารางที่ 4.22 แสดงได้ว่าในปี 2564-2566 อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนไม่เปลี่ยนแปลงแต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ (Peer Group) แสดงว่าไม่มีผลกระทบต่ออัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ทุนสูงกว่าหนี้สิน แนวโน้มการทำโครงการไม่เปลี่ยนแปลง

2) อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ กล่าวคือ อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น และยังสะท้อนถึงการมีทุนที่ไม่สามารถนำออกมาใช้ได้ เว้นแต่การนำมาชดเชยผลขาดทุนและกรณีแยกสหกรณ์ และยังไม่มีภาวะผูกพันในการที่ต้องจ่ายผลตอบแทน หากแม้ว่าอัตราส่วนนี้ต่ำ สหกรณ์ฯ ก็อาจจะมีความเสี่ยงที่สูงได้ ดังตารางที่ 4.25

$$\text{อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}} \quad (\text{เท่า})$$

ตารางที่ 4.23 อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ ปี 2562 – 2566

ปี	ทุนสำรอง (บาท)	สินทรัพย์ทั้งสิ้น (บาท)	อัตราส่วนทุนสำรอง ต่อสินทรัพย์ (เท่า)	เกณฑ์ของกลุ่มขนาดใหญ่มาก (Peer Group)
2562	28,497,205.02	78,366,549.17	0.36	0.07
2563	28,914,757.05	70,596,762.80	0.41	0.07
2564	29,553,607.47	69,923,386.05	0.42	0.06
2565	30,114,913.39	68,651,707.10	0.44	0.08
2566	30,858,500.94	71,212,639.87	0.43	0.08
ค่าเฉลี่ย			0.41	0.07

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

จากตารางที่ 4.23 แสดงได้ว่าในปี 2562-2566 ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ ไม่เปลี่ยนแปลง ค่าเฉลี่ยทุนสำรอง สูงกว่า (Peer Group)

3) อัตราการเติบโตของทุนของสหกรณ์ กล่าวคือ อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้น(ลดลง) ทุนของสหกรณ์ ดูได้จากทุนของสหกรณ์ปีก่อนและปีปัจจุบัน ซึ่งทุนของสหกรณ์ปี 2562 เท่ากับ 67,698,027.55 บาท ตัวเลขอัตราส่วนนี้ยิ่งสูงมากเท่าใดจะบ่งบอกถึงการเติบโตของทุนสหกรณ์ที่มากขึ้น ดังตารางที่ 4.24

$$\text{อัตราการเติบโตของสหกรณ์} = \frac{\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}} \text{ (ร้อยละ)}$$

ตารางที่ 4.24 อัตราการเติบโตของสหกรณ์ ปี 2562 - 2566

ปี	ทุนปีปัจจุบัน (บาท)	ทุนปีก่อน (บาท)	อัตราการเติบโตของ ทุน (ร้อยละ)	เกณฑ์ของกลุ่มขนาด ใหญ่สุด (Peer Group)
2562	66,926,378.81	67,698,027.55	1.14	0.92
2563	58,694,240.53	66,926,378.81	(12.30)	4.69
2564	58,732,088.41	58,694,240.53	0.06	0.00
2565	60,048,986.82	58,732,088.41	2.24	(4.68)
2566	57,455,053.49	60,048,986.82	(4.30)	(4.68)
	ค่าเฉลี่ย		(2.63)	(0.75)

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

จากตารางที่ 4.24 อัตราการเติบโตของสหกรณ์ ปี 2562 – 2566 แสดงให้เห็นว่า อัตราการเติบโตของทุนปี 2564 และปี 2566 ลดลงเกิดจากสมาชิกชราภาพและเสียชีวิต

4) อัตราการเติบโตของหนี้ กล่าวคือ อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่ เพิ่มขึ้น(ลดลง) หนี้สินของสหกรณ์ ดูได้จากหนี้สินของสหกรณ์ปีก่อนและปีปัจจุบัน ซึ่งหนี้สินของสหกรณ์ปี 2562 เท่ากับ 11,529,309.31 บาท ตัวเลขที่คำนวณได้นี้ยิ่งสูงมากเพียงใดจะบ่งบอกถึงการเติบโตของหนี้สินของสหกรณ์ที่เพิ่มขึ้น ดังตาราง 4.27

$$\text{อัตราการเติบโตของหนี้} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน} \times 100}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}} \text{ (ร้อยละ)}$$

ตารางที่ 4.25 อัตราส่วนหนี้สินของสหกรณ์ ปี 2562-2566

ปี	หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน (บาท)	หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน (บาท)	อัตราการเติบโต ของหนี้ (ร้อยละ)	เกณฑ์ของกลุ่ม ขนาดใหญ่มาก (Peer Group)
2562	11,440,170.36	11,529,309.31	(0.77)	(3.13)
2563	11,902,522.27	11,440,170.36	4.04	2.39
2564	11,191,297.64	11,902,522.27	(5.98)	(3.07)
2565	11,163,653.05	11,191,297.64	(0.25)	(7.06)
2566	11,196,653.61	11,163,653.05	0.30	(7.06)
	ค่าเฉลี่ย		(0.53)	(3.59)

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

จากตารางที่ 4.25 อัตราส่วนหนี้สินของสหกรณ์ฯ ปี 2562-2566 แสดงให้เห็นว่า อัตราการเติบโตของหนี้ ปี 2564-2565 ที่ลดลง ปี 2566 เพิ่มขึ้นจากปี 2565 คิดเป็นร้อยละ 0.30 ซึ่งดีกว่า (Peer Group) ค่าเฉลี่ย อัตราการเติบโตของหนี้ยังต่ำกว่า (Peer Group) และในอนาคต ผู้บริหารสามารถระดมเงินฝาก เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนเป็นต้นทุนที่ต่ำ ธุรกิจรับฝากเงินไม่โตมากนัก

5) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น กล่าวคือ อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนจากการลงทุน ที่ได้จากกำไรสุทธิ และส่วนของผู้ถือหุ้นสหกรณ์ปีก่อนและปีปัจจุบันหารด้วยสอง ดังตารางที่ 4.26

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}} \quad (\text{ร้อยละ})$$

ตารางที่ 4.26 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น ปี 2562 - 2566

ปี	กำไรสุทธิ (บาท)	ทุนของสหกรณ์ ถัวเฉลี่ย (บาท)	อัตราผลตอบแทนต่อ ส่วนของผู้ถือหุ้น (ร้อยละ)	เกณฑ์ของกลุ่ม ขนาดใหญ่ มาก (Peer Group)
2562	1,043,879.83	11,484,739.84	9.09	4.40
2563	1,017,888.30	11,671,346.32	8.72	4.87
2564	2,459,010.02	11,546,909.96	21.30	5.35
2565	2,811,292.84	11,177,475.34	25.15	3.20
2566	1,570,350.59	11,180,153.33	14.05	3.20
	ค่าเฉลี่ย		15.66	4.20

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

จากตารางที่ 4.26 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนทุนของสหกรณ์ฯ ปี 2562-2563 แสดงให้เห็นว่า มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนทุน ต่ำกว่า ปี 2564-2565 เนื่องจาก ปี 2564-2565 มีกำไรสุทธิเพิ่มมากขึ้น ส่วนในปี 2566 ยอดกำไรลดลงทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนลดลง แต่ยังสูงกว่าปี 2562 และ 2563

ตารางที่ 4.27 สรุปสถิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ปี 2562 – 2566

อัตรา ปี	อัตราส่วน หนี้สินต่อทุน (เท่า)		อัตราส่วน ทุนสำรองต่อ สินทรัพย์ (เท่า)		อัตรากาเรเดบิต ของทุน (%)		อัตรากาเรเดบิต ของหนี้ (%)		อัตราผลตอบแทน ต่อส่วนของทุน (%)	
	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer
2562	0.17	1.96	0.36	0.07	1.14	0.92	(0.77)	(3.13)	9.09	4.40
2563	0.20	1.92	0.41	0.07	(12.30)	4.69	4.04	2.39	8.72	4.87
2564	0.19	0.80	0.42	0.06	0.06	0.00	(5.98)	(3.07)	21.30	5.35
2565	0.19	1.84	0.44	0.08	2.24	(4.68)	(0.25)	(7.06)	25.15	3.20
2566	0.19	1.84	0.43	0.08	(4.30)	(4.68)	0.30	(7.06)	14.05	3.20
เฉลี่ย	0.19	1.67	0.41	0.07	(2.63)	(0.75)	(0.53)	(3.29)	15.66	4.20

จากตารางที่ 4.27 สรุปสถิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ปี 2562 - 2566 สรุปได้ ดังนี้

- 1) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ โดยเฉลี่ยต่ำกว่า Peer Group แสดงถึงสหกรณ์สามารถก่อหนี้ได้อีก แต่ก็ต้องคำนึงถึงต้นทุนจากการก่อหนี้ด้วยเพราะจะเป็นภาระผูกพันในการชำระคืนในอนาคต
- 2) อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ ถือว่ามีความมั่นคงเท่ากับค่าเฉลี่ยของกลุ่ม Peer Group และสหกรณ์ควรทำให้อัตราส่วนทุนนี้สูงขึ้นเรื่อย ๆ หมายถึงการสร้างควมมั่นคงให้กับสหกรณ์ในอนาคต
- 3) อัตรากาเรเดบิตของสหกรณ์ โดยเฉลี่ยต่ำกว่า Peer Group สหกรณ์ควรทำให้อัตราหนี้สูงขึ้นซึ่งจะแสดงถึงประสิทธิภาพในการระดมทุนของสหกรณ์เพื่อความมั่นคงของสหกรณ์

4) อัตราการเติบโตของหนี้โดยเฉลี่ยต่ำกว่า Peer Group ถือว่าดี เพราะสหกรณ์มีการก่อหนี้ที่ต่ำ เนื่องจากมีการระดมทุนภายในที่มีต้นทุนต่ำกว่าระดมทุนภายนอก อย่างไรก็ตาม สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องให้เพียงพอ

5) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยอัตราเฉลี่ยสูงกว่า Peer Group แสดงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับจากเงินที่ลงทุนไปสูงถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

มิติที่ 2 A-Asset Quality : คุณภาพของสินทรัพย์ เป็นการวิเคราะห์สินทรัพย์ที่ลงทุนได้ก่อให้เกิดรายได้แก่สหกรณ์อย่างไร และได้ถูกใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ สินทรัพย์ที่จะวัดประสิทธิภาพ เช่น ลูกหนี้ สินค้าคงคลังสินทรัพย์รวม เป็นต้น เพื่อวัดความสามารถในการสร้างรายได้ของสหกรณ์ ประกอบด้วยการวิเคราะห์อัตราส่วนต่อไปนี้

1) **อัตราการค้างชำระ** กล่าวคือ อัตราส่วนนี้ใช้วัดความสามารถในการบริหารลูกหนี้ที่มีประสิทธิภาพ ดูได้จาก หนี้ที่ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนดหาร ด้วยหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ

$$\text{อัตราการค้างชำระ} = \frac{\text{หนี้ที่ไม่สามารถชำระได้ตามกำหนด} \times 100}{\text{หนี้ที่ถึงกำหนดชำระ}}$$

ตารางที่ 4.28 อัตราการค้างชำระหนี้ ปี 2562-2566

ปี	หนี้ที่ถึงกำหนดชำระ (บาท)	หนี้ที่ไม่สามารถชำระ ได้ตามกำหนด(บาท)	อัตราการค้างชำระ (ร้อยละ)	เกณฑ์ของกลุ่มขนาด ใหญ่มาก (Peer Group)
2562	32,683,592.90	15,790,433.09	48.31	38.98
2563	32,641,596.97	15,295,249.71	46.86	40.19
2564	27,492,800.92	13,767,049.53	50.08	39.17
2565	25,418,437.40	12,334,241.25	48.52	38.18
2566	27,583,570.76	6,740,703.14	24.44	37.29
	ค่าเฉลี่ย		43.64	37.76

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

2) **อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์** กล่าวคือ อัตราส่วนนี้ใช้วัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ เพื่อก่อให้เกิดรายได้ ดูได้จากการขาย/บริการ หาร ด้วย สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อนและปีปัจจุบัน หาร ด้วยสอง สินทรัพย์ปี 2561 จำนวน 79,227,336.86 บาท

$$\text{อัตราหมุนของสินทรัพย์} = \frac{\text{ขาย/บริการ (รอบ)}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นสิ้นปีเฉลี่ย}}$$

ตารางที่ 4.29 อัตราหมุนของสินทรัพย์ ปี 2562 – 2566

ปี	ขาย/บริการ (บาท)	สินทรัพย์ทั้งสิ้น เฉลี่ย (บาท)	อัตราหมุนของ สินทรัพย์ (รอบ)	เกณฑ์ของกลุ่มขนาด ใหญ่ (Peer Group)
2562	9,228,005.68	78,796,943.02	0.12	0.52
2563	5,930,380.16	74,481,655.99	0.08	0.52
2564	11,049,190.33	70,260,074.43	0.16	0.23
2565	15,491,153.34	70,568,012.96	0.22	0.59
2566	14,676,301.99	69,932,173.49	0.21	0.59
	ค่าเฉลี่ย		0.16	0.49

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

จากตารางที่ 4.29 แสดงได้ว่าในปี 2564-2566 มีอัตราหมุนของสินทรัพย์ มีปริมาณ
ธุรกิจดีขึ้น แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ย (Peer Group)

3) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ กล่าวคือ อัตราส่วนนี้ใช้วัดประสิทธิภาพในการใช้
สินทรัพย์ที่มีอยู่ เพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนที่สูง ดูได้จากกำไรจากการดำเนินงานหารด้วยสินทรัพย์
ทั้งสิ้นปีก่อนและปีปัจจุบัน หาร ด้วยสอง สินทรัพย์ปี 2561 จำนวน 79,227,336.86 บาท

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นเฉลี่ย}} \times 100 \quad (\text{ร้อยละ})$$

ตารางที่ 4.30 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ปี 2562 – 2566

ปี	กำไรจากการ ดำเนินงาน (บาท)	สินทรัพย์ทั้งสิ้น เฉลี่ย (บาท)	อัตราผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์ (ร้อยละ)	เกณฑ์ของกลุ่มขนาด ใหญ่ (Peer Group)
2562	2,469,374.02	78,796,943.02	3.13	1.53
2563	1,043,879.83	74,481,655.99	1.40	1.47
2564	1,017,888.30	70,260,074.43	1.45	1.66
2565	2,459,010.02	70,568,012.96	3.48	2.96
2566	2,811,929.84	69,932,173.49	4.02	1.12
	ค่าเฉลี่ย		2.70	1.75

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

จากตารางที่ 4.30 แสดงได้ว่าในปี 2562-2563 มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ต่ำกว่า (Peer Group) หลังจากเริ่มทำโครงการ ปี 2564-2566 มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ สูงกว่า (Peer Group) ค่าเฉลี่ยสูงกว่า(Peer Group)

4) อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ กล่าวคือ อัตราส่วนนี้ใช้วัดประสิทธิภาพในการขยายตัวของกิจการมีการเติบโตของสินทรัพย์ ดูได้จากสินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบันลบสินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อนหาร ด้วยสินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน สินทรัพย์ปี 2561 จำนวน 79,227,336.86 บาท

$$\text{อัตราการเติบโตของสินทรัพย์} = \frac{(\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน} - \text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน}) \times 100}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้นก่อนเฉลี่ย}} \quad (\text{ร้อยละ})$$

ตารางที่ 4.31 อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ ปี 2562 – 2566

ปี	สินทรัพย์ทั้งสิ้นปี ปัจจุบัน-สินทรัพย์ ทั้งสิ้นปีก่อน(บาท)	สินทรัพย์ทั้งสิ้น เฉลี่ย (บาท)	อัตราการเติบโต ของสินทรัพย์ (ร้อยละ)	เกณฑ์ของกลุ่มขนาด ใหญ่มาก (Peer Group)
2562	(80,073.65)	78,796,943.02	0.10	2.38
2563	(860,787.69)	74,481,655.99	(1.16)	(1.80)
2564	(7,769,786.37)	70,260,074.43	(11.06)	3.17
2565	(673,376.75)	70,568,012.96	(0.95)	(1.39)
2566	1,289,253.82	69,932,173.49	1.84	(6.23)
	ค่าเฉลี่ย		(2.24)	(0.77)

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

จากตารางที่ 4.31 แสดงได้ว่า มีอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย (Peer Group) ซึ่งเกิดจากสินทรัพย์ที่มีแนวโน้มลดลง

ตารางที่ 4.32 สรุป มิติที่ 2 คุณภาพสินทรัพย์

อัตรา ปี	อัตราการค้าง ชำระ (%)		อัตราหมุนเวียน สินทรัพย์ (รอบ)		อัตราผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์ (%)		อัตราการเติบโต ของสินทรัพย์(%)	
	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer
2562	48.31	38.98	0.12	0.52	3.13	1.53	0.10	2.38
2563	46.86	40.19	0.08	0.52	1.40	1.47	(1.16)	(1.80)
2564	50.08	39.17	0.16	0.23	1.45	1.66	(11.06)	3.17
2565	48.52	38.18	0.22	0.59	3.48	2.96	(0.95)	(1.39)
2566	24.44	37.29	0.21	0.59	4.02	1.12	1.84	(6.23)
เฉลี่ย	43.64	37.76	0.16	0.49	2.70	1.75	(2.24)	(0.77)

มิติที่ 3 M-Management Capability : ชีตความสามารถในการบริหาร เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถของฝ่ายบริหารในการวางแผนกลยุทธ์ และจัดโครงสร้างองค์กรในการนำพาองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่กิจการเผชิญอยู่ เพื่อวัดความสามารถการบริหารงานของสหกรณ์ ประกอบด้วยการวิเคราะห์ที่อัตราส่วนต่อไปนี้

อัตราการเติบโตของธุรกิจ กล่าวคือ อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงอัตราการเพิ่ม (ลด) ของปริมาณธุรกิจเฉพาะของสหกรณ์ โดยเทียบระหว่างปีปัจจุบันกับปีก่อน ปี 2561 เท่ากับ 28,289,966

$$\text{อัตราการเติบโตของธุรกิจ} = \frac{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีปัจจุบัน} - \text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน} \times 100}{\text{มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน}} \quad (\text{ร้อยละ})$$

ตารางที่ 4.33 อัตราการเติบโตของธุรกิจ ปี 2562 – 2566

ปี	มูลค่าธุรกิจรวมปี ปัจจุบัน (บาท)	มูลค่าธุรกิจรวม ปีก่อน (บาท)	อัตราการเติบโต ของธุรกิจ (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) (ร้อยละ)
2562	22,453,797.25	28,289,966.00	(20.63)	(0.43)
2563	18,883,119.04	22,453,797.25	(15.90)	(1.73)
2564	18,975,099.58	18,883,119.04	0.49	(5.62)
2565	21,702,489.20	18,975,099.58	14.37	(0.85)
2566	28,214,799.60	21,702,489.20	30.00	(0.85)
	ค่าเฉลี่ย		1.67	(1.90)

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.33 แสดงได้ว่าในปี 2564-2566 สหกรณ์มีอัตราการเติบโตของธุรกิจ ในปี 2564-2566 ทำให้ธุรกิจเริ่มเจริญเติบโต ทำให้มียอดขาย/บริการเพิ่มขึ้น สมาชิกอาจจะกู้เงินได้เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ค่าเฉลี่ยดีกว่า (Peer Group)

มิติที่ 4 E-Earning Sufficiency : ความสามารถในการทำกำไร เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ในธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินอยู่ซึ่งประกอบไปด้วยการรักษาอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้ต่ำ และเพิ่มอัตรากำไรขั้นต้นในแต่ละธุรกิจให้มากที่สุด รวมทั้งวิเคราะห์ถึงคุณภาพและแนวโน้มของกำไรในอนาคตของสหกรณ์เพื่อวัดความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์ ประกอบด้วยการวิเคราะห์อัตราส่วนต่อไปนี้

1) กำไรต่อสมาชิก อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงส่วนของสมาชิกที่จะได้รับจากกำไรสหกรณ์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไร โดยดูจากกำไรสุทธิหารด้วยจำนวนสมาชิก

$$\text{กำไรต่อสมาชิก} = \frac{\text{กำไรสุทธิ (บาท)}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$$

ตารางที่ 4.34 กำไรต่อสมาชิก ปี 2562 – 2566

ปี	กำไรสุทธิ (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	กำไรต่อ สมาชิก (บาท)	ค่าเฉลี่ยของ กลุ่ม (Peer Group) (บาท)	สูงกว่า	ต่ำกว่า
					✓	-
2562	1,043,879.83	676	1,544.20	911.00	✓	-
2563	1,017,888.30	638	1,595.44	1,095.05	✓	-
2564	2,459,010.02	635	3,872.46	1,132.51	✓	-
2565	2,811,929.84	631	4,456.31	785.28	✓	-
2566	1,570,350.59	619	2,536.92	785.28	✓	-
	ค่าเฉลี่ย		2,801.07	941.82	✓	-

ที่มา : รายงานประจำปีสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.34 แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์ฯ มีกำไรต่อสมาชิก จำนวน 1,544.20 บาทต่อคน ปี 2563 จำนวนเงิน 1,595.44 บาทต่อคน ปี 2564 จำนวนเงิน 3,872.46 บาทต่อคน ปี 2565 จำนวนเงิน 4,456.31 บาทต่อคน และในปี 2566 จำนวนเงิน 2,536.92 บาทต่อคน จากตัวเลขในตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีกำไรสุทธิ ไม่คงที่ โดยเฉพาะใน ปี 2564 – 2565 มีกำไรต่อสมาชิกเพิ่มสูงขึ้น

2) **เงินออมต่อสมาชิก** อัตราส่วนนี้วัดศักยภาพของสมาชิกในการออมเงิน สะท้อนให้เห็นถึงเงินที่นำมาฝาก ที่สมาชิกไว้วางใจสหกรณ์ สามารถดูเงินฝากของสมาชิกบวกด้วยทุนเรือนหุ้นหารด้วยจำนวนสมาชิก

$$\text{เงินออมต่อสมาชิก} = \frac{\text{เงินฝากของสมาชิก+ทุนเรือนหุ้น}}{\text{จำนวนสมาชิก}} \quad (\text{บาท})$$

ตารางที่ 4.35 เงินออมต่อสมาชิก ปี 2562 – 2566

ปี	เงินออม (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	เงินออมต่อ สมาชิก (บาท)	ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) (บาท)	ค่าเฉลี่ย	
					สูงกว่า	ต่ำกว่า
2562	9,497,097.65	676	61,090	30,831.34	✓	-
2563	9,519,071.32	638	50,526	34,905.16	✓	-
2564	9,138,873.60	635	47,059	36,983.02	✓	-
2565	9,348,615.05	631	47,487	34,382.25	✓	-
2566	9,426,302.58	619	44,510	34,382.25	✓	-
ค่าเฉลี่ย			50,134.40	34,296.80	✓	-

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.35 แสดงให้เห็นว่าในปี 2562 สหกรณ์ฯ มีเงินออมต่อสมาชิก จำนวนเงิน 61,090 บาทต่อคน ปี 2563 มีจำนวนเงินออมต่อสมาชิก จำนวนเงิน 50,526 บาทต่อคน ปี 2564 มีจำนวนเงินออมต่อสมาชิก จำนวนเงิน 47,059 บาทต่อคน ปี 2565 มีจำนวนเงินออมต่อสมาชิก จำนวนเงิน 47,487 บาทต่อคน และในปี 2566 มีจำนวนเงินออมต่อสมาชิก จำนวน 44,510 บาทต่อคน จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ฯ มีเงินออมต่อสมาชิกลดลง ในปี 2564-2566

3) **หนี้สินต่อสมาชิก** อัตราส่วนนี้วัดความเสี่ยงในการเกิดหนี้ของสมาชิก สามารถดูหนี้สินทั้งสิ้นของสมาชิกหารด้วยจำนวนสมาชิก

$$\text{หนี้สินต่อสมาชิก} = \frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้+ลูกหนี้การค้า+ลูกหนี้อื่น}}{\text{จำนวนสมาชิก}} \quad (\text{บาท})$$

ตารางที่ 4.36 หนี้สินต่อสมาชิก ปี 2562 – 2566

ปี	หนี้สินสมาชิก (บาท)	จำนวน สมาชิก (คน)	หนี้สินต่อ สมาชิก (บาท)	ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) (บาท)	สูงกว่า	ต่ำกว่า
2562	37,871,500.82	676	56,023	42,398.33	✓	-
2563	32,137,310.64	638	50,372	51,897.86	-	✓
2564	31,110,847.48	635	48,993	52,729.21	-	✓
2565	33,804,059.05	631	53,572	43,417.04	✓	-
2566	33,207,891.41	619	53,648	43,417.04	✓	-
	ค่าเฉลี่ย		52,521.60	46,771.90	✓	-

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.36 แสดงได้ว่าในปี 2562 มีหนี้สินต่อสมาชิก จำนวนเงิน 56,023 บาท ต่อคน ปี 2563 จำนวนเงิน 50,372 บาท ปี 2564 จำนวนเงิน 48,993 บาท ปี 2565 จำนวนเงิน 53,572 บาทต่อคน และปี 2566 จำนวนเงิน 53,648 บาทต่อคน จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีหนี้สินต่อสมาชิกลดลงจากปี 2562 จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีหนี้สินต่อสมาชิกลดลงอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มลดลง ซึ่งในอนาคตถูกจำกัดด้วยจำนวนสมาชิกที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

4) อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนนี้บ่งชี้ถึงร้อยละของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเปรียบเทียบกับกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน = $\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน} \times 100}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}$ (ร้อยละ)

ตารางที่ 4.37 อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ปี 2562 – 2566

ปี	ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (บาท)	กำไรก่อนหัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (คน)	อัตราค่าใช้จ่ายฯ (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) (บาท)	สูงกว่า	ต่ำกว่า
2562	1,897,971.61	4,367,345.63	43.46	67.79	-	✓
2563	1,601,375.51	2,619,264.05	61.14	63.47	-	✓
2564	1,552,478.87	4,011,488.89	38.70	61.56	-	✓
2565	1,574,377.79	4,386,307.63	35.89	49.66	-	✓
2566	1,653,791.75	3,224,142.34	51.29	49.66	✓	-
	ค่าเฉลี่ย		46.10	58.43	-	✓

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

5) อัตราการเติบโตของทุนสำรอง อัตราส่วนนี้บ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงของทุนสำรองของสหกรณ์ โดยใช้ทุนสำรองปีปัจจุบันลบทุนสำรองปีก่อนหารด้วยทุนสำรองปีก่อนหลังจากนั้นเทียบเป็นอัตราร้อยละ ซึ่งทุนสำรองปี 2561 เท่ากับ 27,471,811.06 บาท

$$\text{อัตราการเติบโตของทุนสำรอง} = \frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสำรองปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนสำรองปีก่อน}} \text{ (ร้อยละ)}$$

ตารางที่ 4.38 อัตราการเติบโตของทุนสำรอง ปี 2562 – 2566

ปี	ทุนสำรองปี ปัจจุบัน (บาท)	ทุนสำรองปีก่อน (บาท)	อัตราการ เติบโตของทุน สำรอง (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ยของ กลุ่ม (Peer Group) (บาท)	สูงกว่า	ต่ำกว่า
2562	28,497,205.05	27,471,811.06	3.73	0.19	✓	-
2563	28,914,575.05	28,497,205.05	1.46	5.67	-	✓
2564	29,553,607.47	28,914,575.05	2.21	0.69	✓	-
2565	30,114,913.39	29,553,607.47	1.90	9.47	-	✓
2566	30,858,500.94	30,114,913.39	2.47	9.47	-	✓
	ค่าเฉลี่ย		2.35	5.09	-	✓

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.38 แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์ฯ มีอัตราการเติบโตของทุนสำรอง ร้อยละ 3.73 ปี 2563 ร้อยละ 1.46 ปี 2564 ร้อยละ 2.21 ปี 2565 ร้อยละ 1.90 และในปี 2566 ร้อยละ 2.47 จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราการเติบโตของทุนสำรองลดลงจากปี 2562

6) อัตราการเติบโตของทุนของทุนสะสมอื่นๆ อัตราส่วนนี้บ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงของทุนสะสมอื่นๆ ของสหกรณ์ โดยใช้ทุนสะสมอื่นๆ ปีปัจจุบันลบทุนสะสมอื่นๆ ปีก่อนหารด้วยทุนสะสมอื่นๆ ปีก่อนหลังจากนั้นเทียบเป็นอัตราร้อยละ ซึ่งทุนสะสมอื่นๆ ปี 2561 เท่ากับ 4,935,962.47 บาท

$$\text{อัตราการเติบโตของทุนของทุนสะสมอื่นๆ} = \frac{\text{ทุนสะสมอื่นๆ ปีปัจจุบัน} - \text{ทุนสะสมอื่นๆ ปีก่อน} \times 100}{\text{ทุนสะสมอื่นๆ ปีก่อน}} \quad (\text{ร้อยละ})$$

ตารางที่ 4.39 อัตราการเติบโตของทุนของทุนสะสมอื่นๆ ปี 2562 – 2566

ปี	ทุนสะสมอื่นๆ ปีปัจจุบัน (บาท)	ทุนสะสมอื่นๆ ปีก่อน (บาท)	อัตราการ เติบโตของ สะสมอื่นๆ (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ยของ		
				กลุ่ม (Peer Group) (บาท)	สูงกว่า	ต่ำกว่า
2562	5,501,543.96	4,935,962.47	11.46	6.47	✓	-
-2563	5,896,895.18	5,501,543.96	7.19	3.94	✓	-
2564	5,803,300.92	5,896,895.18	(1.59)	0.94	-	✓
2565	6,326,543.59	5,803,300.92	9.02	9.21	✓	-
2566	6,633,511.96	6,326,543.59	4.85	9.21	-	✓
	ค่าเฉลี่ย		6.19	5.95	✓	-

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.39 แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์ฯ มีอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆร้อยละ 11.46 ปี 2563 ร้อยละ 7.19 ปี 2564 ร้อยละ (1.59) ปี 2565 ร้อยละ 9.02 และในปี 2566 ร้อยละ 4.85 จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราการเติบโตของทุนสะสมลดลงจากปี 2562

7) อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ อัตราส่วนนี้บ่งชี้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง กำไรสุทธิของสหกรณ์ โดยใช้กำไรสุทธิปีปัจจุบันลบกำไรสุทธิ ปีก่อนหารด้วยกำไรสุทธิปี ก่อนหลังจากนั้นเทียบเป็นอัตราร้อยละ ซึ่งกำไรสุทธิ ปี 2561 เท่ากับ 2,469,374.02 บาท

$$\text{อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ ปีปัจจุบัน} - \text{กำไรสุทธิ ปีก่อน}}{\text{กำไรสุทธิ ปีก่อน}} \times 100 \quad (\text{ร้อยละ})$$

ตารางที่ 4.40 อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ ปี 2562 – 2566

ปี	กำไรสุทธิ ปีปัจจุบัน (บาท)	กำไรสุทธิ ปีก่อน (บาท)	อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ			
			เติบโตของ กำไรสุทธิ (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) (บาท)	สูงกว่า	ต่ำกว่า
2562	1,043,879.83	2,469,374.02	(57.73)	(59.79)	-	✓
2563	1,017,888.30	1,043,879.83	(2.49)	13.78	-	✓
2564	2,459,010.02	1,017,888.30	141.58	(2.68)	✓	-
2565	2,811,929.84	2,459,010.02	14.35	9.11	✓	-
2566	1,570,350.59	2,811,929.84	(44.15)	9.11	-	✓
ค่าเฉลี่ย			10.32	(6.09)	✓	-

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.40 แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์ฯ มีอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ ร้อยละ (57.73) ปี 2563 ร้อยละ (2.49) ปี 2564 ร้อยละ 141.58 ปี 2565 ร้อยละ 14.35 และในปี 2566 (44.15) จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิลดลง แต่ค่าเฉลี่ยยังสูงกว่า (Peer Group)

8) **อัตรากำไรสุทธิ** อัตราส่วนนี้บ่งบอกถึงความสามารถในการประกอบธุรกิจสหกรณ์ว่ามีผลกำไรสุทธิเมื่อเปรียบเทียบกับการขาย/บริการ(รายได้ธุรกิจหลัก) ทุกๆหนึ่งร้อยบาท จะเกิดกำไรสุทธิเท่าใด

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} \times 100}{\text{ขาย/บริการ(รายได้ธุรกิจหลัก)}} \quad (\text{ร้อยละ})$$

ตารางที่ 4.41 อัตรากำไรสุทธิ ปี 2562 – 2566

ปี	กำไรสุทธิ	ขาย/บริการ	อัตรากำไร	ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม	สูงกว่า	ต่ำกว่า
	(บาท)	(บาท)	สุทธิ (ร้อยละ)	(Peer Group) (ร้อยละ)		
2562	1,043,879.83	9,213,302.27	11.33	0.33	✓	-
2563	1,017,888.30	5,930,384.16	17.16	3.16	✓	-
2564	2,459,010.02	11,049,190.33	22.26	2.86	✓	-
2565	2,811,929.84	15,491,153.34	18.15	4.10	✓	-
2566	1,570,350.59	14,676,301.99	10.70	4.10	✓	-
	ค่าเฉลี่ย		15.92	2.91	✓	-

ที่มา : รายงานประจำปี สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562 – 2566

จากตารางที่ 4.41 แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์ฯ มีอัตรากำไรสุทธิ ร้อยละ 11.33 ปี 2563 ร้อยละ 17.16 ปี 2564 ร้อยละ 22.26 ปี 2565 ร้อยละ 18.15 และปี 2566 ร้อยละ 10.70 จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตรากำไรสุทธิไม่คงที่ ในปี 2564-2565

ตารางที่ 4.42 สรุป มิติที่ 4 ความสามารถในการทำกำไร

อัตราปี	กำไรต่อสมาชิก (บาท)		เงินออมต่อสมาชิก (บาท)		หนี้สินต่อสมาชิก (บาท)		ค่าใช้จ่ายดำเนินงานก่อนหัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	
	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer
2562	1,544.20	911.00	61,090	30,831.34	56,023	42,398.33	43.46	67.79
2563	1,595.44	1,095.05	50,526	34,905.16	50,372	51,897.86	61.14	63.47
2564	3,872.46	1,132.51	47,059	36,983.02	48,993	52,729.21	38.70	61.56
2565	4,456.31	785.28	47,487	34,382.25	53,572	43,417.04	35.89	49.66
2566	2,536.31	785.28	44,510	34,382.25	53,648	43,417.04	51.29	49.66
เฉลี่ย	2,801.07	941.82	50,134	34,296.80	52,522	46,771.90	46.10	58.43

อัตราปี	การเติบโตของทุนสำรอง (%)		การเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ (%)		การเติบโตของกำไรสุทธิ (%)		กำไรสุทธิ (%)	
	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer	สหกรณ์	peer
2562	3.73	0.19	11.46	6.47	(57.73)	(59.79)	11.33	0.33
2563	1.46	5.67	7.19	3.94	(2.49)	13.78	17.16	3.16
2564	2.21	0.69	(1.59)	0.94	141.58	(2.68)	22.26	2.86
2565	1.90	9.47	9.02	9.21	14.35	9.11	18.15	4.10
2566	2.47	9.47	4.85	9.21	(44.15)	9.11	10.70	4.10
เฉลี่ย	2.35	5.09	6.19	5.95	10.32	(6.09)	15.92	2.91

จากตารางที่ 4.42 สรุป มิติที่ 4 ความสามารถในการทำกำไร สรุปได้ ดังนี้

1) อัตรากำไรต่อสมาชิกโดยเฉลี่ยสูงกว่า(Peer Group) แสดงให้เห็นว่าก่อนทำโครงการ ปี 2562-2563 สหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรที่ต่ำแต่เมื่อเทียบกับ (Peer Group) ยังสูงกว่า หลังทำโครงการ ปี 2564-2566 ความสามารถในการทำกำไรสูงเพิ่มมากกว่าปี 2562-2563 ถือว่าเป็นผลดี

2) อัตราเงินออมต่อสมาชิก โดยเฉลี่ยสูงกว่า(Peer Group) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีเงินออมต่อสมาชิกมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าก่อนทำโครงการปี 2562-2563สหกรณ์มีเงินออมต่อสมาชิกสูงกว่า หลังทำโครงการ ปี 2564 - 2566

3) อัตราหนี้สินต่อสมาชิก โดยรวมสมาชิกมีหนี้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) ถึงแม้ว่าสหกรณ์จะมีหนี้สินต่อสมาชิกสูงกว่าค่าเฉลี่ยก็ตาม แต่หนี้สินต่อสมาชิกก็ลดลงอย่างต่อเนื่อง และจะมีแนวโน้มลดลงในอนาคต

4) อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานโดยรวมมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเมื่อเทียบกับกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายถือว่าดีมาก ปี 2562-2563 สหกรณ์มียอดค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานสูงกว่า หลังทำโครงการปี 2564-2566

5) การเติบโตของทุนสำรอง ภาพรวมค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) สหกรณ์มีทุนสำรองที่ไม่คงที่เนื่องจากสหกรณ์มีสมาชิกที่มีอายุสูงและเสียชีวิต ในบางปีทำให้ทุนสำรองมีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้นกว่า(Peer Group)

6) อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) สหกรณ์ควรจัดสรรทุนสะสมอื่นๆให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งนี้ เพื่อการเพิ่มขึ้นของทุนสะสมอื่นๆ ยิ่งมากทำให้เกิดความมั่นคงกับสหกรณ์

7) อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) เพื่อการเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธิเพื่อจัดสรรทุนต่อไป

8) อัตรากำไรสุทธิโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) แสดงถึงความสามารถในการบริหารกิจการมีกำไรต่อยอดขายสูง

มิติที่ 5 L-Liquidity : ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน หรือความเพียงพอต่อความต้องการใช้เงิน เป็นการพิจารณาความเพียงพอของเงินสดหรือสินทรัพย์ที่มีสภาพใกล้เคียงเงินสด รวมถึงสินทรัพย์อื่นที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย สภาพคล่องวัดได้จากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งคำนวณได้จากสัดส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน หากสหกรณ์มีความเสี่ยงของเงินทุน สหกรณ์จำเป็นต้องรักษาสภาพคล่องให้สูงเพียงพอ เพื่อหลีกเลี่ยง

ปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน เพื่อวัดสภาพคล่องของสหกรณ์ ประกอบด้วยการวิเคราะห์อัตราส่วนต่อไปนี้

1) อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนนี้ เป็นสัดส่วนระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน (เท่า)}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

ตารางที่ 4.43 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ปี 2562 – 2566

ปี	สินทรัพย์หมุนเวียน (บาท)	หนี้สินหมุนเวียน (บาท)	อัตราส่วน ทุนฯ (เท่า)	ค่าเฉลี่ยของ กลุ่ม (Peer Group) (เท่า)	สูงกว่า	ต่ำกว่า
2562	67,057,611.40	10,509,139.31	6.38	1.11	✓	-
2563	60,368,798.11	10,350,505.55	5.38	1.12	✓	-
2564	60,405,238.77	9,955,045.12	6.07	1.13	✓	-
2565	54,184,082.51	9,807,987.42	5.52	1.11	✓	-
2566	51,155,339.57	9,699,998.32	5.27	1.11	✓	-
	ค่าเฉลี่ย		5.72	1.11	✓	-

จากตารางที่ 4.43 แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน 6.38 เท่า และปี 2563 เท่ากับ 5.38 เท่า เป็น 2 ปีก่อนที่เริ่มทำโครงการฯ ปี 2564-2566 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เท่ากับ 6.07 , 5.52 และ 5.27 จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสภาพคล่องยังดี โครงการฯไม่กระทบเมื่อเทียบกับ (Peer Group) และยังมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน มีสภาพคล่องสูง หรือสหกรณ์มีความสามารถในการชำระหนี้สินของกิจการได้ดี แต่ก็อย่าให้มากจนเกินความจำเป็น เพราะก็อาจแสดงถึงการขาดประสิทธิภาพ ในการบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ได้เหมือนกัน เช่น สหกรณ์ไม่มีความสามารถในการจัดการลูกหนี้ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาตามมา คือการถูกตัดค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ หรือหนี้สูญในอนาคตได้

2) อัตราหมุนเวียนของสินค้า อัตราส่วนนี้ แสดงถึงจำนวนครั้งหรือรอบในการจำหน่ายสินค้าที่มีการหมุนเร็ว

$$\text{อัตราหมุนเวียนของสินค้า} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าขาย (รอบ)}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

เนื่องจากข้อมูลไม่ครบถ้วนจึงไม่สามารถวิเคราะห์ผลได้

3) อายุเฉลี่ยสินค้า อัตราส่วนนี้ จำนวนวันยิ่งน้อยวัน แสดงถึงอายุเฉลี่ยของสินค้าที่จำหน่ายออกได้เร็ว

$$\text{อายุเฉลี่ยสินค้า} = \frac{365 \text{ วัน (วัน)}}{\text{อัตราหมุนของสินค้า}}$$

เนื่องจากข้อมูลไม่ครบถ้วนจึงไม่สามารถวิเคราะห์ผลได้

4) อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด อัตราส่วนนี้ ร้อยละยิ่งสูง แสดงถึงลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนดมีอัตราสูงเทียบกับหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ

$$\text{อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด} = \frac{\text{ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด} \times 100}{\text{ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ}}$$

เนื่องจากข้อมูลไม่ครบถ้วนจึงไม่สามารถวิเคราะห์ผลได้

ตารางที่ 4.44 สรุป มิติที่ 5 ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน

ปี	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	
	สหกรณ์	ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group)
2562	6.38	1.11
2563	5.38	1.12
2564	6.07	1.13
2565	5.52	1.11
2566	5.27	1.11
เฉลี่ย	5.72	1.11

จากตารางที่ 4.44 ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน สรุปได้ดังนี้ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.72 เท่า สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) และมีแนวโน้มคงที่ ถือว่า สหกรณ์มีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน มีสภาพคล่องสูงหรือมีความสามารถในการชำระหนี้สินของกิจการได้ดี แต่ก็อย่าให้มากจนเกินความจำเป็นเพราะก็อาจแสดงถึงการขาดประสิทธิภาพ ในการบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ได้เหมือนกัน เช่น สหกรณ์ไม่มี

ความสามารถในการจัดการลูกหนี้ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาตามมา คือการถูกตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ หรือหนี้สูญในอนาคตได้

มิติที่ 6 S-Sensitivity : ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจต่อการเงิน ผลกระทบที่มีต่อธุรกิจ หรือความอ่อนไหวของธุรกิจ ได้แก่ ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบในแง่ลบ ต่อธุรกิจ ปัจจัยเสี่ยง พิจารณาปัจจัยแวดล้อมสหกรณ์ สาเหตุการเกิดปัจจัยเสี่ยง อาจมาจากภาครัฐ หรือจากสถานการณ์ทั่วไป ภาวะวิกฤต ภัยธรรมชาติ ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจอันประกอบด้วย ภาวะ คู่แข่งทางธุรกิจนโยบายการเงินของภาครัฐ อัตราดอกเบี้ย นโยบายช่วยเหลือของภาครัฐ ระเบียบ ข้อบังคับ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง สภาพตลาด เทคโนโลยี และวิทยาการใหม่ ๆ หากสหกรณ์ไม่สามารถวางแผนกลยุทธ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อวัดความสามารถในการบริหารความเสี่ยงและการบริหารการเปลี่ยนแปลง สรุปได้ดังนี้

6.1 จากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคม อาจส่งผลกระทบต่อให้สหกรณ์เกิดความเสียด้านต่างๆ กล่าวคือ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจส่งผลให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งมีผล โดยตรงต่อต้นทุนในการประกอบอาชีพและค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของสมาชิก ส่งผลกระทบต่อรายได้ และความสามารถในการชำระหนี้สินของสมาชิก และอาจเป็นอุปสรรคในการขยายธุรกิจสหกรณ์ อีกทั้งภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อสมาชิกเกษตรกรโดยตรง ทั้งภัยแล้ง อุทกภัย โรคระบาดและแมลงศัตรูพืชที่ล้นแล้วมีผลต่ออาชีพด้านเกษตรกรรม และยังมีปัจจัยเสี่ยงและส่งผลกระทบต่อสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์ต้องเตรียมการรองรับผลกระทบดังกล่าว และหาแนวทางในการบริหารจัดการธุรกิจให้ดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมดังกล่าว

1) อัตราดอกเบี้ย สหกรณ์การเกษตรพหุบุรี จำกัด ดำเนินธุรกิจด้านสินเชื่อและรับฝากเงิน ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยจึงมีผลกระทบต่อสหกรณ์ ทั้งการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกและอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝาก ที่จะส่งผลกระทบต่อการจัดหาเงินทุนและเป็นต้นทุนทางการเงินของสหกรณ์ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยจึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์

ตารางที่ 4.45 เปรียบเทียบอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และดอกเบี้ยเงินกู้ ระหว่างสหกรณ์การเกษตรพหุบุรี จำกัด และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

รายการ	2562		2563		2564		2565		2566	
	สหกรณ์	ธกส.	สหกรณ์	ธกส.	สหกรณ์	ธกส.	สหกรณ์	ธกส.	สหกรณ์	ธกส.
อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก										
เงินฝากออมทรัพย์	0.50	0.50	0.50	.50	0.50	0.50	0.50	0.25	0.50	0.25
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	1.00	1.10	1.00	1.00	1.00	0.70	1.00	0.45	1.00	0.45
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้										
เงินกู้ระยะสั้น										
ลูกหนี้ชั้น 1	7.00	7.00	7.00	6.875	6.00	6.625	6.00	6.625	6.00	5.875

ตารางที่ 4.45 (ต่อ)

รายการ	2562		2563		2564		2565		2566	
	สหกรณ์	จกส.	สหกรณ์	จกส.	สหกรณ์	จกส.	สหกรณ์	จกส.	สหกรณ์	จกส.
ลูกหนี้ชั้น 2	8.00	*	8.00	*	7.00	*	7.00	*	7.00	*
ลูกหนี้ชั้น 2	9.00	*	9.00	*	8.00	*	8.00	*	8.00	*
เงินกู้ระยะปานกลาง										
ลูกหนี้ชั้น 1	7.00	7.00	7.00	6.875	6.00	6.625	6.00	6.625	6.00	5.875
ลูกหนี้ชั้น 2	8.00	*	8.00	*	7.00	*	7.00	*	7.00	*
ลูกหนี้ชั้น 2	9.00	*	9.00	*	8.00	*	8.00	*	8.00	*

หมายเหตุ : * คือ ส่วนต่างสูงสุดที่จะใช้บวกกับ MRR ร้อยละ 3/ ปี

- โดย – MRR ของ จกส. คือ อัตราดอกเบี้ยลูกค้าย่อยขั้นต่ำ เท่ากับ ร้อยละ 5.875/ ปี ในปี 2566
- MRR ของ จกส. คือ อัตราดอกเบี้ยลูกค้าย่อยขั้นต่ำ เท่ากับ ร้อยละ 6.625/ ปี ในปี 2564-2565
- MRR ของ จกส. คือ อัตราดอกเบี้ยลูกค้าย่อยขั้นต่ำ เท่ากับ ร้อยละ 6.875/ ปี ในปี 2563
- MRR ของ จกส. คือ อัตราดอกเบี้ยลูกค้าย่อยขั้นต่ำ เท่ากับ ร้อยละ 7 / ปี ในปี 2562-2563
- อัตราดอกเบี้ยสูงสุดกรณีผิดนัดชำระหรือผิดเงื่อนไขตามสัญญา เท่ากับ ร้อยละ 9 / ปี ในปี 2562-2563
- อัตราดอกเบี้ยสูงสุดกรณีผิดนัดชำระหรือผิดเงื่อนไขตามสัญญา เท่ากับ ร้อยละ 8 / ปี ในปี 2564-2566

ที่มา : รายงานประจำปีของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ปี 2562

2) คู่แข่งขัน สหกรณ์มีแนวโน้มได้รับผลกระทบจากคู่แข่ง ในส่วนธุรกิจสินเชื่อ ซึ่งมีคู่แข่งจากสถาบันการเงินที่มีทุนการดำเนินงานเป็นจำนวนมากและมีความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการการเงิน อีกทั้งรูปแบบและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ให้บริการหลากหลาย สหกรณ์จึงได้รับผลกระทบจากคู่แข่งมากขึ้น

6.2 สิทธิประโยชน์ของสหกรณ์มีสภาพคล่องตัว แต่เนื่องจากผลกระทบของวิกฤตการณ์ทางการเงินในต่างประเทศส่งผลต่อสถานะเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลก รวมถึงสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศที่ไม่มีความชัดเจน สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และภัยทางธรรมชาติ ส่งผลทำให้สมาชิกมีรายได้ลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้มาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ปี 2563 ประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ระบียบนายทะเบียนสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชีของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2563 ประกาศ เรื่อง การประมาณค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ พ.ศ. 2563 ซึ่งมีผลกระทบต่อ การดำเนินงานของสหกรณ์ ดังนั้น สหกรณ์ฯ จึงควรที่จะต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องให้เป็นหลักประกันที่มั่นคงและเหมาะสมแก่การดำเนินงานและให้เป็นที่ไปตามกฎกระทรวง ว่าด้วยการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ และวิธีการที่กำหนดโดยกฎกระทรวงด้วย

ตอนที่ 3 แนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

จากข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ สามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.46-4.48 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.46 จำนวน และค่าร้อยละ ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

(n = 150)

ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มีข้อเสนอแนะ	33	22.00
2. มีข้อเสนอแนะ	117	78.00
	<u>150</u>	<u>100.00</u>
2.1 ควรทำโครงการต่อเนื่อง	83	70.94
2.2 เป็นโครงการที่ลดภาระค่าใช้จ่ายได้	21	17.95
2.3 ทำโครงการลดค่าหุ้นแบบปีเว้นปี	3	2.56
2.4 ช่วยให้ขยายเวลาในการชำระหนี้	4	3.43
2.5 สมาชิกมีทุนนำไปประกอบอาชีพ	1	0.85
2.6 ให้ทำตามระเบียบเดิม ค่าหุ้น 5%	2	1.71
2.7 เพิ่มเงินออมให้มากขึ้น	2	1.71
2.8 ไม่เห็นด้วยทำให้หนี้หมดช้า เสียดอกเบี้ยเพิ่ม	1	0.85
รวม	117	100.00

จากตารางที่ 4.46 การสำรวจกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด เมื่อได้เก็บรายละเอียดจากแบบสอบถามจำนวน 150 คน ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์สมาชิกมีข้อเสนอแนะทั้งหมด 117 คน คิดเป็นร้อยละ 78.00 สมาชิกไม่มีข้อเสนอแนะ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 ซึ่งสมาชิกจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 70.94 เห็นควรให้ทำโครงการต่อเนื่อง และในส่วนที่คิดว่าเป็นโครงการที่ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายได้ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.95 สมาชิกเสนอทำโครงการลดค่าหุ้นแบบปีเว้นปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.56 สมาชิกเห็นว่าสามารถช่วยขยายเวลาในการชำระหนี้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.43 มีสมาชิกมีทุนนำไปประกอบอาชีพและไม่เห็นด้วยทำให้หนี้หมดช้า เสียดอกเบี้ยเพิ่ม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.85 ในอัตราที่เท่ากัน และมีสมาชิกเสนอให้ทำตามระเบียบเดิมค่าหุ้น 5% เพื่อเพิ่มเงินออมให้มากขึ้น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.71 ในอัตราที่เท่ากัน ผลการศึกษา

พบว่า สมาชิกมีความพึงพอใจในภาพรวมของโครงการทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เพื่อให้การดำเนินโครงการเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสมาชิกมากที่สุด ผู้บริหารสหกรณ์ควรมีการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านมาทบทวนให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก และนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.47 จำนวนและค่าร้อยละ ข้อเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

(n = 150)

ข้อเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์โครงการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มีข้อเสนอแนะ	41	27.33
2. มีข้อเสนอแนะ ให้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านการประชุมกลุ่ม สื่อสังคมออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชัน Line, Facebook ของสหกรณ์ การแจ้งทางโทรศัพท์ การประกาศเสียงตามสายของหมู่บ้าน	109	72.67
รวม	150	100.00

จากตารางที่ 4.47 การสำรวจกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด เมื่อเก็บข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามจำนวน 150 คน ข้อเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ มีสมาชิกจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 72.67 เสนอให้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านการออกประชุมกลุ่ม สื่อสังคมออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชัน Line, Facebook ของสหกรณ์ การแจ้งทางโทรศัพท์ การประกาศเสียงตามสายของหมู่บ้าน เพื่อเป็นการเข้าถึงโครงการ สมาชิกสามารถตรวจสอบและซักถามรายละเอียด การแจ้งโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ การสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกได้ถูกต้องในทุกๆ ด้าน จะเป็นผลดีทั้งตัวสมาชิกและสหกรณ์

ตารางที่ 4.48 จำนวน และค่าร้อยละ ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ ในการดำเนินโครงการพ่อนผันการส่ง
ชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

(n = 150)

ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ ในการดำเนินโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มีข้อเสนอแนะ	94	62.67
2. มีข้อเสนอแนะ	56	37.33
	<u>150</u>	<u>100.00</u>
2.1 ฝ่ายบริหารต้องดูทุนการดำเนินงานของสหกรณ์	17	30.36
2.2 โครงการดี ควรทำต่อ เพื่อช่วยเหลือสมาชิกลดภาระได้	14	25.00
2.3 จัดหาอาชีพเสริมให้กับกลุ่มสมาชิกที่สนใจมีรายได้เสริม	10	17.86
2.4 ทำโครงการลดดอกเบี้ย เพื่อช่วยเหลือสมาชิก	5	8.94
2.5 ประชาสัมพันธ์โครงการฯ เพิ่มให้มากขึ้น	3	5.36
2.6 สมาชิกสามารถจ่ายแบบพ่อนชำระได้	3	5.36
2.7 ควรให้สมาชิกมีทางเลือกมากกว่า 1 ทางในการชำระหนี้	1	1.78
2.8 สมาชิกสามารถพ่อนเป็นรายเดือนหรือชำระเมื่อพร้อมได้	1	1.78
2.9 ให้สหกรณ์หาแหล่งจำหน่ายสินค้า	1	1.78
2.10 สหกรณ์ทำโครงการอื่นเพิ่มเพื่อช่วยเหลือสมาชิก	1	1.78
รวม	56	100.00

จากตารางที่ 4.48 การสำรวจกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด เมื่อเก็บข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามจำนวน 150 คน ข้อเสนอแนะด้านการข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ ในการดำเนินโครงการพ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ มีสมาชิกจำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 62.67 ไม่มีข้อเสนอแนะ ในสมาชิกจำนวน 56 คน มีข้อเสนอแนะ ฝ่ายบริหารต้องดูทุนการดำเนินงานของสหกรณ์จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 30.36 สมาชิกคิดว่าเป็นโครงการที่ดีควรทำต่อ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และเสนอให้สหกรณ์จัดหาอาชีพเสริมให้กับกลุ่มสมาชิกที่สนใจมีรายได้เสริม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 เสนอให้ทำโครงการลดดอกเบี้ยให้กับสมาชิก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.94 เสนอให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ เสนอให้สมาชิกพ่อนชำระได้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ ในการดำเนินงานโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามที่ต้องการได้ จำเป็นต้องมีทรัพยากรด้านต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ คือ ทรัพยากรการบริหาร (Administration Resources) ได้แก่ คน (Man) เงินทุน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) หรือที่เรียกว่า 4 M's ดังนั้น การเสนอแนวทางการดำเนินงานที่ได้จากการเก็บแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

คน (Man) สหกรณ์ควรต้องมีการจัดการที่เรียกว่าการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการฯ มีประสิทธิภาพสูงสุด

เงินทุน (Money) การทำโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกควรให้ฝ่ายบริหารศึกษาทุนการดำเนินงานเพียงพอและต้องมีประสิทธิภาพ

วัสดุอุปกรณ์ (Materials) ควรกำหนดให้เฉพาะสมาชิกที่มีหุ้นกับสหกรณ์ในระดับที่เพียงพอ ไม่ควรให้สมาชิกใหม่เข้าโครงการลดหนี้ ซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อการออมของสมาชิก

การจัดการ (Management) สหกรณ์ควรดำเนินโครงการอย่างรอบคอบ โครงการนี้จะมีประโยชน์อย่างมากในการช่วยเหลือสมาชิกได้ในทุกๆ ด้าน สหกรณ์ควรหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเหตุผลการดำเนินโครงการฯ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นในภายหลัง

โดยสรุป แนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานสหกรณ์ที่สามารถดำเนินโครงการในครั้งต่อไปได้อย่างเป็นรูปธรรม มี 3 แนวทาง คือ

- 1) สหกรณ์ควรมีการสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนการดำเนินโครงการ
- 2) เพิ่มช่องทางและประสิทธิภาพในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์โครงการฯ
- 3) การดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ สหกรณ์ฯ ต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรได้แก่ คน เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัย เรื่อง ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิก ต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ ตลอดจนศึกษาแนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการศึกษาจากสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมโครงการในปี 2566 จากกลุ่มตัวอย่าง 150 คน เพื่อการวิเคราะห์ผลกระทบจากโครงการต่อสมาชิก และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์จากรายงานทางการเงินของสหกรณ์ ปี 2562 -2566 โดยการวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง แนวโน้ม และการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การศึกษาดังนี้

1.1 ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์

การวิจัยนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ จากสมาชิกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 ราย พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 68.70 มีอายุเฉลี่ย อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 35.3 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก 11-20 ปี ร้อยละ 23.30 ระดับการศึกษามัธยมศึกษา (ม.3, ม.6) /ปวช. ร้อยละ 54.0 สถานภาพสมรส ร้อยละ 54.00 สถานภาพ สมรส ร้อยละ 61.3 รายได้ครัวเรือนต่อปี อยู่ในช่วง 100,000 ขึ้นไป ร้อยละ 39.3 อาชีพหลักในภาคเกษตร ทำนา ร้อยละ 54 อาชีพอื่นนอกภาคเกษตร รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 42.70 มีพื้นที่ทำการเกษตร ร้อยละ 62.70 หนี้เงินกู้ระยะสั้น ต่ำกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 62.0 หลักประกันเงินกู้ บุคคลค้ำ ร้อยละ 57.3

ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการดำรงชีวิต และด้านการประกอบอาชีพ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1) **ด้านการดำรงชีวิต** โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกมีผลต่อการดำรงชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) ซึ่งเห็นว่า โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของสมาชิก ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมาช่วยลดค่าหุ้นสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับสมาชิกได้ ระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) และสมาชิกมีเงินเหลือนำไปใช้จ่ายในการซื้ออาหารเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ

2) **ด้านการประกอบอาชีพ** โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกมีผลต่อการประกอบอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$) ซึ่งเห็นว่าโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกมีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของสมาชิกในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) และทำให้สมาชิกได้เงินเต็มจำนวนเพียงพอต่อการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์การลงทุนในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

3) **ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการชำระหนี้** หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย ร้อยละ 96.7 ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย ร้อยละ 1.3 สมาชิกไม่ต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินและแหล่งเงินทุนอื่นเพิ่ม ร้อยละ 92.0 และยังคงกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินและแหล่งเงินทุนอื่นเพิ่มร้อยละ 8 และเห็นว่าโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้มีประโยชน์ต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก สมาชิกร้อยละ 99.3

1.2 **ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์** ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด มีการดำเนินธุรกิจ 3 ธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย 1) ธุรกิจสินเชื่อ 2) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และ 3) ธุรกิจการรับฝากเงิน ผลการดำเนินงานในปีบัญชีล่าสุดสิ้นปีบัญชี 31 มีนาคม 2567 สหกรณ์มีกำไรสุทธิ 1,570,350.59 บาท มีปริมาณรวมธุรกิจ 3,224,142.34 บาท

ฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด สำหรับปีบัญชี ณ วันที่ 31 มีนาคม 2567 สหกรณ์มีสินทรัพย์รวม จำนวน 68,651,707.10 บาท เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน จำนวน 51,155,339.57 บาท สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน 17,496,367.53 บาท หนี้สินรวม จำนวน 11,196,653.61 บาท หนี้สินหมุนเวียน จำนวน 9,699,998.32 บาท หนี้สินไม่หมุนเวียน 1,496,655.29 บาท ทุนของสหกรณ์ จำนวน 57,455,053.49 บาท ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้นชำระเต็มมูลค่าแล้ว จำนวน 18,125,690 บาท ทุนสำรอง จำนวน 30,858,500.94 บาท ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ จำนวน 6,633,511.96 บาท กำไรจากการลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น จำนวน 267,000 บาท กำไรสุทธิประจำปี จำนวน 1,570,350.59 บาท

1) การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด

(1) การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุน ปี 2562-2566 โดยวิธีการวิเคราะห์งบการเงินย่อยส่วนตามแนวดิ่ง พบว่า การดำเนินงานของสหกรณ์ในระยะเวลา 5 ปี สหกรณ์มีกำไรอย่างต่อเนื่อง โดยกำไรสุทธิอยู่ระหว่าง 10.70-22.25 ของรายได้จากการขายและบริการ โดยรวมเฉลี่ยที่ร้อยละ 15.91 ส่งผลให้สหกรณ์มีกำไรขั้นต้นอยู่ระหว่าง 16.84-47.17 ของรายได้จากการขายและบริการ โดยรวมเฉลี่ยที่ร้อยละ 27.71 และสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอยู่ระหว่างร้อยละ 10.16-27.00 ของรายได้จากการขายและบริการ โดยรวมเฉลี่ยที่ร้อยละ 16.42

(2) การวิเคราะห์งบกำไรขาดทุนของสหกรณ์ตามแนวโน้มแบบฐานคงที่ พบว่า ในปี 2562-2566 อัตรากำไรสุทธิมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นมากกว่ายอดขายและค่าใช้จ่ายรวมเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะยอดขาย ปี 2565 ซึ่งเกือบเท่ากับปี 2566 แต่กำไรสุทธิกลับต่ำกว่าปี 2565 ค่อนข้างมาก ถ้าพิจารณาค่าใช้จ่ายรวม จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายในปี 2566 มียอดสูงจากปี 2565 ไม่มาก ซึ่งจะต้องพิจารณาในรายละเอียดว่ามีรายการใดผิดปกติจึงทำให้สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น และควรพิจารณาแนวโน้มของรายการอื่นๆ ประกอบด้วย และอาจเป็นไปได้ว่าการที่กำไรสุทธิเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่ารายได้เป็นเพราะสหกรณ์มีต้นทุนขาย หรือค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจลดลงในอัตราที่มากกว่ายอดขาย หรือมีรายได้อื่นเพิ่มมากขึ้น

โดยสรุปผลกระทบจากโครงการต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ทำให้สหกรณ์มี ยอดขาย/บริการเพิ่มมากขึ้น และกำไรสุทธิของสหกรณ์เพิ่มมากขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2562 เป็นผลมาจากค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ และค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสหกรณ์ลดลงตั้งแต่ปีที่เริ่มโครงการเป็นต้นมา โดยเฉพาะในธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์ดอกเบี้ยค้างรับของสหกรณ์ลดลงอย่างมาก และค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อลดลงอย่างมากและได้รับคืนหนี้สงสัยจะสูญคืนมาเป็นจำนวนมากทำให้สหกรณ์มีกำไรเฉพาะธุรกิจสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น

2) การวิเคราะห์งบแสดงฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จากการวิเคราะห์งบแสดงฐานะการเงินของสหกรณ์ โดยวิธีการวิเคราะห์งบการเงินย่อยส่วนตามแนวดิ่ง ในปี 2562-2566 ระยะเวลา 5 ปี พบว่า

สินทรัพย์หมุนเวียน อยู่ในช่วงร้อยละ 74.51-86.39 ของสินทรัพย์รวม (เฉลี่ยร้อยละ 81.61) โดยสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นเงินสดและเงินฝากธนาคารอยู่ในช่วงร้อยละ 50.52 - 54.44 (เฉลี่ยร้อยละ 52.46) รองลงมาเงินให้กู้ยืมระยะสั้นอยู่ในช่วงร้อยละ 16.73-28.58 (เฉลี่ยร้อยละ 22.63) ของสินทรัพย์รวม และสหกรณ์ลงทุนในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนในช่วงร้อยละ 14.43-25.49 (เฉลี่ยร้อยละ 18.39)

หนี้สินและทุนของสหกรณ์ พบว่า สหกรณ์มีหนี้สินหมุนเวียนมากกว่าหนี้สินไม่หมุนเวียน โดยมีหนี้สินหมุนเวียนในช่วงร้อยละ 13.41-14.66 (เฉลี่ยร้อยละ 14.04) ของหนี้สินและ

ทุนของสหกรณ์ หนี้สินส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก ในช่วงร้อยละ 12.12-13.73 (เฉลี่ยร้อยละ 13.12) ของหนี้สินและทุนของสหกรณ์ ทุนของสหกรณ์มีอัตราส่วนในช่วงร้อยละ 83.14-84.69 (เฉลี่ยร้อยละ 84.10) ของหนี้สินและทุนของสหกรณ์ ซึ่งทุนส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว ในช่วงร้อยละ 26.40-40.58 (เฉลี่ยร้อยละ 31.56) ของหนี้สินและทุนของสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์มีหนี้สินน้อยกว่าทุนของสหกรณ์ ทุนการดำเนินงานส่วนใหญ่มาจากทุนเรือนหุ้น รองลงมาคือเงินรับฝากจากสมาชิกของสหกรณ์

จากการวิเคราะห์ทั้งบแสดงฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด ตามแนวโน้ม ซึ่งสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงด้านสินทรัพย์ของสหกรณ์ พบว่า

สินทรัพย์รวม มีแนวโน้มลดลงในปี 2565-2566 ในอัตราร้อยละ 10.30 และ 1.58 ตามลำดับ ในปี 2565 – 2566 ส่วนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ 10.30 และ 1.58 ตามลำดับ เนื่องจากสหกรณ์มีการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับสมาชิกกลุ่มหนี้ค้างนาน

หนี้สินของสหกรณ์ ในส่วนของหนี้สินหมุนเวียน ปี 2562-2566 ในช่วงร้อยละ 13.41-14.66 มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นไม่มาก ด้านหนี้ไม่หมุนเวียน ปี 2562-2566 เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 2.00

ทุนของสหกรณ์ สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านทุนของสหกรณ์ โดยทุนรวมมีแนวโน้มลดลงจากปี 2562 ร้อยละ 1.26 และในปี 2564 ปรับเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.85 , 0.33 และ 0.37 ตามลำดับ

โดยสรุปผลกระทบจากโครงการต่อฐานะการเงินของสหกรณ์ ด้านสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ลดลงเล็กน้อย โดยสหกรณ์มีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนลดลงแต่เพิ่มในสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนโดยเงินให้กู้ระยะสั้นเปลี่ยนเป็นเงินให้กู้ระยะยาวเพิ่มมากขึ้น และผลจากดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับลดลง จึงทำให้สินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ลดลง ในส่วนของหนี้สินหมุนเวียนของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากไม่เปลี่ยนแปลง แต่ในส่วนทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์ปรับลดลงเนื่องจากสหกรณ์ลดการเก็บค่าหุ้นเพิ่มจากการขอสินเชื่อของสมาชิกในโครงการ แต่โดยรวมสัดส่วนหนี้สินและทุนของสหกรณ์ไม่เปลี่ยนแปลงโดยสหกรณ์มีสัดส่วนทุนของสหกรณ์มากกว่าหนี้สินมาตลอด โดยมีสัดส่วนทุนของสหกรณ์ร้อยละ 83.14 – 84.69

3) การวิเคราะห์การดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ โดยอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS Analysis เทียบกับอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์การเกษตรเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (Peer Group) ในมุมมอง 6 มิติ

มิติที่ 1 ความเพียงพอของทุนต่อความเสี่ยง/ความเข้มแข็งของเงินทุน

(1) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์ฯ มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนเท่ากับ 0.17 เท่า ปี 2563 เท่ากับ 0.20 เท่า ปี 2564 เท่ากับ 0.19 เท่า ปี 2565 เท่ากับ 0.19 เท่า

และปี 2566 เท่ากับ 0.19 เท่า โดยรวมเฉลี่ย 0.19 เท่า แต่ยังคงมีอัตราหนี้สินต่อทุนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) อัตราส่วนนี้ยิ่งน้อย แสดงถึงสหกรณ์สามารถก่อหนี้ได้อีก แต่ก็ต้องคำนึงถึงต้นทุนจากการก่อหนี้ด้วยเพราะจะเป็นภาระผูกพันในการชำระคืนในอนาคตทำให้มีหนี้สะสม

(2) อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ แสดงได้ว่าในปี 2562 - 2566 สหกรณ์มีอัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ เท่ากับ 0.41 เท่า และปี 2566 เท่ากับ 0.43 เท่า ซึ่งโดยรวมเฉลี่ย 0.41 เท่า ถือว่ามีความมั่นคงสูงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ค่อนข้างที่จะคงที่ และควรทำให้อัตราหนี้สูงขึ้นเรื่อย ๆ นั้นหมายถึงการสร้างความมั่นคงให้กับสหกรณ์ในอนาคต

(3) อัตราการเติบโตของสหกรณ์ แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์ฯ มีอัตราการเติบโตของสหกรณ์ร้อยละ 1.14 ปี 2563 ร้อยละ (12.30) ปี 2564 ร้อยละ 0.06 ปี 2565 ร้อยละ 2.24 และปี 2566 ร้อยละ (4.30) โดยรวมเฉลี่ย (2.63) เท่า ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีการเติบโตที่ไม่คงที่ ซึ่งในปี 2566 มีตัวเลขที่จะค่อนข้างสูงกว่าปีอื่น ๆ และในปี 2563, ปี 2566 จะลดลงเกิดจากสมาชิกที่สูงอายุมากขึ้นและเสียชีวิต สหกรณ์ควรทำให้อัตราหนี้สูงขึ้นซึ่งจะแสดงถึงประสิทธิภาพในการระดมทุนของสหกรณ์เพื่อความมั่นคงในอนาคต

(4) อัตราการเติบโตของหนี้ แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีอัตราการเติบโตของหนี้ ร้อยละ (0.77) ปี 2563 ร้อยละ 4.04 ปี 2564 ร้อยละ (5.98) ปี 2565 ร้อยละ(0.25) และปี 2566 ร้อยละ 0.30 โดยเฉลี่ยร้อยละ (0.53) ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) ถือว่าดี เพราะสหกรณ์มีการก่อหนี้ที่ต่ำอาจเนื่องมาจากการระดมทุนภายในที่มีต้นทุนต่ำกว่าระดมทุนภายนอก ซึ่งหนี้สินส่วนใหญ่เป็นหุ้นและเงินรับฝาก จะเห็นได้ว่าในปี 2563 จะสูงกว่าปีอื่นๆ เนื่องจากสมาชิกให้ความไว้วางใจนำเงินมาฝากและถือหุ้นไว้กับสหกรณ์ จึงทำให้อัตราการเติบโตของหนี้ปี 2563 และปี 2566 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) อย่างไรก็ตาม สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน

(5) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน ร้อยละ 9.09 ปี 2563 ร้อยละ 8.72 ปี 2564 ร้อยละ 21.30 ปี 2565 ร้อยละ 25.15 และปี 2566 ร้อยละ 14.05 โดยอัตราเฉลี่ยร้อยละ 15.66 จะเห็นได้ว่าปี 2564 และ ปี 2565 มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนทุนสูง สหกรณ์สามารถเก็บหนี้กลับมาเป็นรายได้ แต่ยังมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) แสดงถึงผลตอบแทนที่จะได้รับจากเงินที่ลงทุนสูงถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

โดยสรุปผลกระทบจากโครงการต่อสหกรณ์มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง/ความเข้มแข็งของเงินทุนของสหกรณ์โดยรวมมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยไปในทิศทางเดียวกับ

ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม โดยอัตราส่วนด้านต่าง ๆ ของสหกรณ์ยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มทุกอัตราส่วน แต่อัตราส่วนที่เปลี่ยนแปลงลดลงอย่างมากคืออัตราการเติบโตของทุนลดลงเงินทุนของสหกรณ์ไม่เพิ่มขึ้น ซึ่งค่าเฉลี่ยของกลุ่มลดลงด้วยเช่นเดียวกัน และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ลดลง แต่ยังคงสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มมากเนื่องจากกำไรสุทธิของสหกรณ์ไม่ได้เพิ่มขึ้นมากนักเอง

มติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์

อัตราการค้างชำระ ปี 2562-2565 ซึ่งเท่ากับ 48.31, 46.86, 50.08 และ 48.52 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่า (Peer Group) ในปี 2566 อัตราการค้างชำระ เท่ากับ 24.44 ต่ำกว่า (Peer Group) โดยภาพรวมเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 43.64 สูงกว่า (Peer Group) อัตราหมุนของสินทรัพย์ แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีอัตราหมุนของสินทรัพย์ 0.12 รอบ ปี 2563 เท่ากับ 0.08 รอบ ปี 2564 เท่ากับ 0.01 รอบ ปี 2565 เท่ากับ 0.22 รอบ และปี 2566 เท่ากับ 0.21 รอบ โดยภาพรวมเฉลี่ยเท่ากับ 0.16 รอบ ต่ำกว่าอัตราหมุนของสินทรัพย์ค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) แสดงถึงสหกรณ์มีความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากสหกรณ์มีเงินสดฝากอยู่ในธนาคารเป็นจำนวนมาก ควรนำมาลงทุนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ปี 2562 เท่ากับร้อยละ 3.13 สูงกว่า (Peer Group) ในปี 2563-2564 เท่ากับร้อยละ 1.40 และ 1.45 ซึ่งต่ำกว่า (Peer Group) และในปี 2565-2566 เท่ากับร้อยละ 3.48 และ 4.02 เมื่อเทียบกับ (Peer Group) สูงกว่า โดยภาพรวมอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 2.70 ซึ่งสูงกว่า (Peer Group) อัตราการเติบโตของสินทรัพย์มีการเติบโตที่ไม่คงที่ ปี 2564 เท่ากับ (11.06) ซึ่งเป็นยอดที่ค่อนข้างต่ำกว่า (Peer Group) ปี 2566 เท่ากับ 1.84 โดยภาพรวมอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ค่าเฉลี่ย (2.24) ซึ่งสูงกว่า (Peer Group)

โดยสรุปผลกระทบจากโครงการต่อสหกรณ์มติที่ 2 คุณภาพสินทรัพย์ อัตราการค้างชำระ ปี 2562-2565 สูงกว่ากลุ่ม ปี 2566 อัตราการค้างชำระต่ำกว่ากลุ่มแสดงถึงความสามารถในการบริหารลูกหนี้มีประสิทธิภาพสูง โดยภาพรวมอัตราการค้างชำระค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่ม อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ ปี 2562-2566 อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์ต่ำกว่ากลุ่ม แสดงให้เห็นได้ว่าความสามารถในการบริหารสินทรัพย์ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ปี 2562-2566 สูงกว่ากลุ่ม โดยภาพรวมอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มแสดงถึงความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดผลตอบแทนสูง อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ ปี 2562-2564 มีค่าที่ไม่คงที่สูงต่ำสลับ ปี 2566 อัตราการเติบโตของสินทรัพย์มีค่าสูงกว่ากลุ่ม โดยภาพรวมอัตราการเติบโตของสินทรัพย์มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่ม สรุปคุณภาพสินทรัพย์ยังไม่ดีเท่าที่ควร สินทรัพย์หรือทรัพย์สินสหกรณ์ที่ใช้ไป ลงทุนไปแล้วให้ผลตอบแทนกลับคืนมามากน้อยเพียงใด คุ่มค่าหรือไม่

มิติที่ 3 ชีตความสามารถในการบริหาร

(1) อัตราการเติบโตของธุรกิจ แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีอัตราการเติบโตของธุรกิจ ร้อยละ (20.63) ปี 2563 ร้อยละ (15.90) ปี 2564 ร้อยละ 0.49 ปี 2565 ร้อยละ 14.37 และปี 2566 ร้อยละ 30.00 โดยภาพรวมเฉลี่ย ร้อยละ 1.67 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของมูลค่าธุรกิจ ผู้บริหารมีขีดความสามารถในการบริหาร และมีประสิทธิภาพสูง แต่จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราการเติบโตของธุรกิจ ไม่คงที่ ในบางปี โดยเฉพาะในปี 2562 เติบโตของธุรกิจต่ำถึงร้อยละ (20.63) และในปี 2563 เติบโตของธุรกิจต่ำถึงร้อยละ (15.90) เนื่องจากการให้สินเชื่อในระหว่างปีน้อยไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมียอดจำหน่ายลดลง อัตราการเติบโตของธุรกิจโดยภาพรวมเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของมูลค่าธุรกิจ ผู้บริหารมีขีดความสามารถในการบริหาร และมีประสิทธิภาพสูง

(2) แนวโน้มการคาดการณ์อนาคต แสดงได้ว่า สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นในช่วงปี 2562-2566 และลดลงไม่คงที่ และในอนาคตจะมีสมาชิกลดลงเนื่องจาก คนรุ่นใหม่ไม่นิยมทำการเกษตร ส่งผลให้สมาชิกในอนาคตอาจลดลง แต่อย่างไรก็ตามสมาชิกที่สมัครเข้ามาใหม่ยังให้ความมั่นใจในธุรกิจสหกรณ์ รวมถึงสหกรณ์มีสวัสดิการต่างๆ ให้ จึงทำให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดี

สหกรณ์มีทุนดำเนินงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในอนาคตก็มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นแต่ในอัตราที่ลดลงเนื่องจากนโยบายคณะกรรมการดำเนินการในการกำหนดเงินค่าหุ้นเพื่อรักษาระดับอัตราของเงินปันผลในอนาคต อย่างไรก็ตามทุนดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นนั้นเกิดจากการซื้อหุ้นที่สหกรณ์หักจากสมาชิกที่เข้าโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ ทั้งยังมีเงินรับฝากและการจัดสรรจากกำไรสุทธิเป็นทุนต่างๆ สหกรณ์มีกำไรสุทธิที่ลดลงในอัตราที่ลดลง ซึ่งในอนาคตสหกรณ์อาจจะมีกำไรเพิ่มมากขึ้นในอัตราที่เพิ่มขึ้นถ้าสามารถบริหารลูกหนี้ซึ่งเป็นรายได้หลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้รวมทั้งควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ด้วย

โดยสรุปผลกระทบจากโครงการต่อสหกรณ์มิติที่ 3 ชีตความสามารถในการบริหาร โดยรวมปริมาณธุรกิจของสหกรณ์เพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มอย่างมาก

มิติที่ 4 ความสามารถในการทำกำไร

(1) อัตรากำไรต่อสมาชิก แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีกำไรต่อสมาชิก จำนวนเงิน 1,544.20 บาทต่อคน ปี 2563 จำนวนเงิน 1,595.44 บาทต่อคน ปี 2564 จำนวนเงิน 3,872.46 บาทต่อคน ปี 2565 จำนวนเงิน 4,456.31 บาทต่อคน และปี 2566 จำนวนเงิน 2,536.92 บาทต่อคน โดยภาพรวมเฉลี่ยจำนวนเงิน 2,801.07 บาทต่อคน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความสามารถในการทำกำไรที่สูง ถือว่าเป็นผลดี

(2) **อัตราเงินออมต่อสมาชิก** แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีเงินออมต่อสมาชิก จำนวนเงิน 61,090 บาทต่อคน ปี 2563 จำนวนเงิน 50,526 บาทต่อคน ปี 2564 จำนวนเงิน 47,059 บาทต่อคน ปี 2565 จำนวนเงิน 47,487 บาทต่อคน และปี 2566 จำนวนเงิน 44,510 บาทต่อคน โดยภาพรวมเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) แสดงว่าสหกรณ์มีเงินออมต่อสมาชิกมาก

(3) **อัตรานี้สินต่อสมาชิก** แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีหนี้สินต่อสมาชิก จำนวนเงิน 56,023 บาทต่อคน ปี 2563 จำนวนเงิน 50,372 บาทต่อคน ปี 2564 จำนวนเงิน 48,993 บาทต่อคน ปี 2565 จำนวนเงิน 53,572 บาทต่อคน และปี 2566 จำนวนเงิน 53,648 บาทต่อคน โดยรวมสมาชิกมีหนี้สินสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) ถึงแม้ว่าสหกรณ์จะมีหนี้สินสูงกว่าค่าเฉลี่ยก็ตาม แต่หนี้สินต่อสมาชิกก็ลดลงอย่างต่อเนื่อง และจะมีแนวโน้มลดลงในอนาคต เนื่องจากถูกจำกัดด้วยจำนวนสมาชิกที่มีแนวโน้มจะลดลง

(4) **อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน** แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ร้อยละ 43.46 ปี 2563 ร้อยละ 61.14 ปี 2564 ร้อยละ 38.70 ปี 2565 ร้อยละ 35.89 และปี 2566 ร้อยละ 51.29 โดยรวมมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 46.10 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานไม่คงที่ แต่ประสิทธิภาพในการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเมื่อเทียบกับกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายถือว่าดีมาก

(5) **การเติบโตของทุนสำรอง** แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีอัตราการเติบโตของทุนสำรอง ร้อยละ 3.73 ปี 2563 ร้อยละ 1.46 ปี 2564 ร้อยละ 2.21 ปี 2565 ร้อยละ 1.90 และปี 2566 ร้อยละ 2.47 ภาพรวมค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.35 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราการเติบโตของทุนสำรองลดลงต่อเนื่อง แบบไม่คงที่ มีอัตราการเติบโตของทุนสำรองสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) แต่ในปี 2563 และ 2565 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) สหกรณ์ควรจัดสรรทุนสำรองให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งนี้ เพื่อการเพิ่มขึ้นของทุนสำรองยิ่งมากทำให้เกิดความมั่นคงกับสหกรณ์

(6) **อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ** แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ ร้อยละ 14.46 ปี 2563 ร้อยละ 7.19 ปี 2564 ร้อยละ (1.59) ปี 2565 ร้อยละ 9.02) และปี 2566 ร้อยละ 4.85 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 6.19 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) จากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ เพิ่มขึ้น ในปี 2562, 2563, 2564 และ ปี 2566 ซึ่งในปี 2564 มีอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่นๆ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) สหกรณ์ควรจัดสรรทุนสะสมอื่นๆให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งนี้ เพื่อการเพิ่มขึ้นของทุนสะสมอื่นๆ ยิ่งมากทำให้เกิดความมั่นคงกับสหกรณ์

(7) อัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ ร้อยละ (57.73) ปี 2563 ร้อยละ (2.49) ปี 2564 ร้อยละ 141.58 ปี 2565 ร้อยละ 14.35 และปี 2566 ร้อยละ (44.15) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 10.32 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) แต่อย่างไรก็ตามจากตัวเลขในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิในปี 2562-2564 ลดลงต่อเนื่องและยังมีอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) แต่ในปี 2564 และ ปี 2565 ยังมีอัตราการเติบโตของกำไรสุทธิสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) ในปี 2566 มีอัตราการเติบโตต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) สหกรณ์ควรบริหารจัดการการดำเนินงานให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งนี้ เพื่อการเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธิและการจัดสรรทุนต่อไป

(8) อัตรากำไรสุทธิ แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีอัตรากำไรสุทธิ ร้อยละ 11.33 ปี 2563 ร้อยละ 17.16 ปี 2564 ร้อยละ 22.26 ปี 2565 ร้อยละ 18.15 และปี 2566 ร้อยละ 10.70 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 15.92 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) แสดงถึงความสามารถในการบริหารกิจการมีกำไรต่อยอดขายสูง

โดยสรุปผลกระทบจากโครงการต่อสหกรณ์มิติที่ 4 ความสามารถในการทำกำไรโดยรวมของสหกรณ์ในอัตราส่วนต่าง ๆ ของสหกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยโดยเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม นอกจากค่าใช้จ่ายดำเนินงานก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม นับว่าเป็นส่วนดียกเว้นปี 2566 เริ่มสูงกว่าเล็กน้อย อัตราการเจริญเติบโตของทุนสำรอง ทุนสะสมอื่น ๆ และกำไรสุทธิของสหกรณ์จะต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม และอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม เนื่องจากทุนของสหกรณ์ไม่เพิ่มขึ้น

มิติที่ 5 ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน แสดงได้ว่าในปี 2562 สหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียน 6.38 เท่า ปี 2563 เท่ากับ 5.38 เท่า ปี 2564 เท่ากับ 6.07 เท่า ปี 2565 เท่ากับ 5.52 เท่า และปี 2566 เท่ากับ 5.27 เท่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.72 เท่า สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม (Peer Group) และสหกรณ์มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนคงที่ ถือว่ามีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน มีสภาพคล่องสูงหรือสหกรณ์มีความสามารถในการชำระหนี้สินของกิจการได้ดี แต่ก็อย่าให้มากจนเกินความจำเป็นเพราะก็อาจแสดงถึงการขาดประสิทธิภาพ ในการบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนของสหกรณ์ได้เหมือนกัน เช่น สหกรณ์ไม่มีความสามารถในการจัดการลูกหนี้ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาตามมา คือการถูกตั้งฟ้องหนี้สงสัยจะสูญหรือหนี้สูญในอนาคตได้

เมื่อพิจารณาสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่ สหกรณ์นำไปลงทุนโดยให้กู้ยืมกับสมาชิก (ลูกหนี้เงินกู้) ดังนั้น สภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารด้านลูกหนี้และด้านคุณภาพของลูกหนี้ และเมื่อพิจารณาถึงหนี้สินหมุนเวียนควบคู่กันไป พบว่า หนี้สินหมุนเวียนที่ส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก หากมีสมาชิกที่มีเงินฝากมากอยู่กับสหกรณ์ขอถอน

เงินที่ฝากไว้ หรือสมาชิกลาออกพร้อมกันหลายคน สหกรณ์สามารถมีเงินเพียงพอในการจ่ายเงินฝาก ซึ่งไม่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงาน โดยการบริหารทรัพย์สินที่สหกรณ์มีอยู่โดยเฉพาะ และลูกหนี้ระยะสั้นให้ชำระหนี้ให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

ในส่วนของความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน ต้องประกอบด้วย อัตราหมุนเวียนของสินค้า อัตราส่วนนี้ แสดงถึงจำนวนครั้งหรือรอบในการจำหน่ายสินค้าที่มีการหมุนเวียน, อายุเฉลี่ยสินค้า อัตราส่วนนี้ จำนวนวันยิ่งน้อยวัน แสดงถึงอายุเฉลี่ยของสินค้าที่จำหน่ายออกได้เร็ว และอัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด อัตราส่วนนี้ ร้อยละยิ่งสูง แสดงถึงลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนดมีอัตราสูงเทียบกับหนี้ที่ถึงกำหนดชำระ ซึ่งทั้ง 3 อัตราจะไม่มีรายละเอียดในการคำนวณเพื่อหาค่าได้

โดยสรุปผลกระทบจากโครงการต่อสหกรณ์มิติที่ 5 ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน สหกรณ์มีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน มีสภาพคล่องสูงหรือมีความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการได้ดี

มิติที่ 6 ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่จะเกิดขึ้นต่องบการเงิน

(1) สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคม อาจส่งผลกระทบต่อให้สหกรณ์เกิดความเสียด้านต่างๆ กล่าวคือ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจส่งผลให้ราคาสินค้าปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งมีผลโดยตรงต่อต้นทุนในการประกอบอาชีพและค่าใช้จ่ายในครัวเรือนของสมาชิก ส่งผลกระทบต่อรายได้และความสามารถในการชำระหนี้สินของสมาชิก และอาจเป็นอุปสรรคในการขยายธุรกิจสหกรณ์ อีกทั้งภัยธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อสมาชิกเกษตรกรโดยตรง ทั้งภัยแล้ง อุทกภัย โรคแมลงที่ล้วนแล้วมีผลต่ออาชีพด้านเกษตรกรรม ดังนั้น สหกรณ์ต้องเตรียมการรองรับผลกระทบดังกล่าว และหาแนวทางในการบริหารจัดการธุรกิจให้ดำเนินต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมดังกล่าว

(2) สินทรัพย์ของสหกรณ์มีสภาพคล่องตัว แต่เนื่องจากผลกระทบของวิกฤตการณ์ทางการเงินในต่างประเทศส่งผลต่อสภาวะเศรษฐกิจถดถอยทั่วโลก รวมถึงสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศที่ไม่มีความชัดเจน ดังนั้น สหกรณ์ฯ จึงควรที่จะต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องให้เป็นหลักประกันที่มั่นคงและเหมาะสมแก่การดำเนินงานและเอาให้เป็นไปตามกฎกระทรวง ว่าด้วยการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์ และวิธีการที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ด้วย ในปัจจุบันสหกรณ์ฯ ได้ปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ

1.3 แนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์

แนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ จากการวิเคราะห์เนื้อหาจากการตอบข้อมูลแบบสอบถาม สรุปผลได้ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ สมาชิกมีข้อเสนอแนะทั้งหมด 117 คน คิดเป็นร้อยละ 78.00 ที่สำคัญได้แก่ (1) เห็นควรให้ทำโครงการต่อเนื่อง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 70.94 และ (2) เป็นโครงการที่ดีช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายได้ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.95

2) ข้อเสนอแนะด้านการประชาสัมพันธ์โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ เสนอให้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านการออกประชุมกลุ่ม สื่อสังคมออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชัน Line, Facebook ของสหกรณ์ การแจ้งทางโทรศัพท์ การประกาศเสียงตามสายของหมู่บ้าน เพื่อเป็นการเข้าถึงโครงการ สมาชิกสามารถตรวจสอบและซักถามรายละเอียด การแจ้งโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ การสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกได้ถูกต้องในทุก ๆ ด้าน จะเป็นผลดีทั้งตัวสมาชิกและสหกรณ์ จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 72.67

3) ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ ในการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (1) ฝ่ายบริหารต้องดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 30.36 (2) เป็นโครงการที่ดีควรทำต่อ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 (3) ให้สหกรณ์จัดหาอาชีพเสริมให้กับกลุ่มสมาชิกที่สนใจมีรายได้เสริม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 และ (4) เสนอให้ทำโครงการลดดอกเบี้ยให้กับสมาชิก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.94

2. การอภิปรายผล

จากการศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบและควรนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ฯ ส่วนใหญ่เพศหญิง อายุระหว่าง 51-60 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญชลี บุญทับ (2562) ศึกษาเรื่อง การประเมินผลโครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนาของสหกรณ์การเกษตรพรหมพิราม จำกัด จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 50 ปีขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร สุนาทร(2562)

ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองเลย จำกัด ผลการศึกษาพบว่าสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ต่ำกว่า 10 ปี

2.2 ผลกระทบของโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ฯ ต่อสมาชิกสหกรณ์

1) **ด้านการดำรงชีวิต** สมาชิกให้ความสำคัญกับผลกระทบโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต การลดหนี้สามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับสมาชิกได้ มีเงินเหลือนำไปใช้จ่ายในการซื้ออาหารเพิ่มมากขึ้น นำไปเป็นค่ารักษาพยาบาลหรือซื้อยารักษาโรคหากมีการเจ็บป่วย นำไปร่วมทำบุญ ร่วมงานสังคม และกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น มีเงินเหลือนำไปใช้จ่ายในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้ดีขึ้น มีเงินเหลือสามารถเก็บออมได้ และนำไปใช้จ่ายในเรื่องการศึกษาของลูกหลาน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานประจำปี 2563- 2564 สหกรณ์การเกษตรห้วยคา จำกัด จังหวัดชัยนาท

2) **ด้านการประกอบอาชีพ** สมาชิกให้ความสำคัญกับผลกระทบโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกมีประโยชน์ต่อด้านการประกอบอาชีพของสมาชิก สมาชิกได้เงินเต็มจำนวน เพียงพอต่อการนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์การลงทุน สมาชิกมีเงินทุน นำไปซื้อปัจจัยการผลิตจ่ายค่าบริการ ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ นำไปลงทุนประกอบอาชีพเสริม สร้างรายได้พิเศษนอกเหนือจากอาชีพหลัก มีทางเลือกในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับรายงานประจำปี 2563- 2564 สหกรณ์การเกษตรห้วยคา จำกัด จังหวัดชัยนาท

3) **ด้านการชำระหนี้** สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้มีประโยชน์ต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก สมาชิกไม่ต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินและแหล่งเงินทุนอื่นเพิ่ม ซึ่งสอดคล้องกับรายงานประจำปี 2563- 2564 สหกรณ์การเกษตรห้วยคา จำกัด จังหวัดชัยนาท

จากการศึกษาพบว่า สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถที่จะชำระหนี้ได้ตามกำหนด ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย และในด้านการชำระหนี้ โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้มีประโยชน์ต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก โครงการฯ ดังกล่าวสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในช่วงที่สมาชิกประสบปัญหาในการประกอบอาชีพให้กับสมาชิกได้ ซึ่งทำให้สหกรณ์มียอดค่าปรับค้าง ดอกเบี้ยค้างลดลง สมาชิกไม่ผิดสัญญา ทำให้สมาชิกไม่ต้องแบกรับภาระค่าปรับ

2.3 ผลกระทบของโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ฯ ต่อผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) **การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์** จากงบกำไรขาดทุน ในปี 2562-2566 พบว่า ผลการดำเนินงานในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมาผลการดำเนินงานของสหกรณ์มีกำไรอย่างต่อเนื่อง แต่มีอัตราสูงต่ำสลับกันในแต่ละปี ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยส่วนของ

กำไรขั้นต้น ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน และกำไรสุทธิของสหกรณ์ พบว่า กำไรขั้นต้นของสหกรณ์มีแนวโน้มเพิ่มลดลงสลับกันไป เนื่องจากมีการเพิ่มปริมาณธุรกิจหลัก คือธุรกิจสินเชื่อ โดยการรวมสัญญา ปรับโครงสร้างหนี้ เป็นต้น ในขณะที่ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานมีแนวโน้มสูงต่ำ สลับกัน แต่มีแนวโน้มไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้น และธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ยังคงมีค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น หนี้สงสัยจะสูญ (เงินให้กู้ ดอกเบี้ยค้างรับ) เป็นต้น จึงส่งให้กำไรสุทธิของสหกรณ์ไม่คงที่ แปรผันไปตามค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถควบคุมได้นั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอริษา วีระวงศ์ (2564 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ จำกัด ผลการศึกษาพบว่า 1) การวิเคราะห์ CAMELS โดยฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์ปี 2561 ในด้านของสินทรัพย์ ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของเงินสดและเงินฝากธนาคาร มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานสูง มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น ทำให้มีความสามารถในการทำกำไรต่ำ

2) การวิเคราะห์ฐานะการเงินของสหกรณ์ จากงบแสดงฐานะการเงิน ในปี 2562-2566 ระยะเวลา 5 ปี พบว่า โดยรวมด้านสินทรัพย์ สหกรณ์ลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน สินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นเงินสดและเงินฝากธนาคาร ซึ่งในปี 2567 เงินสดและเงินฝากธนาคารมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 51.80 รองลงมาคือเงินให้กู้ยืมระยะสั้นมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 16.73 ของสินทรัพย์รวม ซึ่งมีสัดส่วนที่ค่อนข้างสูง ส่วนของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นเงินกู้ยืมระยะยาว ส่วนด้านสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมีแนวโน้มคงที่ จากการให้กู้ระยะยาวเป็นการปรับโครงสร้างหนี้ของสมาชิก สะท้อนให้เห็นถึงความสอดคล้องของการบริหารจัดการเงินทุน (Matching Fund) เนื่องจากแหล่งที่มาของเงินทุนของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเงินทุนระยะสั้น คือ เงินรับฝากจากสมาชิก ด้านหนี้สินและทุนของสหกรณ์ สหกรณ์มีหนี้สินหมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินไม่หมุนเวียน หนี้สินส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก สะท้อนให้เห็นถึงแหล่งที่มาของเงินทุนมาจากหนี้สินและทุน สำหรับทุนของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้น หากพิจารณาแล้วหนี้สินทั้งสิ้นน้อยกว่าทุนของสหกรณ์ สหกรณ์ควรให้ความสำคัญกับทุนสำรองซึ่งเป็นความมั่นคงระยะยาว สอดคล้องกับผลการศึกษา อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ และกัญณิกา อางอาสา (2556 : บทคัดย่อ) พบว่า ทุนดำเนินงานส่วนใหญ่มาจากหนี้สิน

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี ครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

3.1.1 ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ พบว่า ในปี 2562 - 2566 สหกรณ์มีกำไรขั้นต้นลดลง ค่าใช้จ่าย ทั้งส่วนของต้นทุนขาย/บริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ก็มีแนวโน้มสูงต่ำสลับกัน หมายความว่า สหกรณ์ยังคงมีค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่ไม่สามารถควบคุมได้บางปีหลายรายการ เช่น หนี้สงสัยจะสูญ (เงินให้กู้ ดอกเบี้ยค้างรับ) เป็นต้น จึงส่งผลให้กำไรสุทธิของสหกรณ์ไม่คงที่ แปรผันไปตามค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถควบคุมได้นั้น ดังนั้น สหกรณ์ควรมีแนวทางการบริหารทางการเงินจากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ดังนี้

1) **ด้านการวางแผนทางการเงิน** สหกรณ์สามารถใช้ข้อมูลข้างต้นในการพยากรณ์ความสามารถในการทำกำไร เช่น จัดทำแผนงบกำไรขาดทุนขึ้นล่วงหน้า ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญต่อการประเมินศักยภาพหรือความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์

2) **ด้านการควบคุมทางการเงิน** สหกรณ์ควรมีการควบคุมค่าใช้จ่ายดำเนินงานได้ไม่ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เกิดจากรุณกิจสินเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นหนี้สงสัยจะสูญ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น เป็นต้น ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ ทำให้สหกรณ์มีของกำไรสุทธิลดลงอย่างเห็นได้ชัดในปี 2567 ดังนั้น สหกรณ์ควรวางแผนการในการบริหารจัดการลูกหนี้ เพื่อลดการเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานให้เหมาะสมตามสถานการณ์และความจำเป็น อีกทั้งสหกรณ์ควรมีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลว่าเป็นไปตามแผนหรือไม่ ซึ่งอาจมีการทบทวนหรือปรับปรุงเป็นรายไตรมาส

การดำเนินโครงการเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสมาชิกมากที่สุด ผู้บริหารควรมีการนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านและทบทวนให้สอดคล้องกับความต้องการและนำมาวางแผนงานของสหกรณ์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ สหกรณ์ควรวิเคราะห์ โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน CAMEL's Analysis เทียบกับอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์การเกษตรเฉลี่ยของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (Peer Group) ในมุมมอง 6 มิติ

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง/ความเข้มแข็งของเงินทุน

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง/ความเข้มแข็งของเงินทุน วัดความมั่นคงของสหกรณ์ สหกรณ์ฯ ต้องวางแผนบริหารการเงินและกระแสเงินสดที่มีปริมาณเพียงพอต่อการดำเนิน

ธุรกิจเพื่อรองรับสถานการณ์ในอนาคต รวมทั้งศึกษาข้อดีและข้อเสียของแหล่งที่มาของเงินทุน การใช้ไปของเงินทุน ต้นทุนของเงินทุน การกำหนดนโยบายมุ่งเน้นเงินฝากคู่ไปกับส่วนเงินทุน และให้ความสำคัญกับการจัดสรรทุนสำรองในระดับที่เหมาะสม ทำให้สหกรณ์มีความมั่นคงในอนาคตและเป็นแหล่งเงินต้นทุนที่ดี

มติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์

คุณภาพของสินทรัพย์ วัดความสามารถในการสร้างรายได้ สหกรณ์ฯ ต้องวางแผนทางการเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพดี ใช้ข้อมูลทางการเงินวิเคราะห์แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน ระยะเวลาการให้สินเชื่อกับระยะเวลาการได้มาของเงินทุน การบริหารจัดการลูกหนี้ให้เกิดสภาพคล่อง หาแนวทางสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนเพิ่ม ใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ด้านการควบคุมการเงิน การควบคุมสินทรัพย์เพื่อการตัดสินใจเลือกลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ และควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและการลงทุนอย่างเหมาะสม ส่งผลให้สหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนที่เหมาะสม

มติที่ 3 ชีตความสามารถในการบริหาร

ชิตความสามารถในการบริหาร วัดความสามารถในการบริหาร สหกรณ์ฯ ควรต้องจัดทำแผนการทำการใด เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทางการเงินของสหกรณ์ ด้านการควบคุมการเงิน สหกรณ์ควรมีการจัดทำแผนและงบประมาณเพื่อติดตามการดำเนินงานของสหกรณ์ การควบคุมค่าใช้จ่ายในกิจกรรมหลักและค่าใช้จ่ายทั่วไป ให้เป็นไปตามแผนทางกำหนดไว้ สหกรณ์จะขยายหรือชะลอ ในการดำเนินธุรกิจ ต้องคำนึงถึงประโยชน์กับสมาชิก ที่จะส่งผลต่อความเข้มแข็งมั่นคงกับสมาชิกในอนาคต

มติที่ 4 ความสามารถในการทำกำไร

ความสามารถในการทำกำไร วัดความสามารถในการทำกำไร สหกรณ์ฯ มีหนี้สินต่อสมาชิกล้นกว่าเงินออม กำไรต่อสมาชิกสูงกว่าค่าเฉลี่ย อัตราของทุนสำรองสูงกว่าค่าเฉลี่ยอยู่บ้าง ดังนั้น สหกรณ์ต้องบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด วางแผนการใช้เงิน เพื่อความคุ้มค่าและสร้างผลตอบแทนให้กับสหกรณ์ ควบคุมปริมาณความเสี่ยงการให้เงินกู้ ด้านการควบคุมการเงิน สหกรณ์ควรควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ กำไรจะเพิ่มมากขึ้นคณะกรรมการต้องคำนึงถึงผลตอบแทนที่คุ้มค่า ซึ่งเป้าหมายของสหกรณ์มิใช่มุ่งหวังกำไรเพียงอย่างเดียวแต่ต้องให้ความเป็นอยู่ที่ดี มั่นคง ยั่งยืนกับสมาชิก

มติที่ 5 ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน

ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน วัดสภาพคล่อง สหกรณ์ฯ ต้องวางแผนเงินให้สอดคล้องกับแหล่งที่มา ควรมีการกระจายความเสี่ยงเพื่อความปลอดภัย หนี้สินในส่วนเงินรับฝาก สหกรณ์ต้องให้ทันต่อสถานการณ์ในเรื่องอัตราดอกเบี้ย เพื่อป้องกันการเกิดสภาพคล่องใน

อนาคต ด้านการควบคุมการเงิน สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด โดยเฉพาะเงินสดและเงินฝากธนาคารที่ได้ผลตอบแทนต่ำ ไม่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ทำให้เสียโอกาส ฉะนั้นสหกรณ์ต้องรักษาปริมาณเงินทุนหมุนเวียนและสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงินอย่างเหมาะสม

มิติที่ 6 ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่เกิดขึ้นต้องบการเงิน

ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่เกิดขึ้นต้องบการเงิน วัดความสามารถในการบริหารความเสี่ยงและการบริหารการเปลี่ยนแปลง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการต้องติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายของรัฐบาลที่มีการเปลี่ยนแปลงและนโยบายอื่นที่เกี่ยวข้องกับอัตราดอกเบี้ยที่จะส่งผลกระทบต่อสินเชื่อและธุรกิจเงินรับฝาก ซึ่งเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์ และความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจและการดำเนินงานของสหกรณ์ ทั้งนี้เพื่อให้คณะกรรมการ ผู้จัดการ สามารถปรับเปลี่ยนแผนและนโยบายการเงินและการดำเนินงานได้ทันถ่วงที และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การดำเนินโครงการควรสำรวจความต้องการของสมาชิก ในการดำเนินโครงการครั้งต่อไปดังนี้

(1) ด้านการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกสหกรณ์ ผู้บริหารสหกรณ์ควรมีการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านมาทบทวนให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก และนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

(2) ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์แจ้งในที่ประชุมกลุ่ม สื่อสังคมออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชัน Line Facebook และสมาชิกสามารถตรวจสอบและซักถามรายละเอียด การแจ้งโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ การสร้างความเข้าใจให้กับสมาชิกได้ถูกต้อง

(3) ด้านอื่นๆ ได้แก่ *ด้านคน (Man)* สหกรณ์ควรต้องมีการจัดการที่เรียกว่าการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการฯ มีประสิทธิภาพสูงสุด *ด้านเงินทุน (Money)*

การทำโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิก ควรให้ฝ่ายบริหารจัดหาทุนการดำเนินงานเพียงพออย่างมีประสิทธิภาพ *ด้านวัตถุดิบหรือวัสดุอุปกรณ์ (Materials)* ควรกำหนดให้เฉพาะสมาชิกที่มีหุ้นกับสหกรณ์ในระดับที่เพียงพอ ไม่ควรให้สมาชิกใหม่เข้าโครงการลดหุ้นซึ่งอาจเป็นผลเสียต่อการออมของสมาชิก และ*ด้านการจัดการ (Management)* สหกรณ์ควรดำเนินโครงการอย่างรอบคอบ โดยหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในเหตุผลการดำเนินโครงการฯ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นในภายหลัง และลดดอกเบี้ยให้แก่สมาชิก โดยสรุป แนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผัน

การส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานสหกรณ์ที่สามารถดำเนินโครงการในครั้งต่อไปได้
 อย่างเป็นรูปธรรม มี 3 แนวทาง ได้แก่

- (1) สหกรณ์ควรมีการสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนการดำเนินโครงการ
- (2) เพิ่มช่องทางและประสิทธิภาพในการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์โครงการฯ
- (3) การดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อการดำเนินงาน
 ของสหกรณ์ สหกรณ์ฯ ต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรได้แก่ คน เงินทุน วัสดุอุปกรณ์ และการ
 จัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3.1.2 สถานะการเงินของสหกรณ์ พบว่า ในระยะเวลา 5 ปี ที่ผ่านมาด้านสินทรัพย์
 สหกรณ์ลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน สินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็น
 เงินสดและเงินฝากธนาคาร สหกรณ์จะต้องนำไปลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนเพื่อก่อเกิดรายได้ที่หมุน
 กลับมาเร็วเพื่อรักษาสภาพคล่องอย่างเหมาะสม รองลงมาคือเงินให้กู้ยืมระยะสั้น สหกรณ์จะต้องมี
 การวางแผนการเงินระยะสั้น สภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์จึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการ
 บริหารลูกหนี้เป็นสำคัญ โดยสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นเงินให้กู้ยืมระยะยาว เนื่องจาก
 สหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อและสหกรณ์มีการปรับโครงสร้างหนี้ให้กับสมาชิก ในขณะที่สินทรัพย์
 หมุนเวียนของสหกรณ์กลับมีทิศทางเพิ่มมากขึ้นต่อเนื่อง ตรงกันข้ามกับสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนของ
 สหกรณ์ ด้านหนี้สินและทุนของสหกรณ์ สหกรณ์มีหนี้สินหมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินไม่หมุนเวียน หนี้สิน
 ส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก ทุนของสหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้น ดังนั้น สหกรณ์ควรมี
 แนวทางการบริหารทางการเงิน ดังนี้

1) **ด้านการวางแผนทางการเงิน** สหกรณ์จะต้องมีการวางแผน เนื่องจาก
 สหกรณ์มีเงินฝากในธนาคารอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งผู้บริหารต้องวางแผนในการนำเงินเพื่อก่อให้เกิด
 ประโยชน์สูงสุด และที่สำคัญสหกรณ์ต้องมีการวางแผนการติดตามการชำระหนี้ ประสิทธิภาพในการ
 บริหารลูกหนี้ เพื่อรักษาสภาพคล่องทางการเงินของสหกรณ์ให้มีปริมาณเงินทุนและกระแสเงินสดอยู่
 ในปริมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินงานและสามารถรองรับภาวะวิกฤตความเสี่ยงด้านสภาพคล่องที่
 อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

2) **ด้านการควบคุมทางการเงิน** สหกรณ์ควรควบคุมไม่ให้สมาชิกสหกรณ์ก่อ
 หนี้สินมากเกินไปจนความจำเป็น อยู่บนพื้นฐานของความสามารถในการชำระคืนได้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหนี้ที่ไม่
 ก่อให้เกิดรายได้ในอนาคต และสหกรณ์ควรมีการควบคุมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งค่าใช้จ่ายจากกิจกรรม
 หลัก และกิจกรรมรอง

การดำเนินงาน สหกรณ์ต้องวางแผนด้านการเงิน และด้านการควบคุมทางการเงิน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย สหกรณ์ควรมีทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ คือ ทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน เงินทุน วัตถุดิบหรือวัสดุ อุปกรณ์ และการจัดการ ให้เหมาะสมในการบริหาร

ผู้บริหารควรมีการวางแผนระดมเงินฝากเพิ่มขึ้น ในช่วงที่ทำโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิก เพื่อนำมาเป็นทุนภายใน เพราะเป็นอัตราต้นทุนที่ต่ำ แต่ต้องระวังหากสมาชิกถอนเงินออกจากสหกรณ์ ฉะนั้นสหกรณ์ควรมีการลงทุนซื้อสลากออมทรัพย์และเงินฝากประจำ

ดังนั้นสหกรณ์ควรมหาแนวทางการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ โดยใช้การวิเคราะห์ CAMELS Analysis ในมุมมอง 6 มิติ

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง/ความเข้มแข็งของเงินทุน

(1) **ด้านการวางแผนการเงิน** สหกรณ์ต้องวางแผนบริหารเงินให้มีเงินทุนและกระแสเงินสดอยู่ในปริมาณที่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจเพื่อรองรับสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต รวมทั้งศึกษาข้อดีและข้อเสียของแหล่งได้มาของเงินทุน และการใช้ไปของเงินทุน ต้นทุนเงินทุน การกำหนดนโยบายมุ่งเน้นเงินฝากคู่ไปกับส่วนของทุน และการให้ความสำคัญในการจัดสรรทุนสำรองในระดับที่เหมาะสมเพราะทำให้สหกรณ์มีความมั่นคงในอนาคตและยังเป็นเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำซึ่งเป็นที่มาของเงินทุนระยะยาว

(2) **ด้านการควบคุมการเงิน** เงินทุนของสหกรณ์มาจากส่วนของหนี้ซึ่งเป็นเงินรับฝากจากสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการต้องมีความระมัดระวังในการหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม มีต้นทุนเงินที่ต่ำ เพื่อลดความเสี่ยงในอนาคต รวมถึงการพิจารณาระดมทุนจากภายนอกมากกว่าแหล่งทุนภายนอกโดยให้ค้ำประกันถึงต้นทุนเงินเป็นหลัก และต้องควบคุมค่าใช้จ่ายทั้งค่าใช้จ่ายหลักและค่าใช้จ่ายดำเนินงานทั่วไปให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ตามวัตถุประสงค์ เพื่อสามารถสร้างผลตอบแทนและสร้างความพึงพอใจต่อสมาชิก

มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์

(1) **ด้านการวางแผนการเงิน** สหกรณ์ต้องวางแผนบริหารทรัพย์สินให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตัดสินใจลงทุนในสินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพดี โดยใช้ข้อมูลทางการเงินวิเคราะห์แหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุน ระยะเวลาการให้สินเชื่อกับระยะเวลาการได้มาของเงินทุน การบริหารจัดการลูกหนี้ให้สหกรณ์เกิดสภาพคล่องที่เหมาะสม การพิจารณาหาแนวทางการสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนเพิ่ม และแนวทางจากการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้มากขึ้น

(2) **ด้านการควบคุมการเงิน** สหกรณ์ควรมีการควบคุมสินทรัพย์เพื่อการตัดสินใจเลือกลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ และควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและการลงทุนอย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้สหกรณ์มีอัตราผลตอบแทนที่เหมาะสมและที่สำคัญควรพิจารณาคุณสมบัติของสมาชิกผู้กู้ โดยอาจใช้เกณฑ์ 5C' ในการพิจารณาคุณสมบัติพื้นฐานในการให้สินเชื่อกับสมาชิก

มติที่ 3 ขีดความสามารถในการบริหาร

(1) **ด้านการวางแผนการเงิน** สหกรณ์ควรจัดทำแผนการทำการอะไรเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทางการเงินของสหกรณ์

(2) **ด้านการควบคุมการเงิน** สหกรณ์ควรมีการจัดทำแผนและงบประมาณเพื่อติดตามการดำเนินงานของสหกรณ์ รวมทั้งการควบคุมค่าใช้จ่ายในกิจกรรมหลักและการดำเนินงานทั่วไป ทั้งนี้ ในการที่จะขยายหรือชะลอ หรือดำเนินธุรกิจต่อไป สหกรณ์ควรคำนึงถึงประโยชน์กับสมาชิก ซึ่งจะส่งผลต่อความเข้มแข็ง มั่นคงกับสมาชิกในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

มติที่ 4 ความสามารถในการทำกำไร

(1) **ด้านการวางแผนการเงิน** สหกรณ์มีหนี้สินต่อสมาชิกลดกว่าเงินออม และกำไรต่อสมาชิกสูงกว่าค่าเฉลี่ย และอัตราของทุนสำรองยังสูงกว่าค่าเฉลี่ยอยู่บ้าง ดังนั้น สหกรณ์จึงต้องบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อสร้างความคุ้มค่าและสร้างผลตอบแทนให้กับสหกรณ์และควรบริหารความเสี่ยงและควบคุมปริมาณเงินกู้ต่อคนของสมาชิกไม่ให้มีมากจนไม่สามารถชำระหนี้ได้

(2) **ด้านการควบคุมการเงิน** สหกรณ์ควรควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากคุณภาพจากการทำกำไรนั้นนอกจากได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่าและสูงแล้ว ยังขึ้นอยู่กับการบริหารค่าใช้จ่ายที่มีประสิทธิภาพ หากบริหารค่าใช้จ่ายเกิดประสิทธิภาพทำไรก็จะเพิ่มขึ้น ในทางกลับกันบริหารค่าใช้จ่ายไม่มีประสิทธิภาพไม่สอดคล้องกับรายได้ ก็จะส่งผลให้กำไรลดลงตามมา ดังนั้น การมีวินัยทางการเงินจะส่งผลให้รายได้ ต้นทุน และค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ และคณะกรรมการดำเนินการควรระมัดระวังการกระจายแหล่งทุน และคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อวางแผนการบริหารเงินของสหกรณ์ได้ โดยต้องคำนึงถึงผลตอบแทนที่คุ้มค่า ซึ่งเป้าหมายสหกรณ์มิใช่มุ่งหวังกำไรเพียงอย่างเดียวแต่ต้องให้ความเป็นอยู่ที่ดีและมั่นคงยั่งยืนกับสมาชิกของสหกรณ์ด้วย

มติที่ 5 ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน

(1) **ด้านการวางแผนการเงิน** สหกรณ์ต้องวางแผนเงินให้สอดคล้องกับแหล่งที่มาอย่างเหมาะสม ควรมีการกระจายความเสี่ยงเพื่อความปลอดภัย นอกจากนี้หนี้สินในส่วนที่เป็นเงินรับฝากนั้น สหกรณ์ต้องบริหารเงินฝากให้ทันต่อสถานการณ์ทั้งในเรื่องอัตราดอกเบี้ยและผลิตภัณฑ์ของเงินฝาก ทั้งนี้เพื่อป้องกันความเสี่ยงในเรื่องการขาดสภาพคล่องที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

(2) ด้านการควบคุมการเงิน สหกรณ์ต้องดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องตามหลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนด แต่ก็ต้องระมัดระวังไม่ให้มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินสดและเงินฝากธนาคารซึ่งให้ผลตอบแทนต่ำเมื่อฝากไว้กับธนาคาร ทำให้สินทรัพย์ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทำให้เสียโอกาส สหกรณ์จึงต้องรักษาปริมาณเงินทุนหมุนเวียนและสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงินอย่างเหมาะสม

มติที่ 6 ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่จะเกิดขึ้นต่องบการเงิน

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการ ต้องติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายของรัฐบาลที่มีการเปลี่ยนแปลงและนโยบายอื่นที่เกี่ยวข้องกับอัตราดอกเบี้ยซึ่งจะส่งผลต่อการให้สินเชื่อและธุรกิจรับฝากเงินซึ่งเป็นธุรกิจหลักสหกรณ์ และความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น เช่น เทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อธุรกิจและการดำเนินงานของสหกรณ์ ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการ สามารถปรับเปลี่ยนแผนและนโยบายการเงินและการดำเนินงานได้ทันที่และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาความต้องการของสมาชิก เพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาสหกรณ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง

3.2.2 ควรเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงลึก เช่น การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและทำความเข้าใจในการเก็บแบบสอบถามมากขึ้น

3.2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรีกับสหกรณ์อื่นที่ดำเนินโครงการหรือเปรียบเทียบกับโครงการที่มีลักษณะเดียวกัน เพื่อศึกษาแนวทางและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์.(2557) สารสนเทศกรมส่งเสริมสหกรณ์ : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์.
 ความหมายของสหกรณ์ . กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร สืบค้นจาก
<https://www.cpd.go.th/cpdth/2557/index.php/component/k2/item/73>
- _____ . (2564) สารสนเทศกรมส่งเสริมสหกรณ์ : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์.
 สหกรณ์ ตามมาตรา 4 ในพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติ
 สหกรณ์(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 . กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร สืบค้นจาก
<https://www.cpd.go.th/knowledgel/general-coop.html;2564>
- _____ . (2564) สารสนเทศกรมส่งเสริมสหกรณ์ : คุณค่าของสหกรณ์ อุดมการณ์ หลักการ
 สหกรณ์ และวิธีการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร สืบค้นจาก
<https://www.cpd.go.th/knowledgel/general-coop.html;2564>
- _____ . (2560) สารสนเทศกรมส่งเสริมสหกรณ์ : โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์. กรม
 ส่งเสริมสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร สืบค้นจาก
<https://www.cpd.go.th/cpdth2560/index.php/information-coop/general-coop.html;2560>
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2563). ข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร(Peer Group)
 ระดับขนาดใหญ่ ปี 2563 กรุงเทพมหานคร สืบค้นจาก
https://cad.go.th/more_news.php?cid=2341.filename=index,2563
- _____ . (2564). ข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร(Peer Group) ระดับขนาด
 ใหญ่ ปี 2564 กรุงเทพมหานคร สืบค้นจาก
https://cad.go.th/more_news.php?cid=2341.filename=index,2564
- _____ . (2565). ข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร(Peer Group) ระดับขนาด
 ใหญ่ ปี 2565 กรุงเทพมหานคร สืบค้นจาก
https://cad.go.th/more_news.php?cid=2341.filename=index,2565
- _____ . 2566). ข้อมูลและอัตราส่วนเฉลี่ยของสหกรณ์การเกษตร(Peer Group)ระดับขนาดใหญ่
 ปี 2566 กรุงเทพมหานคร สืบค้นจาก
https://cad.go.th/more_news.php?cid=2341.filename=index,2566

- _____ . (2557). หมายเหตุประกอบงบการเงิน ประจำปี 2557 สืบค้นจาก
<https://cad.go.th/www.cad.go.th/ewtadmin/ewt/statistic/download/report-57/3-6>
- กิตติยา จิตต์อาจหาญ. (2565). ผลการศึกษาการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินที่มี
 ต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน
 กรุงเทพมหานครในสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2551) . อ้างอิงงานของ นิพิชฌมโชติ เฟื่องสกุล (2565). การวิเคราะห์
 สัญญาณเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรท๊อปบูต จำกัด จังหวัด พังงา
- นุกูล กรยีนรงค์ (2556). อ้างอิงงานของ นิพิชฌมโชติ เฟื่องสกุล (2565). การวิเคราะห์สัญญาณเตือนภัย
 ทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรท๊อปบูต จำกัด จังหวัด พังงา
- พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน (2554). สหกรณ์. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567
<https://www.royin.go.th/dictionary/>
- รัตน์ทะนาพร ไพฑูรย์. (2563). การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์
 การเกษตรโครงการปิงค่า จำกัด จังหวัดพะเยา
- จรินทร์ นามขาน, นิพนธ์นิภา บุญช่วย และสุรรัตน์ เสนาเลิศ (2566). การวิเคราะห์คุณภาพสินทรัพย์
 ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ การเงิน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- จิระนุช แข็งแรง. (2562). แนวทางการพัฒนาการดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายของสหกรณ์
 การเกษตรสูงเนิน จำกัด จังหวัดแพร่ (รายงานการค้นคว้าอิสระ ไม่ได้ตีพิมพ์).
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี
- ปริญญ์ กิจรุ่งโรจน์ (2555). อ้างอิงงานของ นิพิชฌมโชติ เฟื่องสกุล (2565). การวิเคราะห์สัญญาณเตือน
 ภัยทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรท๊อปบูต จำกัด จังหวัด พังงา
- เศรษฐพงศ์ วัฒนพลาชัยกูร (2566). ความเสี่ยงด้านเครดิตและผลการดำเนินงานทางการเงินของ
 ธนาคารพาณิชย์ในประเทศระหว่าง ปี พ.ศ. 2562-2566
- ส่งเสริม หอมกลิ่น. (2565). การบัญชีและการวิเคราะห์ทางการเงินของสหกรณ์. ในชุดประมวลสาระ
 ชุดวิชาการบัญชีและการจัดการการเงินของสหกรณ์
- สหกรณ์การเกษตรห้วยคา จำกัด. (2564). รายงานกิจการประจำปีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2564.
 ชัยนาท : สหกรณ์การเกษตรชัยนาท จำกัด.
- _____ . (2565). รายงานกิจการประจำปีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2565. ชัยนาท : สหกรณ์การเกษตร
 ชัยนาท จำกัด.
- สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด. (2562). รายงานกิจการประจำปีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2562.
 สิงห์บุรี : สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด.

_____. (2563). รายงานกิจการประจำปีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2563.

สิงห์บุรี : สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด.

_____. (2564). รายงานกิจการประจำปีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2564.

สิงห์บุรี : สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด.

_____. (2565). รายงานกิจการประจำปีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2565.

สิงห์บุรี : สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด.

_____. (2566). รายงานกิจการประจำปีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2566.

สิงห์บุรี : สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด.

_____. (2567). รายงานกิจการประจำปีสิ้นสุด 31 มีนาคม 2567.

สิงห์บุรี : สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด.

สุจิตรา พันธุมะบำรุง (2557). อ้างอิงงานของ นิพิชฌม์โชติ เพ็งสกุล (2565). การวิเคราะห์สำัญญาณ
เตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรที่บุด จำกัด จังหวัด พังงา

สุทธิรัตน์ พันนัทธิ (2564). การวิเคราะห์สภาวะหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในเขต
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัดปริมณฑล

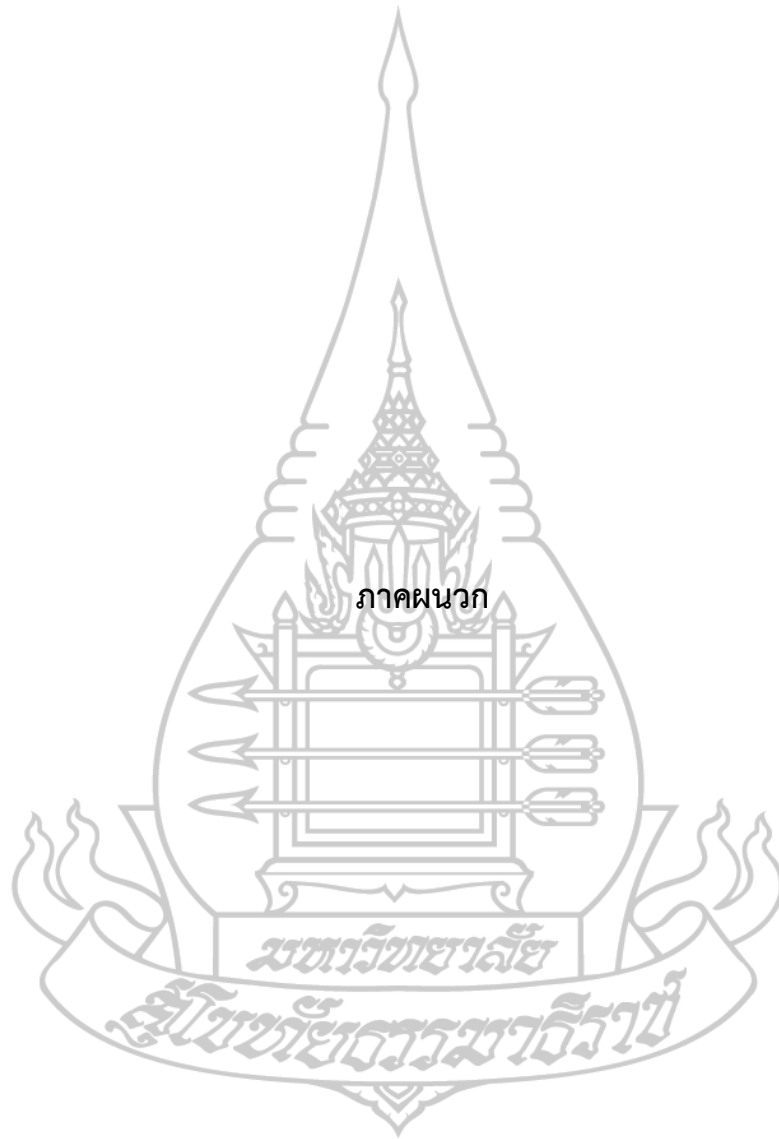
สุรีย์ ชนะโสภิตานนท์ (2562). อ้างอิงงานของ นิพิชฌม์โชติ เพ็งสกุล (2565). การวิเคราะห์สำัญญาณ
เตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรที่บุด จำกัด จังหวัด พังงา

สุรัสวดี สุวรรณรัตน์ (2556). การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตร
เมืองพัทลุง จำกัด

สุวรรณมา ฐาโชติ. (2544). อ้างอิงงานของ นิพิชฌม์โชติ เพ็งสกุล (2565). การวิเคราะห์สำัญญาณเตือน
ภัยทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรที่บุด จำกัด จังหวัด พังงา

อัจฉรา เอื้ออนุกุลพงษ์ (2557, น.2-8). งบการเงิน โดยอ้างอิงตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.
2543

อริษา วีระวงศ์. (2564). การวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของสหกรณ์
วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตต์ จำกัด

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรี

นครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

เรื่อง ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้คหุ้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์
การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเก็บข้อมูลวิทยานิพนธ์ หลักระบุบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้คหุ้ของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2: ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้คหุ้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการดำรงชีวิต และด้านการประกอบอาชีพ

ตอนที่ 3: ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้คหุ้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการชำระหนี้

ตอนที่ 4: ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้คหุ้ของสมาชิกสหกรณ์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง โดยข้อมูลทั้งหมดของท่าน ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ ซึ่งจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย และเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสหกรณ์ในลำดับต่อไป โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการเป็นสมาชิกสหกรณ์ของท่าน

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

(นางสาวจิตาภา โพธิ์ศรี)

นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความ และกรอกข้อมูลในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ ปี เป็นสมาชิกสหกรณ์ ปี
3. ระดับการศึกษา

☐ 1. ประถมการศึกษาหรือต่ำกว่า	☐ 2. มัธยมศึกษา (ม.3 ม.6)/ปวช.
☐ 3. อนุปริญญา/ปวส. หรือสูงกว่า	☐ 4. อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. สถานภาพ.....
5. รายได้จากการเกษตร เฉลี่ยต่อปีของท่าน บาท
6. อาชีพหลักในภาคการเกษตรประเภทใด (ตอบได้เพียง 1 ข้อ)

☐ 1. ทำนา	☐ 2. ทำสวน	☐ 3. ทำไร่	☐ 4. ผสมผสาน	☐ 5. เลี้ยงสัตว์/ประมง
----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------	---
7. อาชีพอื่นนอกภาคการเกษตรประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. รับจ้างทั่วไป	☐ 2. ลูกจ้างบริษัท/ส่วนราชการ	
☐ 3. ค้าขาย	☐ 4. ไม่มี	☐ 5. อื่นๆ โปรดระบุ.....
8. มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือไม่ 1. มี จำนวน ไร่ 2. ไม่มี
9. ณ วันที่ 31 มีนาคม 2567 ท่านมีหนี้เงินกู้ระยะสั้น บาท
ระยะปานกลาง บาท
10. หลักประกันในการกู้เงิน 1. บุคคลค้ำ 2. หลักทรัพย์ (ที่ดิน)
 3. บุคคลค้ำ,หลักทรัพย์ (ที่ดิน)

ตอนที่ 2: ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้าน
การดำรงชีวิต และด้านการประกอบอาชีพ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้
โดยกำหนดระดับความเห็นดังนี้ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นของ สมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการดำรงชีวิต					
1. สมาชิกมีเงินเหลือนำไปใช้จ่ายในการซื้ออาหารเพิ่มมากขึ้น					
2. สมาชิกมีเงินเหลือนำไปใช้จ่ายในเรื่องการศึกษาของลูกหลาน ได้					
3. สมาชิกมีเงินเหลือสามารถนำเงินไปร่วมทำบุญ ร่วมงานสังคม เช่น งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ และกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มมากขึ้น					
4. สมาชิกมีเงินเหลือสามารถนำไปเป็นค่ารักษาพยาบาล หรือซื้อ ยารักษาโรคหากมีการเจ็บป่วย					
5. สมาชิกมีเงินเหลือเพิ่มมากขึ้น สามารถเก็บออมเงินได้					
6. การลดค่าหุ้นสามารถช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับสมาชิกได้					
7. โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นมีประโยชน์ต่อการ ดำรงชีวิตของสมาชิก					
ด้านการประกอบอาชีพ					
1. สมาชิกได้เงินเต็มจำนวน เพียงพอต่อการนำไปตาม วัตถุประสงค์การลงทุนในการประกอบอาชีพ					
2. สมาชิกมีเงินทุน เช่น ซื้อปัจจัยการผลิต จ่ายค่าบริการ ค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการประกอบอาชีพ					
3. สมาชิกมีทางเลือกในการประกอบอาชีพ เพิ่มมากขึ้น					
4. สมาชิกสามารถนำไปลงทุนประกอบอาชีพเสริม สร้างรายได้ พิเศษนอกเหนืออาชีพหลัก					
5. โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหุ้นมีประโยชน์ต่อการ ประกอบอาชีพของสมาชิก					

ตอนที่ 3: ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการชำระหนี้

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมายลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกต่อสมาชิกสหกรณ์ด้านการชำระหนี้	ความคิดเห็น	
	ได้	ไม่ได้
1. สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย		
2. สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ เฉพาะค่าปรับ		
3. สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ เฉพาะดอกเบี้ย		
4. สมาชิกสามารถชำระหนี้ได้ ทั้งค่าปรับและดอกเบี้ย		
5. สมาชิกสามารถชำระดอกเบี้ย และต้นเงินบางส่วน		
6. สมาชิกไม่ต้องกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน และแหล่งเงินทุนอื่นเพิ่มอีก		
7. โครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้มีประโยชน์ต่อความสามารถในการชำระหนี้ของสมาชิก		

ตอนที่ 4: ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

คำชี้แจง : โปรดระบุข้อมูลตามความคิดเห็นของท่านถึงข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานสหกรณ์

1. ข้อเสนอแนะด้านการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดหนี้ของสมาชิกสหกรณ์

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะด้านการมีระบบสารสนเทศที่ดี(เช่น การประชาสัมพันธ์โครงการ การให้ข้อมูลสมาชิก ฯลฯ)

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะด้านอื่น ๆ ในการดำเนินโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ค้ำประกันของสมาชิกสหกรณ์

.....

.....

.....

-ขอบคุณท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้-

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๐๖๐๒.๒๓/พิเศษ

แขนงวิชาสหกรณ์
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๘ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุรัชย์ กังวล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

๒. แบบตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการศึกษา จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวจิตาภา โพธิ์ศรี นักศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อยู่ระหว่างการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้ลดต้นทุนของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น ที่ปรึกษาร่วม โดยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี โดยวิธีการให้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์

ทั้งนี้ เมื่อท่านดำเนินการประเมินแบบสอบถามแล้วเสร็จ กรุณาส่งกลับที่ นางสาวจิตาภา โพธิ์ศรี ทาง E-mail: jidapab๒๖๕๙๐๐๒๒๙๕@gmail.com ของการศึกษา (Item-Objective Congruence Index: IOC) เพื่อให้จัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา จักขอบคุณยิ่ง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙-๒๒๖๕-๑๗๒๒

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์)
อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์

ที่ อว ๐๖๐๒.๒๓/พิเศษ

แขนงวิชาสหกรณ์
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๘ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.สงกรานต์ สมบุญ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

๒. แบบตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการศึกษา จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวจิตาภา โพธิ์ศรี นักศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อยู่ระหว่างการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการส่งชำระหนี้สินของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น ที่ปรึกษาร่วม โดยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี โดยวิธีการให้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ ๑ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ของการศึกษา (Item-Objective Congruence Index: IOC) เพื่อให้จัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา จักขอบคุณยิ่ง

ทั้งนี้ เมื่อท่านดำเนินการประเมินแบบสอบถามแล้วเสร็จ กรุณาส่งกลับที่ นางสาวจิตาภา โพธิ์ศรี ทาง E-mail: jidapa๒๖๕๕๐๐๒๒๕๕@gmail.com หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙-๒๒๖๕-๑๗๒๒

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์)
อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์

ที่ อว ๐๖๐๒.๒๓/พิเศษ

แขนงวิชาสหกรณ์
สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอบางเกร็ง
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๘ เมษายน ๒๕๖๗

๑๑๑๒๐

๑๘ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
เรียน นายมานพ โพธิ์สุวรรณ ที่ปรึกษาสหกรณ์การเกษตรห้วยคต จำกัด
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

๒. แบบตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความและวัตถุประสงค์ของการศึกษา จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวจิตาภา โพธิ์ศรี นักศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชา
สหกรณ์ สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อยู่ระหว่างการจัดทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ผลกระทบจากโครงการผ่อนผันการสงฆ์หนี้สินของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร
พรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น ที่ปรึกษาร่วม โดยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
สมาชิกสหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด จังหวัดสิงห์บุรี โดยวิธีการให้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ ๑ -
๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านใน
การให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ในการตรวจสอบความสอดคล้อง
ระหว่างข้อความและวัตถุประสงค์ของการศึกษา (Item-Objective Congruence Index: IOC) เพื่อให้
จัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา จักขอบคุณยิ่ง

ทั้งนี้ เมื่อท่านดำเนินการประเมินแบบสอบถามแล้วเสร็จ กรุณาส่งกลับที่ นางสาวจิตาภา โพธิ์
ศรี ทาง E-mail: jidapab๒๕๕๙๐๐๒๒๕๕@gmail.com หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙-๒๒๖๕-๑๗๒๒

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ นามวงศ์)
อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวจิตาภา โปธ์ศรี
วัน เดือน ปี เกิด	24 กุมภาพันธ์ 2521
สถานที่เกิด	อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป(การบัญชี)
สถานที่ทำงาน	สหกรณ์การเกษตรพรหมบุรี จำกัด
ตำแหน่ง	ผู้จัดการสหกรณ์

